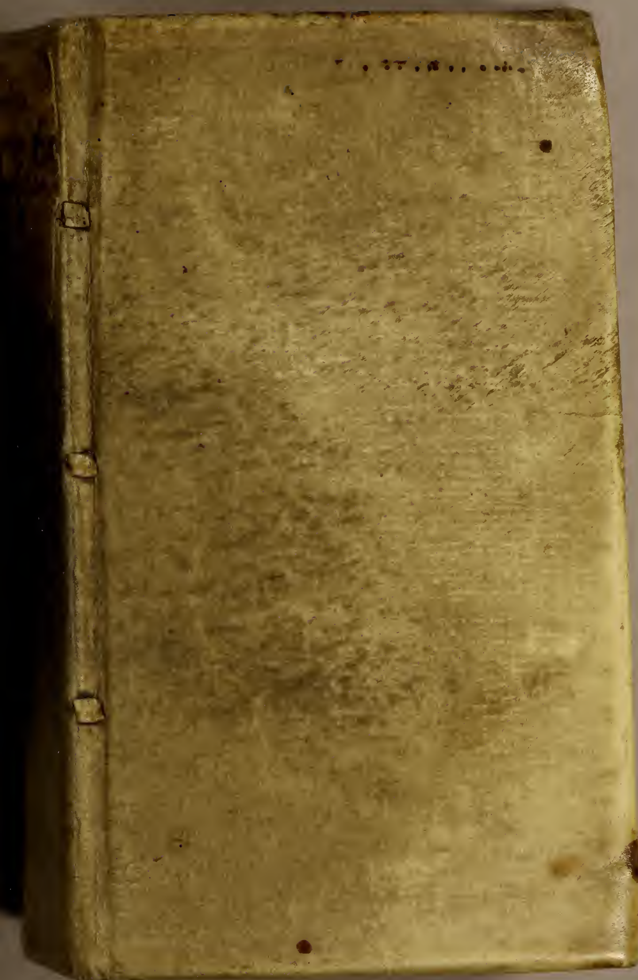

GALLIARVM
REGNI AMPLISSIMI,
pulcherrimi, potentissimique

Res memoratu digniores ad compendium relatæ & Chronologica serie descriptæ.

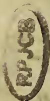
Opera & studio

R. P. F. GABRIELIS BUCELINI,
Ascetæ Theologi Ordinis S. P. Benedicti
Imperialis Monasterij Vinearum, Prioris
S. Joan. Bapt. in Veldtkirch.
Rhætiæ.

Cum facultate & Privilegio Superiorum.

FRANCOFURTI,
Sumptibus viduæ JOANNIS GÖRLINI.
ANNO M DC LXIV.

ILLVSTRISSIMO, GENEROSISSIMO DOMINO DOMINO

RUDOLPHO SALICÆO, vulgo de Salis Juniori, Christianissimi Regis Guardiæ Capitaneo, Heroi lectissimo.

SAlit animus ad Salicæi nominis, vel ſolam quidem recordationem, nomen non abſque ſale, ſi vel ſola memoria volvatur, nedum ore pronuncietur ſeu maſticetur, nomen ipſa antiquitate venerandum, à rebus geſtis glorioſum, diffuſa toto orbe fama magnificum, ipſis Regibus & Cæſaribus carum & pretioſum. Illud ſive à Saliis, Sacris Marti Sacerdotibus derives, ſive à Salijs, liberrimis Germaniæ, inde victoribus Galliæ populis, Martiale ſe ſimul probat & ſacrum eſſe, cui ſumma uſque hodie reverentia, vel pro ipſo reſpectu Legum Salicarum debeatur. Ego nihilominus familiæ originem Hetruſcam cenſeo, & longe quidem ante Romam conditam ſpectabilis omnino atque Illuſtris. Salinicam primùm dictam, cum tempore au-

tem, declinante in Romanam Hetrusca lingua, Romana in Italicam, hâc in Teutonicam, Salicæam ac de Salicibus, contractione demum Teutonibus amica (ut plurima alia familiarum sic mutaverant) de Salis appellatam verosimillimum est. Salinicorum summa jam ante annos ter mille ducento septuaginta duos Auctoritas & potestas fuit, quo tempore Tatius Salinicus Lucumo nis principe in Rhætijs honore & mune functus est, ut multo ante ea tempora d Nobilitate ac præstantia tantæ familiæ omi neris. Nec minore in pretio deinceps Salini ci fuere, donec Alemannis nimium Rhæ tiæ infestis, plerique in Veterem se patriar Hethruriam reciperent, neque enim o mes insimul excessisse probabile est, verur Andream, qui Henrici III. Imp. tempor bus vixerat, & quarto ejus nominis impe rante Rhætiam repetiverat, in cognatorur jura & sedes successisse. Ab hoc deincep continuata in hanc usque diem in Rhæti successio fuit, & similes semper Majorur posteri, imo Majoribus majores Virtute & gloria effloruere. Et cui non Cæsarum, c non Regum Salicæi Heroes, à Virtute & robore, à fortuna & Generositate cogni fuere? Certe Andreas III. sive II. Herculi i

li A

Alemannico Friderico I. Cæſari cogno-
ıento Barbaroſſæ, diverſiſſimis in Italiam
.xpeditionibus, inter belli Duces præcipu-
s, ſtrenuam operam navavit & valorem ſu-
m probavit. Ex quo tempore familia Sali-
æa, quoddam quaſi Seminarium Martiale
uit, ex quâ nemo non totus Mavortius &
Herculeus prodijt; ita, ut è tot millibus Ger-
naniæ noſtræ Illuſtrium familiarum (qua-
um ad decem vel duodecim millia pluri-
nis tomis Geneſes collegimus,) nullam o-
nnino tanto bellicorum Ducum & Hero-
ım numero parem, pro compertiſſimo ha-
ɩeamus. Et quis obſecro Rudolphi I. qui Lu-
lovico IV. Imp. in Expeditione Romana
.dfuit; quis Gubertorum, tertij inprimis,
jui Philippi Mariæ Vicecomitis; Guberti
V. qui Galeatij Ducis Capitaneum egit; Gu-
ɔerti potiſſimũ cognomento Magni, qui Si-
giſmundo Archiduci contra Venet. milita-
vit, facinora præclara & prudenter non mi-
ıus, quam fortiter geſta, ſatis pro dignitate
& meritis commemoret? Quis liberorum
ejuſdem, Rudolphi cognomine Longi, An-
dreæ, & Dietegani quammaximè, qui & i-
pſe cognomentum *Magni* tulit, ſummos
belli honores, & facinora memoranda di-
gnè retulerit & celebraverit? Certè hic ipſe

 Diete-

Dieteganus, totius, quod hodie superest Generis parens extitit. Tantos filios Gubertus habuit, & quantos Nepotes, tantis parentibus avis proavis, abavis, atavis progeneratos? Certè Hercules, Augustinus, & Gubertus, Rudolphi Longi filij, Cæsaribus & Regibus, ob gloriam bello partam longe gratissimi, pari fide, pari robore, pari laude nomen quisque suum, & familiæ, toti Europæ celebre reddidêre. Hercule satos quomodo Herculeos neges? Abundium & Rudolphum Heroum exemplaria incomparabilia quorum ille propagator familiæ extitit, & Herculem item, eruditum æquè ac Mavortium Colonellum genuit, parentem Illmi. Ulissis Regis Christianissimi Campi Marescalli, avum Herculis, parentum, avorũ per omnia similis de Regibus hæc omnia agnoscentibus & tales Heroas, nunquam non, ut exambientibus sic demerentibus & honorantibus. Rudolphus Abundij frater, Gallo, Venetis, & Maximiliano II. Imp. se diu probans, hujus Generalis Armamentarij Præfectus, ob egregia merita Liber Baro creatus, & Intimo Senatui adlectus, absque hærede decessit. Satis tamen patriæ esse debuit, Generosissimos spiritus hæredibus ex fratre, juxta amplissimas opes reliquisse. Taceo

:eo Auguſtino Longo, Guberto VI. præter-
:o Dietegano II. Antonio Colonello, Ru-
lolpho V. Guberto VII. natos, magna He-
oum nomina, belli fulmina, quorum Tu Il-
uſtriſſime Rudolphe Herculeos omnes &
Mavortios ſpiritus, uno complexus pecto-
e, Martem oculis, fronte Hannibalem, to-
o corpore Herculem in Te verè redivivos,
ræfers non ſolùm, ſed factis exhibes, Gal-
is, Germanis, Hiſpanis, Italis ſpectantibus,
pſo quoque hoſte confitente, mirantibus,
irtutem univerſis. Taceo exempla, etſi illi-
enter, ne adulari videar jurato hoſti adula-
ionis: Tu Tu tamen Valentia Urbs Italiæ
talia Valentiſſima, experta vires Rudolphi
ujus, etſi invita, toti Europæ conteſtaris. Et
uid mirum? Et paterna, & materna generis
eductione bis Salicæus, bis Herculeus, bis
Mavortius, nepos ex filia Hortenſia es Ma-
ni Ulyſſis. Satis eſt. Finio, & in Te uno, o-
nnes, quotquot unquam Salinica & Sali-
æa Domus habuit Heroas amplector, uno
n pectore exoſculor. Vale ornamentum
atriæ firmamentum militiæ Gallicæ, &
Rhæticæ, & ſemper perge triumphare.
Veldtkirchij II. Cal. Febr. anni M DC LXIV.

Illmæ Dominationis Tuæ

Addictiſſimus

P. F. GABRIEL BUCELINUS.

SALINICÆ SIVE SALICEÆ
vulgo de Salis longè Vetustimæ Verè Martialis atq; Herculeæ familiæ Genesis.

Andreas de Salis, ex Tatij Salinici, qui ante annos termille ducentos ſeptuaginta Lucumonem Rhætiæ egit poſteris, è Longobardia tanto poſt, denuo Rhætia immigravit, anno Chriſti 1060. & in Prægallia in Caſlaſch conſedit.

Andreas ſive alter â prior & filius, ſive idem emit anno 1092. alpes Gallier, quas, Salicæi uſq; hodie poſſident.

Andreas III an II. Emicuit inter Capitaneos Friderici I. Imp. cognomento Barbaroſſæ, diverſis in Italiam expeditionibus.

Gilbertus ſive Gubertus Andreæ III. frater an cognatus Magnus Magiſter Ord. S. Joan. 1168. dictus corrupte de Aſſali ou de Sali.

Deſideratur nunc unus & alter.

Rudolphus de Salis Præſes Prægalliæ anno 1260.

Gubertus ſive Gilbertus de Salis, â Magno Ord. Magiſtro, ut plures deinceps, cognominatus. claruit anno 1308.

Rudol-

Rudolphus II. â Salis Guberti filius, celebratur in Expeditione Romana Ludovici IV. an. 1328.

Augustinus de Salis Rudolphi filius, obijt 1390. Vxor Magdalena de Castelmur.

Gubertus III. Capitaneus Philippi Mariæ Vicecom. 1423. Vx. Felicit. â Prevost.

Andreas Præfectus in Burgel. 1422. Curiam & Episcopum conciliat.

Andreas idest Vicecom. 1450.

Gubertus IV. 1460. Vx. N. de Marmels.

Rudolphus militat. Vicecomiti.

Posteri Andreæ in Valle Telina consederunt. 1467.

Antonius de Salis cogn. Toxia seu Tossia Legatus ad Ducem Mediolan. Vx. N. Com. â Montsax.

Augustinus II. Vx. Magdalena de Stampa.

Gubertus cogn. Magnus Eques. Vx. Vrsula de Porta. 1487.

Andreas Vx. Cathar. L. B. ab Hövven.

Rudolphus Longus, Colonellus occub. ante Marignanum Vx. Martha â Montsax.

Dieteganus Colonellus ante Morbegno. 1531. Vx. Doroth. Rinekin â Baldenstein.

Andreas optime meritus, Vx. Violantes Pestalucia.

Hercules vide tabulam I.

Augustinus III. de Salis, vide tab. II.

Gubertus de Salis, vide tab. III.

Dieteganus vide tab. IV.

Constantia de Salis.

Antonius tab. V.

Rudolphus, vide tab. VI.

Joan Baptista vide tab. VII.

Gubertus vide tab. VIII.

Faustina.

Tabula I. vide supra.

Hercules Rudolphi Longi filius Eques Colonellus Henr. II. Reg. Gall. Uxor Maria Pestalucia.

Rudolphus Colonellus General Armamēt. Præfectus Baro. Consil. Inf. Maximil. II. Imp. Ux. Claudia Com. de Gromelle.	Abundius Vicecolonell. obijt Viennæ ex vulnere 1568. æt. 33. Ux. Hortensia Comitissa de Martinengo.	Martha de Salis Ux. Vincentij Quarinonij.

Hercules III. de Salis Colonellus vir eruditissimus obijt 1620. Uxor Margaretha ab Otthis.	Alexander de Salis juvenis decessit.

- Anna Virgo obijt.
- Rudolphus Baro Generalis Rhætorum 1622. Ux. Anna ab Hartmannis.
  - Hercules. Ux. Sfondrina de Planta.
    - Rudolphus de Salis.
    - Elisabetha de Salis.
  - Ursula. Ux. Joannis Bapt. Tscharner.
- Abundius Capitaneus Ux. Cleophe Bertschina.
  - Margarita Ux. Gabrielis Belin à Belfert.
  - Cleophe. Ux. Rudolphi de Salis.
    - Violantes de Salis.
  - Rudolph. & Carolus.
- Hercules & Joan. Jac.
- Ulysses Regius Campi Mareschallus. Ux. Violantes de Salis.
  - Ulisses & Catharin.
  - Carolus Christianus.
    - Dorothea de Salis.
  - Margarita Ux. Jacobi de Molina.
- Hortensia. Ux. Rudolphi de Salis.
- Joan. Casimirus obijt.
- Claudina Ux. Joan. Antonij Pestalucij.
- Carolus Capitan. Uxor Hortensia de Engelberg.
  - Gubertus & Lucretia.
  - Hercules Capitaneus Ux. Barb. Dor. à Salis.
    - Ulysses de Salis obijt.
    - Gubertus de Salis, obijt.
    - Ulysses de Salis alter. Vivat.
  - Joan. Bapt. & Rudolph.
  - Margarita de Salis.
  - Ursula de Salis.
  - Hortensia de Salis.

Num. II.

Augustinus de Salis cogn. Longus Vicecolonellus 1543. Ux. Marg. Facchia al. Fascha.

- Antonius Vicarius Vallis Telinæ. Ux. Maria Quarinonia.
  - Augustinus de Salis, Ux. Anna de Stampa.
    - Violantes Uxor Joan. Bapt. Tscharner.
    - Antonius de Salis, Ux. Anna de Gugelberg.
      - Augustinus de Salis.
      - Georgius.
      - Antonius.
      - Daniel.
      - Maria.
  - Sophia Uxor Scipionis Berthæ.
- Gaudentius Capitan. in Gallia. Ux. N. de Capaulo.
- Augustin. de Salis, Legatus triumFœderum. Ux. Violantes de Stampa.
  - Gaudentius Capitan. Uxor N. de Salis.
  - Horatius de Salis, Ux. Perpetua de Salis.
    - Antonius de Salis, Ux. N. de Salis.
    - Hercules. Uxor. N. de Florino.
      - Andreas de Salis.
    - Rudolphus cælebs.
    - Andreas cælebs.
    - Catharina Ux. Jacobi de Prevost.
    - Perpetua, Uxor Friderici de Salis.
  - Maria de Salis, Uxor Hectoris de Salis.
  - Margarita, Uxor Claudij Paravicina.
  - Claudia de Salis cælebs decessit.
- Maria de Salis, Uxor 1. Georgij de Travers. 2. Pauli Guicardi.
- Cathar. Ux. Joan. à Travers.
- Andreas. Ux. Violantes de Prevost.
- Ursula, Uxor Nicolai Paravicini.

Gubertus de Salis, Rudolphi Longi filius, militavit Cæſari, dein Gallo, Vxor Anaſtaſia de Prevoſt.

- Rudolphus, Poteſt. in Morbegno. Vx. Angelina de Juualt.
  - Rudolphus Vx. Eliſ. Gräfingerin de Zolleck.
    - Joan. Bapt. & Anna Maria.
    - Iſabella Vx. Gaſparis ab Hartmannis.
  - Dieteganus cælebs ob.
  - Rudolphus & Stephanus, & Gaſpar cælibes ob.
  - Albertus Vicecolonellus Vx. Margar. de Porta.
    - Gaſpar Canon. Ratiſpon. & Curienſis.
    - Rudolphus de Salis cælebs.
    - Eliſabetha, Princeps in Ober-Münſter.
    - Joan. VVolfgang. Colonellus & Generalis Armam. præfect. Vx. N. de Florin.
      - Florina de Salis.
    - Anna Maria Princeps in Nidermünſter.
    - VVolfg. Henricus.
    - Gaſpar & Albertus.
  - Anna Vx. Hannib. Nieſs.
- Hypolita. Vx. Rudolphi de Planta.
- Oliva Vx. Thomæ de Thomaſinis.
- VVilhelmus de Salis, Capitaneus cælebs in Cypro obijt.
- Gaſpar. Capitan. in Gallia, Vx. Barbara Belin â Bellfort.
  - Anaſtaſia Virgo ob.
  - Maria & Rudolph. obiere.
  - Gubertus. Vx. Anna Bertha.
  - Hypolita cælebs obijt.
  - Veronica ſimiliter.
  - Alphonſus de Salis, Vxor Martha N.
    - Lucretia & Margarita.
    - Albert. Vx. Anna Maria de Pappenheim.
      - Maria de Salis.
    - Joannes Petrus â Salis.
  - Hercules obijt juvenis.
- Gubertus, Vx. Catharina de Prato.

IV.

Dieteganus à Salis Eques Vicecolonellus: Vx. Regina Köthin à Schreckenftein.

- Hieronymus, Vx. Anna de Monfuico cog. Enderl.
  - Joan. Ux. Marg. Belin,
  - Anna Vx. Jo. à Porta.
- Albertus Dieteganus Uxor Maria de Mont.
  - Gallus & Dieteganus.
  - Hermannus. Vx Hortenfia de Gugelberg.
    - Hieronymus, Ux. Margarita de Salis.
      - Anna de Salis.
    - Catharina de Salis.
    - Chriftina de Salis, Uxor Georgij Thomæ Herftenzky.
      - Margarita de Salis.
      - Maria Magdalena de Salis.
  - Albert. & Gaufridus.
  - Rudolph. Ux. Hilaria de Salis.
  - Regina Vx. 1. Vefp. de Salis. 2. Hen. â Planta, Andreas de Salis.
- Dorothea de Salis, Ux. Guberti de Salis.

V.

Antonius de Salis Colonell. Gall. 3000. Rhætorū Vx. Marg. de Capaulo.

- Hercules Capitan. Provinc. Valtelinæ Vx. 1. Cath. de Marmels. 2. Juliana de Capaul.
  - Antonius. Ux. Anna Gefin de Spilberg.
    - Hercules. Ux. Anna de Capaul.
      - Antón. Ux. Maria de Couraij.
    - Cathar. Ux. Pompeij â Planta.
      - Nicolaus.
      - Margarita.
    - Margar. Ux. Andreæ Guler.
      - Andreas.
  - Andreas Cap. Ux. Marg. Carola ab Hohenbalckē.
  - Perpetua Ux. Horatij de Salis.
- Andreas Præpofitus Curienfis.
- Dieteganus Canon.
  - Dieteganus Ux. Marg. Sprecherin â Bernegg.
    - Andreas. Ux. Magdalena â Salis.
      - M. Magdalena.
      - Hercules.
      - Violantes, plures liberi.
    - Hieronymus.
    - Joannes.
  - Regina Ux. Jacobi de Valendaus.
- Vrfula de Salis.

Anna, Joannes, Cleophe, Hercul, Anton, pl. liberi.

V I.

Rudolphus de Salis Capit. Provinc. Valltelinæ, Ux. VValpurga Buolina.

V I I.

Joan. Bapt. de Salis Eques Cap. Vall. Tel. Ux. Anna de Salis.

Joan. Bapt. Colonellus Legatus Rhæt. ad Venetos. Ux. Barb. Meysin ab Elckauvv.
- Violantes. Ux Baronis de Chialon.
  - Perpetua & Barbara.
- Anna Ux. Joan. de Tavelli.
  - Joan. Baptistæ duo obiere.
- Doroth. Ux. Gub. à Salis.
  - Rudolph. & Frid. Hercules.
  - Barb. & Cleophe.
- Joan. Capit. in Gallia.
  - Hercules & Rudolph.
- Frider Capit. in Gall. Ux. Anna Elis. Mehartin.
  - Antonius de Salis.

Violantes. Ux. Ambrosij de Gugelberg.
- Rudolphus Ux. 1. Margar. Menhartin. 2. Cleophe de Salis.
  - Hercules & Andreas.
  - Cathar. & Elisabeth.

Andreas de Salis, Vicarius Vallis Telinæ. Ux. 1. Anna Brunnerin. 2. Juditha de Coruetsch. 3. Cathar. Schirmerin.
- Joan Bapt. & Andreas.
  - Rudolphus Capit. Guard. Reg. Ux. Æmilia de Schauvvenstein.
- Ursula Ux. N. Brügger.
- Antonius Ux. Cornelia de Salis.
  - Gaspar Antonius.
- Elisab. Ux. Joan Guler Colon.
  - Joannes Prætor Tirani & Trahonæ Ux. Constantia de Perarijs.
- Rudolphus Equ. S. Jacobi. Ux. Hortensia de Salis.
  - Marg. Cathar. Vx. Joan. Lucij de Gugelberg.
  - Elisab. & Violantes Claudia.

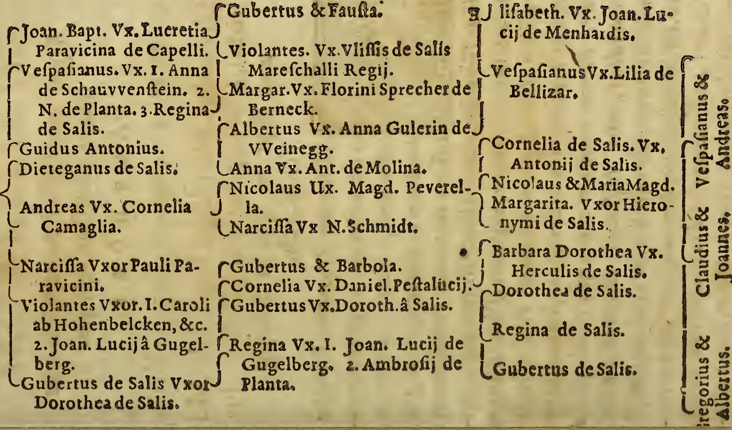
Antonius de Salis. Uxor Margarita de Stampa.
- Cleophe. Ux. Joan. Escher de Luchs.

Simon Ephæbus Cæsaris. Rudolph. de Salis. Hortensia. & pl. lib. Rudol. obijt. Elisab. & plur.

VIII. Gu-

VIII.

Gubertus â Salis Capitan. Provinc. Vallis Telinæ
Vxor Fauſtina de Caſtello & Arunia.

- Joan. Bapt. Vx. Lucretia Paravicina de Capelli.
  - Gubertus & Fauſta.
  - Violantes. Vx. Vliſſis de Salis Mareſchalli Regij.
- Veſpaſianus. Vx. 1. Anna de Schauvvenſtein. 2. N. de Planta. 3. Regina de Salis.
  - Margar. Vx. Florini Sprecher de Berneck.
  - Albertus Vx. Anna Gulerin de VVeinegg.
    - Iliſabeth. Vx. Joan. Lucij de Menhardis.
    - Veſpaſianus Vx. Lilia de Bellizar.
      - Veſpaſianus & Andreas.
- Guidus Antonius.
- Dieteganus de Salis.
- Andreas Vx. Cornelia Camaglia.
  - Anna Vx. Ant. de Molina.
  - Nicolaus Ux. Magd. Peverella.
    - Cornelia de Salis. Vx. Antonij de Salis.
    - Nicolaus & Maria Magd.
    - Margarita. Vxor Hieronymi de Salis.
  - Narciſſa Vx N. Schmidt.
- Narciſſa Vxor Pauli Paravicini.
  - Gubertus & Barbola.
  - Cornelia Vx. Daniel. Peſtalucij.
    - Barbara Dorothea Vx. Herculis de Salis.
    - Dorothea de Salis.
      - Claudius & Joannes.
- Violantes Vxor. I. Caroli ab Hohenbelcken, &c. 2. Joan. Lucij â Gugelberg.
  - Gubertus Vx. Doroth. â Salis.
    - Regina de Salis.
    - Gubertus de Salis.
      - Gregorius & Albertus.
- Gubertus de Salis Vxor Dorothea de Salis.
  - Regina Vx. 1. Joan. Lucij de Gugelberg. 2. Ambroſij de Planta.

GALLIARUM

Regni amplissimi potentissimique Compendiosissima descriptio

AUTHORE

R. P. F. Gabriele Bucelino, Monacho Theologo Imperialis Monasterij Weingarttensis, Priore S. Joann. Bapt. in oppido Rhætiæ Veldtkirch.

Alliarum Regnum, Europæorum omnium longe temperatissimum, inter illustriora medium, ipsa temperiei gratissima mixtura beatissimum: hinc Germaniæ, amplissimæ Regnorum, contigua, inde Hispanijs jungitur, isthac Italiam respicit, illâc Angliam intuetur. Nec æstu nimio uritur, nec gelu adstringitur seu exasperatur. Rerum omnium dives est, nihil Italiæ concedens, nihil Hispaniæ, Germaniæ nihil, nihil Britanniæ terræ felicitate, cæli autem sive aëris benignitate, longe exsuperans universas, ut haud immerito Provinciarum omnium saluberrimam Julius Cæsar, frugum omnium fertilissimam Strabo, atque inde felicissi-

cissimam omnium Glaudianus, appellarint. A Γαλα *Græco nonnulli nomen derivant, quod lac sonat, inde tributum Galliæ, quod lactei coloris incolas gigneret; alij â Galata Herculis filia cognominant, quidam deducunt à Galatia, uti disertè Strabo Gallos Galatas vocat. Franciæ deinceps juxta vetus Galliæ nomen meruit, postquam â Francis Germaniæ populis est debellata. Ex his Reges Merovingos, dein Carolingos, Capetinos denique qui usque hodie imperant meruit, incomparabili prorsus subditorum in suos Principes affectu & devotione. Dividitur Regnum in novem Parlamenta: Parisiense, Tolosanum Languedoc & Gascogne, Burdegalense. Redonense Britanniæ, Rotomagense Normanniæ, Divionense Burgundiæ, Gratianopolitanum Delphinatus, Aquense* Provinciæ, *& Bearniense Pali. Habet præterea octo Cameras Computorum, &* Finan*tiarum Generalitates unā & viginti. Dividitur aliàs in Provincias amplißimas duodecim, Parisiorum, Burgundionum Normannorum, Guiennæ, Occitanæ, Britonum, Campaniæ, Picardiæ, Delphinatus, Provinciæ, Lugdunensium & Aurelianorum. Archiepiscopatus & Episcopatus amplißimos & potentissimos habet, quos per Parlamenta distinguimus & adnumeramus.*

I*n Parlamento Parisiensi Archiepiscopatus unmerantur sex, Parisiensis, Senonensis, Re-*

mensis

mensis, Bituricensis, Turonensis, Lugdunensis. *Episcopatus* 24. *Laudunensis Catalaunensis, Suessionensis, Bononiensis, Ambianensis, Noviomensis, Silvanectensis, Bellovacensis, Carnotensis, Aurelianensis, Nivernensis, Autissiodorensis, Trecens, Meldensis, Pictaviensis, Malcacensis, Lussonensis, Engelismensis, Andegavensis, Canomanensis, Claromontensis, Sanflorianensis, Lingonensis & Matisconensis:*

In Parlamento Tolosano, Archiepiscopatus continentur tres: Narbonensis, Auxitanus, & Tolosanus. Episcopatus octo & viginti: Nemausensis, Uzeticensis, Lodevensis, S. Pontij Tomeriarum, Aletensis, Monspessulanus, Biterrensis, Agdensis, Carcassonēsis, Mimatensis, Castrensis, Albiensis, Podiensis, Ruthenensis, Vabrensis, Cadurcensis, Aparviensis, Mirapicensis, S. Papuli, Montalbanus, Vaurensis, Rivensis, Lombariensis, Convenensis, Conseranensis Tarbensis, Lectorensis & Vivariensis.

In Parlamento Burdegalensi Guiennia, unus solummodo Archiepiscopatus, Burdegalensis est. Episcopatus autem sunt numero undecim: Bajonensis, Aquensis, Vasatensis, Adurensis, Santonensis, Petragoriensis, Sarlatensis, Agennensis, Lemovicensis, Condomensis, & Tutelensis.

In Parlamento Redonensi, Episcopatus novem: Redonensis, Nannetensis, Corisopitensis, Venetensis, Briocensis, Maclovensis. Leonensis. Tricoriensis, & Dolensis.

In

In Parlamento Rotomagensi, Archiepiscopatus unus Rotomagensis, Episcopatus sex: Sagiensis, Arboriensis, Constantiensis, Baiocensis, Lexoviensis & Ebroicensis.

In Parlamento Divionensi: Episcopatus tres: Augustodunensis, Cabillonensis & Bellicensis.

In Parlamento Gratianopolitano, Archiepiscopatus duo: Viennensis & Ebredunensis. Episcopatus quinque Gratianopolitanus, Valentinus, Diensis, S. Pauli Dricastinensis & Vapincensis.

In Parlamento Aquensi, Archiepiscopatus Aquensis & *Arelatensis Episcopatus undecim, Diniensis, Glandatensis, Senetensis,* Aptensis, *Grasiensis, Venciensis, Regiensis, Forojuliensis, Sistaricensis, Massiliensis & Tolonensis.*

In Parlamento Bearniæ: Episcopatus duo Oleronensis & Lescarensis, sub Archiepiscopatu Auxitano.

Præterea Metensis, Tullensis, & Virdunensis sub Archiepiscopatu *Treverensi.*

Abbatiarũ *toto Regno incredibilis penè est numerus, habuitq; semper Gallia tantã Sanctorum hominum usq; hodie frequentiam, ut in hoc nulli prorsus regnorum præterquam Italiæ cedere videatur, nullo passu huic ipsi cessura, nisi* T*yrannorum præsentia & persecutiones Italiam potius quam Gallias vexassent, & parti sanguine triumphi, Italiæ Sanctorum numerum tantopere adauxissent. Prodit hoc ipsum*

Roma-

Romanæ Ecclesiæ Martyrologium, & quantum quævis in re tam plausibili & gloriosa, alias quascunque provincias superaverit, toti reddit Universo manifestum, ut de hoc sibi merito Galli præ alijs gratuletur.

Nec minus ad commendationem plurimorum Religiosorum Ordinum capita & Archisteria in Galliis eminere qualia sunt: Cluniacum, Cistercium, Carthusia. S. Antonij: Grandis mons, Præmonstratum. Vallis caulium, Vallis Scholarium. Cervus frigidus Maturinorum, seu fratrum SS. Trinitatis de Redemptione Captivorum, Fons Ebraldi, & Templariorum olim institutum. Proximi Equestres Ordines. Stellæ, Velleris, S. Michaelis, S. Spiritus, &c. ipsis etiam Sanctissimis illis viris & Patriarchis, Dominico atq; Ignatio, etsi Hispani natione essent, suorum tamen Ordinum initia & fundamenta in Gallia ponentibus, ut nihil de recentissimis Sanctorum Congregationibus & amplissimis familijs dicam, S. Mauri, SS. Vitoni & Hidulphi, nec non Fuliensi, è quibus admiranda hodie sanctitatis exempla Galliis non solum, sed toti affulgent orbi Christiano.

Sed & illa laus singularis planè est, quæ Gallis tribuitur à S. Hilario, libro de Synodis, quod in Religione Catholica & Apostolica constantes semper fuerint. Inde Reges illorum, re semper & nomine Catholici & Christianissimi *sunt*

mi *ſunt appellati. Inde Magnus Eccleſiæ Doctor Gregorius lib. 5. Ep. 6. ad Childebertum: Eſſe Regem, ait, quod ſunt & alij, non mirum eſt, ſed eſſe* Catholicum, *quod alij non merentur, hoc ſatis eſt. Et Epiſt. 58. ad Theodoricum & Theodobertum: DEVS, inquit, Regnum veſtrum fidei rectitudine decoravit, & integritate Chriſtianæ Religionis inter gentes alias fecit eſſe conſpicuum &c. & Libro 3. Epiſt. 6. Quanto cæteros homines Regia dignitas antecellit, tanto cæterarum gentium Regna, Regni Franciæ lumen excellit &c. Proinde inter omnes Chriſtianos, rectiſſimæ* Fidei *Francos, vocat Agathias lib. 1. & Paulus Papa Pipinum Regem appellat, fundamentum & caput omnium Chriſtianorum, apud Gretſerum, & Claudium Robertum. Inſolens plane eſt, illa, à Numine gratia, qua Reges* Fran*corum, non quovis ſacrato ab Epiſcopis oleo ſeu balſamo, ſed cæleſti prorſus, è cælis prodigiosè miſſo & allato inunguntur, unde, Regum omnium digniſſimum cenſeri Matthæus Pariſienſis aſſeverat, de quo Chriſmate & ampulla Chryſmatis legendi* Flodoardus *lib. 1. c. 3. S. Thomas lib. 2. de Regimine Principum cap. ult. S. Antoninus tit. 11. cap. 2. §. 7. Iuo Carnot. Epiſt. 70. S. Bernardus Epiſt. 246. Et de Rege ſic ſcribit Guilh. Britto lib. 1. Philippid.*

Quem

Quem sacrare suis Remorum Metropolites
Cum compræsulib⁹ habet illo Chrismate sacro
Hoc ad opus solum, quod cælica fudit oliva,
Unguine cum reliqui sacrentur materiali.

Præfuere Regno huic plurimi egregia sanctitate, Reges verè Illustrissimi, quorum plurimi de re Catholica & sede Romana immortaliter meruere, ita ut dextrum brachium Catholicæ & Militantis Ecclesiæ *haud immerito appellarentur, quorũ dexteritate, diversis seculis, tria & viginti pernitiosissima Schismata sublata memorantur. Galli ingenio sunt subtilissimo, testibus Diodoro, Strabone & M. Portio Catone, animo generosissimo, Romanis olim æque ac Græcis metuendi, Roma ipsa non semel capta, sæpe profligatis Romanis exercitibus, prolatis Delphos usq; feliciter armis & Oraculo illo contemptim habito templo expilato. Florent apud eosdem hodie optimæ artes, ut vix uspiam taliter toto orbe terrarum, & litterarum inprimis studia, in Universitatibus, ut vocant, utque* Academiis *longè florentissimis. Dives omnium rerum regnum est, atque inprimis auri & argenti, quæ duo nunc in orbe, supra quam par sit, æstimantur.*

Nec minus cupro, ferro, stanno, plumbo abundat. Vina longe delicatissima habet, & plane nectarea, frumentum optimum, ut & fructus omnis generis, sapidißimos Campos & agros pinguissimos, fluviis irrigatur lympidissimis

mis Sequana, Rhodano, Garunma, Matrona, &c. Sylvas & nemora amœnissima, lacus amplissimos continet, Urbes longe Augustissimas, & populo frequentissimas, sed & palatiis atque ædibus incomparabili arte & splendore structis ornatissimas, ut haud immerito totum nunc orbem rapiat in admirationem, exteris, quotquot inde redeunt, mira deprædicantibus, eoque sæpius animo evertentibus & respicientibus, unde ægrius sunt avulsi. Sed de Galliis alii prolixè quibus frui concessum fuit, ut pauci jam sunt, qui in ære id habent, nec Gallias viderint, & linguam didicerint, cujus elegantiam nemo non intelligens admiratur.

Nunc Chronologiam adgrediamur.

Superficialis Amplissimi Gal-
-liarum Regni Geographica designatio.
Germaniæ pars.
Angliæ pars.
Italiæ pars.
Hispaniæ pars.
Loire fluuius.
Rhenus.
Menz.
Worms.
Speier.
Straßburg.
Costanz.
Basel.
Berna.
Losana.
Geneua.
Lion.
Valencia.
Marsilia.
Narbona.
Tolosa.
Bordeaux.
Baiona.
Rochelle.
Orleans.
Paris.
Amiens.
Calais.
Gent.
Brüssel.
Coblenz.
Metz.
Treuer.
Troie.
Sens.
Dyon.
Borbon.
Roan.
Limoges.
Cahors.
Agenn.
Montauban.
Nantes.
Brest.
S.Malo.
Vannes.
Angiers.
Tours.
Saintes.
Montpelier.
Pirenei Montes.

 GAL-

GALLIARUM REGNI AMPLISSIMI

Succinctissima Chronologia

OPERA

R. P. Gabrielis Bucelini Monachi Theologi Imperialis Monasterij Weingarttensis Prioris S. Joannis Bapt. in Veldtkirch.

A. C. 1. Christo nato, totus terrarum orbis in pace compositus quiescebat, quo ipso anno Gallia metu Clogionis Francorum in Germania Regis, multis fessa præliis & ipsa aliquandiu siluit, quod in Clogionem armis non minus potentem quam Magicis fidentem artibus nihil presumeret.

7. Galli multoties Francos Germaniæ populos tentantes â Clogione frequentius repelluntur, quos Lothildis Palladis Sacerdos suis incantationibus, deductis cœlo grandine & fulmine mirificè terret & avertit.

A. C.

10. Tiberius ab Augusto missus in Gallias ren
prospere gerit.

12. Agrippa sua humanitate Gallos mirificè de
meretur,& subactas à Romanis provincia
modestissimè in officio continet, nō mul
to post,maximo eorum luctu mortuus.

15. Archelaus Judææ Rex ab Augusto Viennan
Galliæ relegatur.

16. Augusti morte turbatur Gallia,& Clemen
cuidam,famulo nuper Agrippæ,nunc e
personam (cui vultu similis erat) ment
enti adhæret contra Tiberium, id quan
gravissimè ferente.

17. Interceptus falsus Agrippa,supremo supp
cio addicitur, sed & in Gallos qui ipsi f
verunt atrocius sævitur, rebelles arm
subiguntur.

20. Mortuo Clogione Francor.in German.Re
Galli magno liberati metu Germanos a
mis impetunt, sæpius repulsi.

22. Herimerus Francorū in Germania Rex Cl
gionis haud degener filius Gallos non
na clade retundit,locis aliquot,quæ pr
pe Rhenum invaserant ejicit, fugiente
in Galliam sequitur.

23. Romani Gallis subsidio sunt,altiusq; in G
lias se inferentem Herimerū prohibent
avertunt,

25. Galli subsidio Romanor. confirmati Gern
nias subinde feliciter tentant, subinde
Herimero graviter retunduntur.

26. Herimer⁹ Duces provinciar.alios hōore
jicit,alios supremo supplicio tollit qui G
los ad Mosę ostia excurrentes minus obs
vassent, nec prædas agentes intercepisse

. C.

27. Hoc ferè tempore, acceptas à Gallis ulturus injurias Herimerus, ingenti Teutonum Thuringorumq; collecto exercitu Gallias invadit, ferroq; atque igne latè omnia vastat.

29. Romani sæpius cū Herimero congressi frustra è Galliis ipsum ejicere allaborant, cū auxiliaribus copiis ipse perpetuo exercitum suum adaugeret.

32. Herimerus, dum ingenti rursus collecto exercitu Gallias opprimit, justa acie cum Gallis Romanisq; congressus, plus æquo audacior incautiorque inter confertissimos pugnans interimitur.

33. Galli victoria usi signa Germaniæ inferunt, quib⁹ Marcomirus Herimero fratri in Regnum succedens magno animo occurrit, atq; illos non sine strage repellit.

34. Christo Dom. hoc anno passo mortuo, sepulto, resurgente, ascēdente & Spir. S. mittente, illustrati ab hoc Apostoli concilio Hierosol. habito provincias orbis inter se partiuntur, in quo Philippo Gallia & Scythia sortitione divina obtigit.

35. Occiso lapidibus Stephano supra 15. credentium millia Hierosol. & vicinis locis præscribuntur, è quibus multi, & ex 72. maximè Christi discip. (de quibus suo loco sæpius) felicissimo Galliarum Regno immigrant, & Christum prædicant.

36. Galli cum sive suopte præliandi studio, sive Romanorum concitatione Germanias invadunt, à Marcomiro Rege pluries funduntur & in fugam aguntur.

A. C.

38. Hoc anno,quod frustra ad 34. Baronius retulit, glorificata magnis prodigiis Christi innocentia, Pilatus ad Tiberium scripsit,qui idem adSenatum retulit, & Pilatum paulo post exauctoratum,Viennam in Gallias exulatum misit. S. Philippu Apostolus benè de Galliis meretur.

39. Pilatum in exilium sequuta Claudia Procu la ejus Uxor in Christum credens, mul tis aliis exemplo profuit, apud maritun nihil profecit.

40. Nonnulli Galliæ scriptores credunt & scr bunt, S. Chelidonium in Episcopatu A quensi S. Maximino successisse, cum ta men S.Maximinus cum S. Lazaro ann primum 48 ad Galliæ littora appuleri minimè cum 15.millibus supra dictis e pulsus.

41. Funestas sibi ipsi manus injicit Pontius I latus, postquam supra biennium ap Viennam & Lugdunum Galliæ exul set,quo mortuoS.ProculaUxorRoma revertit,illic Divis Petro & Paulo, Ap stolis sanctè facta familiaris. S. Jacob Major in Gallia prædicat.

42. Herodes apud Lugdunum Galliæ una c Herodiade pessima conjuge exulat, hanc Cæsar tanquam Agrippæ sibi d cti sororem nollet exulare.

44. S. Cedonius sive Chelidonius cum 15. dentium millibus Hierosolyma, ut v simile est, pulsus in Galliis prædicat.

45. Adsunt Romanis Galli cum Sergius G Marcomirum Francorum in Germ

C. Regem victoriis insolentem prope Moguntiam, cum suis viso se ingurgitandẽ gravi clade afficeret.

46. Princeps Apostolorum Petrus, quaquaversum mittens Episcopos in Gallias Clementem, Altinum, Mansuetum, Linum, Clarum aliosque destinat, qui longè lateq; Evangelium Christi propagant.

47. S. Adventitius, SS. Saviniani & Potentiani socius apud Carnotenses verbum DEI annunciat, primus eorumdem Episcopus nominatus.

48. Hoc primùm anno SS. Lazarus, Maria Magdalena, Martha, Maximinus & Joseph Arimathia, qui Deiparæ ad hunc usque felicissimæ ejusdem Assumptionis annũ fideliter adhæserant, pulsi Jerosolymis navi absque velo & remis vecti ad Massiliæ portum appellunt.

49. S. Austremonius Discipulus S. Petri, unus ex 72. Claromontanis Præfectus Episcopus provinciam latè demeretur.

50. Marcomirus Moguntiam, Treverim, Coloniam Galliis tunc accensas denuo armis opprimens, â Gallis ope Romanorum cæditur, cui in Regno Clodomirus filius succedit, S. Petrus Gallias invisit.

51. S. Lazarus Massiliensium Apostolus, primus ejus loci Episcopus in Catalogo præsulum recensetur.

54. Clodomirus Francorum in Germania Rex Gallis infensissimus patris cædem ulcisci aggreditur, acribusq; præliis & perpetuis infestationibus Gallias vexat.

A. C.

55. S. Clemens S. Petri discip. primus Metensium Episc. multos Christo lucratur, fuit hic Fl. Clemens V.C. Sancti Clementis Papæ patruus & Metensibus 25. annis præfuisse memoratur.

56. Iterum Gallias miserè affligit & infestat Clodomirus Rex, juratus Gallorum hostis, ita ut nec uno Regni anno cessaret ab infestando.

57. S. Martha Archiducissa Galliæ non solum, sed Europæ & Orbis Christi monialium, in loco haud longe à Massilia Cænobium condens Abbatissę munere præclarè fungitur. S. Paulus Gallias peragrat.

58. Relicti superiore anno in Galliis Pauli discipuli SS. Crescens & Trophimus, ille Viennensium, hic Arelatensium Apostoli & Episcopi, sanctitatis radiis Gallias mirè illustrant.

59. S. Maximinus primus Aquensium Pontifex, S. Linus Vesontinensium sive Bisuntinorum, S. Clarus Nannetensium Episcopi, magni Christi pugiles Domini pręlia pręliantur.

60. Memorabile Contemplativæ Vitæ Speculū in Galliis S. Maria Magdalena orbi universo præfert, ab Angelis quotidie in sublime rapta Rhemensibus primus Episc. mittitur à S. Petro S. Sixtus.

61. Beatus Paulus, quondam Sergi' Paulus Proconsul, Narbonenses Christi Ecclesiæ aggregans, primus eorumdem Episcop' appellatur. S. Mansuetus Tullensibus præest à S. Petro missus,

Morte

A. C.

62. Morte Clodomiri Regis plausibilis Galliæ annus, etsi nonnulli post decennium obiisse contẽdant, Gallis quam primum occupata expugnare allaborantibus.

63. S. Chelidonius (quem cœcum Evangelicũ à Christo illuminatum volunt) Aquensibus post Maximinum prædicat.

64. Antenor Clodomiri Regis major natu filius, non minora patre ausus, magno apparatu Gallias hostiliter petit, igni & ferro omnia latè populatus.

65. Sub hoc ferè tempus dum Tulli leucorum ludi equestres celebrarentur & Urbis præfecti filius è fenestra proruens vita excessisset, S. Mansuetus puerum mirè resuscitans, quos verbo non poterat miraculo convertit.

66. Claret admirando vitæ exemplo S. Trophimus Arelatensis Episcopus S Pauli discipulus ante novennium Galliæ relictus. Leodiensibus prædicat S. Maternus, Cenomanensibus S. Julianus primi eorumdem Episcopi.

67. Hoc an præcedenti anno Apostolatum suum & Episcopatum Martyrio consecrat & illustrat S. Crescens S. Pauli discipulus. Claret Sanct. Sinicius Episcopus Remensis. Antenor Rex Gallias miserè vexat.

68. Insigniter meretur de Aurelianensibus S. Altinus unus ex 72. discipulis Christi, eodem à Sanct. Petro missus, Prædicat

A. C.

apud Petragoricenſes S. Fronto primus eorumdem Epiſcopus à S. Petro ordinatus.

69. Antenor ſpoliis onuſtus dum in Germanias revertitur ab inſequentibus Gallis repente oppreſſus, cum colligere ad ſigna militem non poſſet, rupto etiam ponte, Moſam equo trajiciens mergitur.

70. Antenori apud Germanos ſuccedit Ratherius Filius, qui dum patris necem ulciſci parat, varia fortuna cum Gallis collidi-tur.

71. Elati hinc contra Germanos Francos ſucceſſibus Galli, à Romanis deficiunt, S. Gilbertus primus Burdegalenſium Epiſcopus claret.

72. Cerealis Romanorum Dux magna clade Gallos afficit, & ad obſequium revocat, in Germanos pari fortuna uſus. Paſſum hoc anno S. Saturninum primum Toloſatum Epiſcopum nonnulli contendunt.

73. Apud Podienſes plurimos Chriſto lucratur S. Georgius primus eorumdem Epiſcopus, non multo ante Martyrium à S. Petro miſſus.

74. Ad coronam Apoſtolicam vocatur Magnus Galliarum & Aquitaniæ inprimis Apoſtolus S. Martialis 17. Lemonicenſium Epiſc. unus ex 72. Chriſti diſcip. S. Stephani cognatus, ille de quo Chriſtus: qui non humiliaverit ſe ſicut parvulus iſte, &c. obiit anno ætatis 59. Epiſcopatus 28.

75. Biterrenſes Apoſtolica prædicatione demeretur S. Aphrodiſius primus eorumdem Epi-

A. C.

Epiſcopus Conſtitutus à B. Paulo Narbonenſi.

76. Hoc anno, nunc memoratus B. Paulus, quõdam Sergius Paulus Proconſul è Galliis in Hiſpanias excurrit, & præclare meretur.

77. Galli ſine dubio à Romanis deficientes, ſive necdum integrè ſuperioribus annis devicti, hoc anno à Romanis edomantur.

78. Ratherius Francorum in Germania Rex, quod præcipui belli Duces cum patre Antenore Moſa merſi periiſſent, repentinis incurſionibus Galliis non min⁹ quam juſta acie infeſtus, eoſdem mirè fatigat & exagitat.

79. S. Cæleſtius Mediomatricum Pontifex, vir Apoſtolicus, Chriſto plurimos lucratur, verbo & exemplo potentiſſimus.

80. Admirabili vitæ ſanctitate Gallias illuſtrat & grandibus ſibi meritis obſtringit S. Saturnianus unus ex 72. Chriſti diſcipulis primus Senonenſium Epiſcopus, claret item S. Sinicius Epiſc. Remenſis.

81. Ratherius Francorum Germaniæ Rex quo magis inſatiabile ſuum in Gallos odium ſatiaret, Saxonibus & Thuringis confœderatur, quorum auxiliis auctus ingentia Galliæ damna infert.

83. S. Lucianus primus Bellovacenſium Pontifex à S. Petro olim baptizatus & miſſus verbo & exemplo claret.

84. Moritur ſub hoc tempus S. Trophinus primus Arelatenſium Pontifex S. Pauli di-

A. C.

ſcipulus, cui ſuccedit S. Regulus poſtea Silvanectenſis Epiſcopus:

85. Iterum Gallos aggreditur Rex Ratherius, prædas agit, ferroque atque igne late omnia devaſtat.

87. S. Gratianus S. Cleti Papæ diſcipulus, primus Tolonenſium Epiſcopus Gallias magnis meritis demeretur.

89. Apoſtolicos labores ſancto fine conſummat S. Amantius tertius Remenſium Epiſcopus, S. Sinicii ſucceſſor, Ratherius hoſtis Galliæ obiit.

90. Moritur S. Cæleſtius Metenſis Epiſcopus, qui quanti meriti eſſet poſtea enituit, cum S. Anteri Reliquiis major honor exhiberetur & illæ moveri non poſſent, priuſquam Cæleſtii in proceſſione præferrentur.

91. Richimerus Ratherii filius nulli majorum faſtu, audacia & belli peritia ſecundus, funeſtiſſimo odio Gallos perſecutus magnis copiis in illorum fines infertur, proſpera plerumque fortuna uſus.

93. S. Clemens ad Rom. ſedis poſt Cletum primatum evectus, ad Gallias non minus quam S. Petrus, vel pro reverentia Sanct. Clementis patrui affectus, plurimos viros Apoſtolicos illuc deſtinat.

94. Memorabili fructu laborat apud Catalaunenſes, primus eorumdem Epiſcopus S. Memmius, Nobilis Romanus S. Petri olim diſcipulus.

95. Magnus ille & Divinus Dionyſius â S. Clemente

A. C.

mente Papa in Gallias mittitur, & primus Parisiorum Episcopus afficitur.

96. Ulpius Trajanus, qui postea Imperator fuit Galliæ præficitur.

97. S. Taurinus â S. Clemente Papa missus, primus Ebroicensium Episcopus sanctitatis radiis Gallias illustrat.

98. S. Eutropius â S. Clemente Papa primus Santonensibus Episcopus destinatur, cujus festum 3. April. celebratur.

99. S. Nicasius primus Rotomagensium Pontifex Dionysii Areopagitæ socius celebratur, quo ipso tempore claret S. Zacharias Episc. Viennensis.

100. S. Photinus, senex mirabilis â Westmonasteriensi dictus, missus â S. Clemente Papa, primus Lugdunensium Episcopus Galliis consulit.

101. S. Regulus Magni Dionysii Comes Arelatensis Episcopus sub hoc ferè tempus Ecclesiam Silvanecti condit, primus ejusdem Pontifex.

102. S. Defensor discipulus S. Juliani, qui fuit ex 72. Christi discipulis Cenomanensibus præest.

103. S. Ursinus Nathanael olim dictus â S. Clemente sub annum Christi 97. missus in Galliam Bituricensibus præsidet Episcopus annis 27. moritur Leontius Episcopus Senonensis.

105. Richimerus Galliæ admodũ infestus, multa Germaniæ vicina loca occupat, prædas continuo agit, magnoque elatus

A. C.

faſtu, Numinis honoribus ſe coli imperat.

108. Polycarpus Senonenſis Epiſcopus in Galliis celebratur.

110. Cœlos triumpho implet felici tranſitu S. Martinus Viennenſis Epiſcopus 1. Julii felici agone conſummatus, Apoſtolorum diſcipulus.

112. Quaſi ſol refulget in templo Domini, & Gallias illuſtrat S. Æmilius, aliis Evodius dictus, Epiſcopus Lemovicenſis.

113. Richimerus Francorum in Germania Rex juratiſſimus Gallorum hoſtis, morte ablatus magno metu Gallias liberat.

115. S. Verus Viennenſis Epiſcopus, Veræ fidei lumine multos illuminat & Chriſto lucratur.

116. Nunquam tranquilliores res Galliæ, quam cum diſſimillimus patris Richimeri Filius Odemarus Francis in Germania imperaret, pacis amantiſſimus, amicitiam cum Gallis pactus ejusq; retinentiſſimus.

118. Magnus Galliarum Patronus cœlis hoc anno inſeritur S. Sanctinus Meldenſis, idem etiam Virdunenſis Epiſcopus, magni Dionyſii diſcipulus.

120. Divinus Dionyſius Areopagita, primus Pariſiorum Epiſcopus & Apoſtolus Apoſtolatum ſuum Martyrio conſecrat, cujus deinceps nomini Regale Benedictini Ord. Cænobium ſecundo â Pariſiis lapide conſtructum eſt.

123. Transmigrat è Gallia in cœlos, novus Ejuſdem Tutelaris S. Urſinus Bituricenſis Epi-

A. C.

Episcopus, dictus Nathanael, quem non-nemo voluit fuisse fratrem S. Philippi Apostoli, qui etiam in Galliis prædicavit.

124. Adrianus Imperator in Galliam & Germaniam profectus, utriusq; nationis Amicitiam probat plurimum & confirmat.

125. S. Antonius, aliis Antoninus dictus Ecclesiã Meldensem mirificè illustrat & demeretur.

127. Non minore Gallorum, quam Francorum Germanorum comploratione moritur Odemarus Rex modestissimus pacisque amantissimus cui in Regno haud dissimilis ingenio succedit filius Marcomirus.

130. Admirandæ sanctitatis fulgore Gallias percellit S. Ausonius S. Martialis quondam discipulus Albino & Eugenia claris parentibus apud Mortoniam natus, Episcopus Engolismensis.

132. Adrianus Imperator in Galliam benè affectus, multa præclare sancit & provincia consulit.

133. Cœlis ingentes meritorum manipulos infert mortalibus valedicens S. Taurinus Ebroicensis Episcopus, 3. Id. Augusti defunctus

137. Sub hoc ferè tempus Apostolicos labores Martyrii laureola coronat, & sanguine proprio consecrat S. Ausonius Engolismensium Pontifex II. Cal. Junii à Barbaris interfectus.

140. S. Felicissimus magnis suis meritis & laboribus felicissimos Arelatenses reddit, quibus sub hoc tempus sanctè præfuit.

Fel

A. C.

141. Feliciſſimum Feliciſſimus alter eodem nomine ſequitur Bituricenſium Pontifex hoc anno cœlis illatus.

142. Apud Autiſiodorenſes fides Chriſti & ſyncera pietas multum proficit ſub auſpiciis S.Peregrini primi eorumdem Epiſcopi.

144. Antoninus Pius Imperator, non minus ſollicitus de Gallia,quam Trajanus & Adrianus,lectiſſimos eidem Præfectos mittit, & charos habet incolas,ſub cujus quieto regimine creſcit res Chriſtiana.

146. Apud Cathalaunenſes inſigniter eluceſcit & bene meretur S. Donationus eorumdem Epiſcopus ſecundus S. Memmii ſucceſſor.

147. Non minus apud Auſcenſes meritis vitæ & ſanctitatis radiis eluceſcit S. Ceracius eorumdem Epiſcopus.

148. Marcomirus Francorum in Germania Rex, Gallis amiciſſimus moritur,& ab his non minus quam Germanis deploratur; ſuccedit Clodomirus filius.

150. Illuſtrat Gallias S.Pientius Magni Joannis Evangeliſtæ & Apoſtoli Joannis diſcipulus, Metenſis Epiſcopus. Extinguitur eodem anno S.Maurus Epiſcopus Virdunenſis.

152. Sub hunc ferè annum poſt undecim annorum haud minimos labores ad præmia æternitatis vocatur Ætherius Epiſcopus Bituricenſis ſucceſſor S. Sevitiani.

154. Valerianus Præſes Romanus Auguſtodun ſævit in Chriſtianos eoſque inter S. Flo cellum puerum verè floridum crudeli

te

A. C.

ter excarnificatum feris objicit.

156. Apud Carnutenses vita defungitur Martinus Episcopus S. Aniani antecessor sepultus in æde S. Martini de Valle.

157. Inter persecutionis rabiem, multi egregia sanctitate Episcopi fideles solantur, è quibus S. Marcellianus Autissiodorensibus verbo & exemplo mirificè consulit.

159. Nunquam fœcundior Gallia, quam purpurata Martyrum sanguine pluribus sub hoc ipsum tempus Christo testimonium dantibus, & glorioso agone consummatis.

160. Galli trans Rhenum erumpentes, prædas agunt, quos Clodomirus quieti cæteroquin ingenii Princeps, facilè compescuit, & multo bonorum plausu Gallis denuo pacem concessit.

162. Virdunensibus Verbum DEI annunciat Salvinus Episcopus, coactus à viris Zelo fidei ferventibus, cum metu persecutionis, plurimi hac illâcq; diffugerent.

163. Auspicius Aptensis Episcopus, populis illis solatio adest, & turbulentissima in tempestate Vulgiensium plebem reficit.

165. Galli non minus quam Germani Clodomirum Regem lugent, cui hoc anno è vivis abrepto Farabertus filius succedit:

168. Gallias mirificè illustrat Sanct. Arator Virdunensis Episcopus Græcæ & Latinæ peri-

A.C.

peritiſſimus, S. Apollonii Senatoris Rom. & Martyris diſcipulus, columna fidei, ſolatium fidelium habitus.

170. Invaleſcit in Galliis perſecutio, fugatiſque ſeu interfectis paſſim Epiſcopis, multis locis ſucceſſio paſtorum, plurimis annis nonnullibi binis totis ſæculis in Gallia interrumpitur.

173. S. Arator, de quo ſupra, multis periculis jactatur, calamitatibus exagitatur, verè fidelis Paſtoris exemplar celebrãdus, dum remittente etiam Cæſarum furore, provinciarum præfecti Chriſtianos perſequuntur.

175. Epiſcopis paſſim ſparſis ſeu deletis, Theoretus Bituricenſis ſub hunc annum defunctus memoratur.

179. Extat hoc anno apud Baronium Epiſtola Viennenſium & Lugdunenſium Confeſſorum ad Chriſtianos Aſiæ & Phrygiæ de invaleſcente perſecutione in Galliis, digna quæ legatur. Multi Martyrio coronantur.

180. Magnus ille ſanctitate & eruditione vir Divus Irenæus, ſingulari Eccleſiæ Chriſtianæ ſolatio, Lugdunenſis Eccleſiæ Pontifex eligitur, cum S. Photinus anteceſſor labores Martyrio coronaſſet. Fuit autem Irenæus diſcipulus S. Polycarpi.

181. In tantis perſecutionis nebulis aliud inſuper rutilantiſſimum ſydus S. Marcellus Bituricenſium Pontifex exſplẽdeſcit, hoc ipſo tamen tempore terris ſubducitur, cœlis infertur.

Magnus

A.C.

183. Magnus Irenæus contra ValentinumHære-ſiarcham ejuſq; invaleſcentem Hæreſim glorioſiſſimè inſurgit, ejuſq; nequiſſima dogmata confundit.

186. Apud Auſcenſes S. Paternus Epiſcop⁹ maximis ſe meritis commendat, & gregem Chriſti contra lupos animoſe propugnat,

188. Quieſcit ab armis Gallia FarabertoFrancorum in Germania Rege pacem ſanctè colente, dum ferrum in ſolosChriſtianos exerceretur.

189. Autiſiodorenſibus magnis ſplendoribus ſanctitatis facem præfert & tenebras errorum retegit S.Valerius Epiſcopus.

190. Emergit hoc anno à valle calamitatū cœloque aſſeriturS. Nanitus ſiveNavitus Leodienſium Pontifex 12.Cal.Oct. Hoc anno inſignem librum Turibio Toletano dedicat S.Irenæus.

191. Turbat Gallias atque Hiſpaniam Maternus miles,dum Commodus Imperator non Romæ ſolum deteſtabilem ſe reddit, ſed Imperio univerſo.

193. Faraberto Francorum in Germania Rege extincto, ſuccedit Sunno major natu filius,Mavortio ingenio juvenis, qui in omnem præliandi occaſionem intentus Gallis deinceps non minus quamRomanis infectus fuit.

195. Miris exagitatus diſcriminibus & calamitatibus Magnus Irenæus pro Eccleſia nihilominus adverſum gentiles & Hæreticos imperterritus decertat & admirandæ eru-

A. C.

eruditionis libros ſcribit & edit.

197. Iterum non Galliarum turbatio Albino Imperium affectante, Galloſque ſibi adjungente, ex quo multa deinceps mala conſequuta. Viator Bituricenſium Pontifex extinguitur, ſuccedente Leutherio.

198. Albinus pro Imperatore ſe gerens nihil non adverſum Severum eique obnoxios molitur, hic arma parans extrema Galliæ minatur.

199. Victricia ex Oriente ſigna Galliis infert Severus Imperator, cum Albino congreditur, hic dubio diutius certamine vincitur & occiditur, Gallia miſere vaſtatur.

200. Apud Cadurcenſes ſplendidiſſimis ſanctitatis radiis emicat S. Anianus eorumdem meritiſſimus Epiſcopus.

201. Sunno Francorum Rex occaſione irati Gallis Severi uſus, multis eoſdem incurſionibus premit, multa eripit.

203. Illuſtrat nubiliſſima hæc tempora fulgore doctrinæ & ſanctitatis Sanct. Dionyſius, ſive ut alii vocant, Deſiderius Viennenſis Pontifex, ad quem ſcribit Victor Papa de Paſchatis celebratione.

205. Memorabili triumpho Gallias & cœlum illuſtrat Sanct. Irenæus Lugduni Epiſcopus, qui hoc anno cum omni ferè civitatis ſuæ populo glorioſo Martyrio eſt coronatus, poſtquam adverſus Hæreticos verbis ac ſcriptis plurimum decertaſſet.

Leu-

A. C.

206. Leutherius ſive Leotherius Bituricenſium Epiſcopus defungitur.

208. Pauculis qui remanſerant & perſecutionem evaſerant apud Lugdunum Chriſtianis, dignus Irenæo ſucceſſor vitæ exemplo prælucet S. Zacharias.

210. Sunno Francorum in Germania Rex Iterum fines Gallorum hoſtilibus armis ingreditur, latè omnia populatur.

213. Albaudus ſive Albuinus ex reliquiis Chriſtianorum qui abhinc centum annis latuerant Leucis Epiſcopus præſtitutus, inſigniter laborat, & in ſuburbiis docet, à quo Albaudi Curia Tullenſis appellata.

216. Apud Lugdunenſes Sanct. Helius ſive Helias præclarè ſuo munere fungitur, & Martyrum poſteros ſolatur.

218. Poſt Auchatum ſive Laudatum apud Senones Paſtorem & Epiſcopum agit Heraclius, graſſante etiamnum crudeliter Gentilium in Chriſtianos furore.

220. Sub hunc ferè annum moritur Pauper Bituricenſium Epiſcopus cum 14. annis præſtitiſſet, Palladio ſuccedente.

221. Sunno Francorum in Germania Rex infenſiſſimus Romanis & Gallis defungitur cui Hildericus major natu filius ſufficitur.

224. Metis mira effulget vitæ Sanctitate S. Ruffus ſive Ruffellus quem nonnulli Rucellum vocant, ob inſignia vitæ merita à morte cultu Divorum honoratus.

227. Sanct. Palladius Bituricenſium Pontifex, eru-

A. C.

eruditione non minus & facundia quam vitæ ſanctitate conſpicuus ad Superos emigrat, cujus feſtum 10. Maij celebratur.

228. Rurſum inſigne ſydus inter tenebras obſcuriſſimi ſæculi ſe effundit S. Marcellus Leodienſis Epiſcopus, qui magnis ſe meritis plurimum commendat.

230. Apud Podienſes ſplendoribus ſanctitatis ſe prodit S. Paulianus eorumdem Epiſcopus, optimè de grege ſibi credito meritus.

234 Profeſto adverſum Parthos Cæſare Galli â Romanis deficiunt, quos repente obruunt, unde multa deinceps mala conſequuta.

236. Imperator ipſe victor ex Oriente reverſus in Gallos ac Germanos movet, eoſque ad obſequium redigit.

241. Inquietiſſimus annus Maximino Imp. apud Aquileiam occiſo, plurimis nationibus rebellionem parantibus, Galliis communi defectione ſimul arma corripientibus etſi non multo poſt ultro deponerent.

243. Hildericus Francorum in Germania Rex ampliandæ ditionis percupidus, magnanimitate etiam ac militari peritia conſpicuus, toto ferè Imperii ſui tempore infeſtis armis Gallias vexat.

245. Apud Carnotenſes Severus Epiſcopus paſtorali ſollicitudine oviculis ſuis conſulit, gentilium odio ſub optimis etiam Imperatoribus graſſante.

248. Viennenſibus in tanta rerũ turbatione ſanctiſſimè præſidet B. Florentius Epiſcopus,

â Weſt-

A. C.

â Westmonasteriensi, doctrina, exilio & Martyrio clarus, celebratus.

250. Podiensibus hoc anno post S. Paulianum præest S Evodius, qui sedem Vallano Podium transferens, illic Virgini Matri templum excitavit.

253. Verus ovium pastor S. Bassus Niciensis ad radices alpium prope Varum fluvium Episcopus, insigne pro fide Christi certamen subit in immani Decii persecutione sub hunc annum Martyrio coronatus.

255. Apud Allobroges mira vitæ sanctitate elucescit S. Lupicinus Viennensis Episcopus ad quem extat Epistola Cornelii Papæ.

257. Sub hunc fere annum moritur Heraclius Episcopus Senonensis.

258. Pessimo Orbis Christiani & totius Galliæ exemplo Arelatensibus præest Martian⁹, Hæreticus, ut scribit S. Cyprianus Epistola 67. ad Stephanum Papam.

259. Toto passim orbe invalescit Christianorum persequutio, in Galliis recrudescit, qua plurimi viri illustres Martyrio coronantur.

261. Hildericus Francorum in Germania Rex cum varias clades Gallis intulisset, ipsisq; Romanis metuendus fuisset, moritur Bartherio filio succedente.

262. Apud Cadurcenses vitæ exemplo & prædicationis verbo multos Christo lucratur S. Genulphus sive Gundulphus ejus loci Episcopus à S. Sixto Papa missus, â cujus obitu ob persecutionem diu sedes vacavit,

Plu-

A. C.

264. Plurimis aliis nationibus â Romano Impe ratore deficientibus, Galli quoque obse quium detrectant,& arma parant.

265. Inter nubila persecutionis nova stella in Galliis emicat S. Mello alios Malonius Britannus Rotomagensibus Episcopus à S. Stephano Papa destinatus, ab egregia sanctitate commendatus.

267. Bartherus Francorum Rex socordia Roma-norum & discordia bene usus Galliam pervadit,& prædas longè lateq; agit.

268. Idem sociato Alemannorum exercitu in medias pervadit Gallias, inde in Italiam usque penetrans, & magno terrore Ro-mano afficiens.

270. Viennæ post S. Lupicinum S. Simplides si-ve Simplidius Cathedræ illi præsidet, & in tanta motuum turbatione Ecclesiæ consulit.

273. Apud Ædnenses primus Pontificali digni-tate eminet S.Amator, suamque cathe-dram insigni illustrat sanctitate, à morte inter Divos relatus,cujus festum in Mar-tyrologio ponitur 26.Nov.

275. Bartherus Rex Françorum cum filio Antha-rio & Luthero Saxonum Regis filio Gal-lias populando pervagatur,inq; Hispani-am usque pervadens Tarraconam expu-gnat & evertit.

279. Francis denuo Galliam turbantibus Probus Imperator oportunè adest & quadra-ginta millibus cæsis,60.urbes recuperat cum Bertharius eo ipso anno, vivere de-siisset, & Bonosus tot urbes occupasset

Dum

A. C.

280. Dum in Illyricum & Græciam movet Imperator, Gallia de novo turbatur Proculo & Bonoſo Galliam, Hiſpaniam & Britanniam invadentibus.

281. Pergunt proſequi rem ſuam in Galliis duo Tyranni Bonoſus & Proculus, multaſq; denuo urbes occupant & muniunt.

282. Reverſis in Europam Probus Imp. Tyrannos profligat, Proculumque capit cum ingentibus theſauris, & 1100. è Nobilitate.

283. Cæſar è Galliis in Alemanniam uſque hoſtes perſequitur, Alemannoſq; atque Alanos Bonoſi auxiliares memorabili prælio triumphat, Bonoſo metu Victoris laqueo vitam abrumpente.

284. Poſt longum interpontificium Veſontinenſibus magnus omnino Paſtor obtingit S. Maximus Epiſcopus, factis adæquans nomen, & populis illis maximis ſeſe meritis commendans.

286. Apud Carnotenſes turbatiſſimo tempore imperturbatus animo Caſtor Epiſcopus præſidet Diocletiano & Maximiano novam Chriſtianis perſecutionem denunciantibus.

287. Clodius Francorum Rex dum Gallias denuo armis tentat, Romanorumque & Gallorum ſtragem ingentem edit.

290. Sub hoc tempus Æduenſibus præſtitiſſe videtur Martinus Epiſcopus, qui valde Religioſus ſucceſſor Sanct. Amatoris, in vita Sanct. Simplicij ejusdem ſedis

A. C.

Episcopi prædicatur. Clodius magna parte Galliæ potitur.

293. Dum Diocletianus & Maximianus quisque sibi Collegam, & ille Constantium Chlorum assumit, huic Gallia cum Britannia gubernanda assignatur.

295. Ambianensibus admiranda vitæ sanctitate prælucet S. Firminus Episcopus, ex genere Senatorio ortus, vir sanctissimus, cujus memoria Calendis Septembris peragitur.

296. Francis denuo Galliam invadentibus occurrens cum exercitu Constantius primum vincitur, mox insigni victoria potitur.

297. Morte absumitur Clodius Francorum in Germania Rex, dum bellum denuo in Constantium & Galliam molitur, acerbissimè ferens magna Galliarum parte dejectum, qua sexennium potitus fuerat.

298. Iterum sydus egregium Bisuntinis illucescit S. Maximo extincto S. Paulinus, cujus sanctitatis exemplo, populus ille plurimum profecit Religione.

299. Occupato in Britanniis Constantio, Franci iterum Gallias depopulantur, & aliquot millia Romanorum & Gallorum cædunt.

300. Ulciscitur strenue suorum cædem Cæsar Constantius, & Burgundiam tunc infestantes armis aggressus 60000. profligat, inq; Alemanniam persequutus Amtudurum expugnantes internecione propedelet, cæsis 70000. restauratamq;

eam

A. C.

eam Urbem ſuo nomine Conſtantiam appellat.

302. Ne Romæ ſolum ſævirent Cæſares, univerſale Perſecutionis edictum edunt. Inde in Galliis nova SS. Martyrum ſeges, Vienne, Lugduni & paſſim plurimi capti & cæſi.

303. Inter effuſiſſimas ultimæ tempeſtatis tenebras Gallias & Aquitaniam inprimis ſanctitatis atque eruditionis fulgoribus illuſtrat S. Victorinus Pictavienſis Epiſcopus, cujus feſtum ſecunda Novembris peragitur.

304. Conſtantio in Britanniis occupato Franci & Alemanni in Gallias impetum faciũt, totas provincias populantur, urbes expugnant, præſidiarios Rom. obtruncant, ingentes prædas comportant.

305. Ambiani labores Epiſcopales Martyrio coronat S. Firminus Ambianenſis Pontifex ſub Rictiovaro Præſide poſt varia tormenta decollatus. Walthero Francorum Regi mortuo ſuccedit Dagobertus multa dein contra Gallos molitus.

306. Ricciovari Præſidis in Gallia horribile nomen, cujus crudelitatem uſque hodie toties Martyrologia Romanum & Gallica commemorant, uti & glorioſiſſimos Martyrum Galliæ triumphos.

308. Remittit nonnihil perſecutionis ſævities, poſtquam Diocletianum & Maximianum innotuit Imperio ceſſiſſe, ſceptra poſuiſſe.

309. Conſtantii Chlori morte magnum perdere

A. C.

Patronum visa Gallia, majorem reperit in filio ejusdem Constantino.

311. Vesuntinensem Cathedram illustrissimis Sanctitatis radiis exornat S. Eusebius ejusdem egregiæ Civitatis Episcopus.

312. Geysa & Astricus Germaniæ Reges Galliam armis petunt, magnamque multa cæde atque incendiis inferunt vastitatem.

313. In hostes Galliæ movet Constantinus, & magna strage eosdem contundit. S. Urbicus Episcopus illucescit apud Claromontenses.

314. Memorabili Catholicæ rei in Galliis fructu celebratur Concilium Arelatense primum, cui alios inter SS. Claudius Viennensis, & Reticius Æduensis Episcopi interfuêre.

315. Germani Galliam & Hispaniam incendiis, ruina & strage complent, & nobilissimas urbes expugnant Constantino adversum Magnantium occupato.

316. Dagobertus Francorum in Germania Rex, dum reliqui Teutones hostiliter agerent, Gallorum & Constantini Amicus moritur, succedit Clogio filius.

318. Galli cum Romanis horum potentia freti cisrhenanas aggressi provincias, magnam iisdem vastitatem inferunt, quibuscum animosius pugnans Rex Clogius interficitur, verum ejus frater Clodomirus fratris cæsi indutus exuvias, Gallos profligat, insigni potitus victoria.

319. Antimundus Leucorum Episcopus magnis se meritis commendat.

Clo-

A. C

320. Clodomirus Francorum in Germania Rex cum Alemannis Saxonibus aliisq; Teutoniæ populis contra Gallos cōfœderatur.

323. Ariana hæresis etiam per Gallias invalescit, multi egregia sanctitate Episcopi illi viriliter obnituntur.

325. S. Severus Rotomagensis Episcopus, mira vitæ sanctitate cathedram suam & Gallias exornat. Claret item S. Servatius Episcopus Leodiensis.

326. Clodomirus Galliæ pacem turbat, & quas cum Romanis cis Rhenum Galli occupaverant, recuperat.

330. Apud Vesontinenses admiranda Vitæ sanctitate exsplendescit, & variorum errorū dispellit tenebras S. Hilarius Episcopus, missus â S. Sylvestro Pontifice, cujus festiva memoria II. Calend. Aug. celebratur.

333. Per absentiam Constantini Imp. Galliarum Patroni singularis, dum ille alteram suam Romam in Oriente fovet, multa in Galliis mala invalescunt, & hæreses longè lateque serpunt, multi Episcopi proscribuntur.

336. Magno metu hostis potentissimi & jurati liberantur Galli Clodomiro Francorum Rege mortuo, qui multa damna ipsis intulerat, credebaturq; multo majora illaturus si diutius super vixisset.

337. Iterum egregium sydus Galliis illucescit, variosq; errores detegit atque discutit S. Reticius Episcopus Æduensis.

338. Magno metu consternata Gallia arma

A. C.

corripit dum Richimerus Clodomiri filius insigni cum exercitu immineret, auxiliaribus Romanorum copiis adjuti ipsum justa acie aggrediuntur, verum victi tergavertunt, & Gallia cædibus atque incendiis miserandum in modum vastatur.

340. Romani Gallique superioris cladis ignominiam ulturi in Francos movent, insigniq; primum progressu armorum, mox grandi strage profligantur.

341. Victoria usi Richimerus & Franci, in Gallias se latè effundunt, prædas agunt, multa occupant loca, multa exurunt.

345. Perpetuas incursiones patiuntur à Francis Galli, quibus subinde cum Romanis fortiter occurrunt, ipsosque cum clade rejiciunt.

346. Felicissima Vesontinensium civitas & provincia iterum rutilantibus fulgoribus sanctitatis S. Pancratii Episcopi illustratur.

347. Nec minore Galliarum gloria & felicitate elucet apud Æduenses gravibus meritis S. Simplicius eorumdem Episcopus.

348. Sed & apud Autisiodorenses sub hoc ipsum tempus celebratur sanctitas S. Valeriani Episcopi, qui duobus Conciliis, Sardicensi & Agrippinensi interfuisse legitur.

349. Richimer Francorum Rex, fortuna elatus, dum incautior in Gallias irrumpit, circumventus denique à Romanis & Gallis, cruentissima pugna ipse fortiter pugnans occubuit.

Ite-

C.

50. Iterum multi egregia vitæ ſanctitate Epiſcopi Gallias mirificè exornant, multaque mortalium millia cælis lucrantur Sancti Deſiderius Lingonenſis, Eulogius Ambianenſis, Auctor Metenſis aliique non pauci.

53. Theodomirus Francorum Rex Richimeris filius necem patris ulturus magno cum exercitu Gallias invadit, multiſque cladibus cùm Romanos tùm Gallos atterit.

54. Poſt S. Valerianum apud Autiſiodorenſes, haud minore ſanctitatis opinione claret S. Eladius, cujus feſtiva memoria 8. Maij celebratur.

355. Dagobertus Genebaldi Franconiæ Ducis filius cognati Regis ſucceſſibus accenſus, & ipſe grandi conſcripto exercitu Gallias tentat, multaque eis Rhenum loca occupat, prædas agit, ſtrages edit.

356. Cœlos triumpho implet feliciſſimo tranſitu S. Urſicinus Senonenſium Pontifex 24. Julij, cui ſuccedit Theodorus, quo ipſo tempore Saturninus: Arrianus homo nequiſſimus Arelatenſis Epiſcopus ſede dejicitur

357. Julianus Apoſtata ſuperiore anno contra Francos alioſq; Germaniæ populos Gallias infeſtantes miſſus, illos adventu ſuo terret, & in fugam conjicit.

358. S. Exuperius Toloſanus Archiepiſcopus gentilitatis reliquias paſſim evertit, & templum celebre Minervæ ſacrum, honori & Nomini Deiparæ conſecrat. Ipſi

A. C.

S.Hieronymus dicat Commentarium i
Zachariam.

359. Haud meliore fortuna quam parens suu Richimer,hoc anno in Gallos movetRe Theodomirus, captus nunc in prælio atque obtruncatus.

360. Magnum illud & immortale Galliarum decus S.Hilarius, Pictaviensis Episc.claret, qui frustra ab Imperatore audiri rogat.

361. ApudVesontiones siveBisuntin.velut lucerna in candelabro posita elucescitS.Justus eorumdem Episc. S.Pancratij successor.

363. Clogio Francorum Rex in omnem occasionem ulciscendæ necis paternæ intentus,magnum comparans exercitum,non fines solum Galliarum perrumpit, sed altius penetrans magnamGalliæ infert vastitatem.

365. Pergit prosequi victorias Clogio,nec minus alii quoque Germani Romanorum quaqua versus præsidia expugnant.

366. Jovinus contra Germanos missus feliciter præliatur canente receptui Clogione, & Alemannorum atq; Saxonum infortunio sibi consulente.

367. Cõsulunt Galliis Romani, novisq; præsidiis muniunt Arianismus âMagnoHilario latè dissipatur & exsufflatur.

369. Magnus illeHæresum triumphator,Mysterij SS.Trinitatis assertor S Hilarius Episcopus Pictaviensis extinguitur cujus laudes SS. Augustinus & Hieronymus celebrarunt.

370. Magna quiete potitur Gallia Clogione Rege

A. C.

ge Romanorum fortuna nimium consternato & ab armis temperante.

372. Apud Viennenses maximis se meritis commendat, & sanctitatis radiis effulget S. Nicetas eorumdem Episcopus, cujus anniversaria memoria celebratur tertio Nonas Maij.

374. Vesontione mortalitatem exuit S. Anianus sive Avianus Episc. qui SS. Ferreoli & Ferrutij Martyrum corpora reperta in Cathedrali condidit.

375. Æternum Galliæ decus, magnus ille & Sanctissimus Martinus, Turonensium Pontifex magno omnium plausu ipse reluctans consecratur.

377. Rex Clogio Romanorum Gallis auxiliarium nimiis progressibus territus è mœrore in morbum incidit, quo paulo post extinguitur.

380. S. Trojanus Episc. Xantonensis exemplo & verbo multos lucratur, cujus anniversaria memoria 30. Nov. celebratur.

381. Marcomirus Clogionis filius, patri solertia æqualis, audacia & ambitione multo superior, cum Gallis Romanisque acriter armis contendit ampliandis Regni finibus intentus, etsi multoties repulsus.

382. S. Augustalis Episcopus Iliberitanus Catholicorum causa in Gallias concedens, illic diu immoratur & optimè meretur, claret item S. Delphinus Burdegalensis Episcopus.

383. Maximus Britannici exercitus Dux à suis

A. C.

Imperator ſalutatus, ſtabiliundo Regno intentus Armoricam Galliæ regionem invadit, & minorem Britanniam appellat, cæſo Jubalcho Francorum Duce qui illam obtinuerat.

384. Movens contra Maximum Gratianus Imperator maximo cum exercitu Pariſios occurrit, atque inde progreſſus, dum hoſtem impetit Merobaldi ſcelere circumventus victus; in fuga apud Lugdunum occiditur.

385. Maximus victoria uſus, ſtabiliundo intentus Regno, totus eſt in Gallia expugnanda. Apud Aurelianenſes magno in honore eſt ob inſignia merita S. Evurtius Epiſcopus hoc anno 7. Id. Oct. extinctus.

386. Dum Maximus Tyrannorum more, plus quam barbara crudelitate in ſacra & prophana graſſatur, S. Martinus Turonenſis Epiſcopus plebeculæ miſeratus nequiſſimo Principi interitum prædicit.

387. Liberatur Tyrannide Maximi Gallia, ipſo Italiam invadente.

388. Dat pœnas hoc anno infandæ crudelitatis uti S. Martinus prædixerat Tyrannus Maximus, bis victus à Theodoſio, captus & cum filio trucidatus. Claret S. Mederanus Redonenſis Epiſcopus

390. Gallias admiratione replet, mirabilis vita viri per omnia Apoſtolici S. Martini Epiſcopi, qui admirandis prodigiis toti orbi innoteſcit & lectiſſimum 80. Sanctorum Mona-

A. C.

Monachorum Collegium vitæ exemplo inſtituit.

391. Hoc & ſuperiore anno Marcomirus Rex Sunnone, Kunebaldo, Priamo & Antenore Ducibus bello clariſſimis,ea Galliæ loca expugnat quæ ſuperioribus annis Maximus Tyrannus abſtulerat.

393. EaDucum lectiſſimique militis abſentia audentiores Romani & Galli, dum illi in Armorica recipienda toti ſunt Marcomirum aggrediuntur, qui Saxonibus in auxilium vocatis, fortiter pugnans in acie cadit.

394. Ad iniquiſſimas cæſo Rege deducti âRom. & GallisFranci conditiones dum illis tributum pendere annuũt, re comperta qui aberant Duces factum deteſtantur,inimicitias Romanis denunciant,armiſq; conteſtantur.

395. Dagobertus FrancorumVicerex deſignatus hoſtem Galliæ & Romanorum juratum agit, Siſinnium pro tributo exigendo miſſum, & magna permittentem à Cæſare jugulat, Galliam latè vaſtat.

396. Galli, Ducibus Quintino & Nanneno Romanis, Francos prædis onuſtos repente opprimunt,inque fugam conjiciunt, his rerum deſperatione ſeſe vertentibus & multaGallorum millia cumHeraclioDuce contrucidantibus.

397. Illuſtrant Gallias ſummis virtutibus, obligant maximis meritis SS. Victricis Rothomagenſis,S.Orientius Auſcenſis,& S. Germanus Veſontinenſis Epiſcopi.

A. C.

398. Multa recipiunt in Galliis loca Franci, ditionemque extendunt, Dagoberto paulo post mortuo, postquam annis 5. Regnum administrasset,

399. Genebaldus Dagoberto patri succedit, qui cum Sunnone & Marcomiro fratribus, bellum Gallicum prosequutus, inquieta omnia reddidit.

400. Portentosus hic annus Galliæ & Germaniæ fuit cum multis diebus cœlum exarsisse videretur, neque absque omine fuit, cum deinceps bellicosissimæ gentes universam Europam bello accenderent.

401. Marcomirus & Sunno Genebaldi fratres uti continuis odiis Rom. & Gallos consectati sunt, sic quietis impatientes suam & Genebaldi fratris ditionem perpetuo Gallorum assultu prolatarunt.

402. Hoc anno Vita excessisse Divum Martinum contendit Baronius ad an. 445. differt Rigordus, alij A. 400. mortem ejus referũt, nos ex Severi discipuli oculati testis verbis hunc calculum probamus.

403. Franci Duces bello Burgundiam tentant, fortiter inde repulsi & in fugam versi.

404. Wandali Francos Burgundiam denuo invadentes, multaque jam loca occupantes, cæsis aliquot millibus ejiciunt.

406. Genebaldus Francorum Dux magno cum exercitu Galliam opprimit, Metas, Tullum, Verdunum, Ambianum, Tornacũ, Atrebatum, aliaq; loca expugnat, Wormatiam similiter & Treverim occupat, multis millibus cæsis.

Wan-

A. C.

407. Wandalis quoq; Gallias vaſtantibus Martyrio afficitur 14. Decembr. S. Nicaſius Remenſis Epiſcopus, ſub cujus nomine inſignis dein Abbatia eſt condita. Patitur ſimiliter S. Deſiderius Lingonenſis Epiſcopus.

409. Deficientibus plurimis â Rom. Imper. provinciis poſtquam Honorius Stiliconem Heroëm prętantiſſ. morte ſuſtuleret pars etiam Galliarum Armorica deficit.

410. Vandali in Galliis cæſi Duce eorumdem interfecto, in Hiſpanias immigrant annuẽte Honorio Imp. Moritur S. Mauritius Epiſc. Andegavenſis.

411. Hoc primum anno nonnulli S. Deſiderium Lingonenſem Martyrio coronatum volunt, miræ ſanctitatis virum, & magnis prodigiis honoratum â Numine cujus ſolemne feſtum 23. Maij celebratur.

412. Athaulphus, Honorio Imp. ut videbatur permittente Gallias occupat, ita ut una ex altera mutatio ſequeretur.

413. Burgundiones victis in Gallia â Conſtantio Tyrannis pacem petunt, conceſſiſq; ad Rhodanum & prope Heluctios ſedibus ad fidem convertuntur.

414. Attalus Athaulphi Regis impulſu tyrannidem in Gallia invadit, & Auguſti nomen uſurpat, quem illico Conſtantius reprimit. Franci indigne ferentes Burgundiones in Galliis receptos, Treverim evertunt, Brabantiam occupant.

415. Attalus nuper Auguſti nomen uſurpans in Gallia, captus, vinctiſq; manibus in triũ-

A. C.

phum ductus, amputata ob perfidiam manu mox moritur.

418. In tanta rerum perturbatione Gallias demeretur & ſanctitatis fulgoribus illuſtrat S. Patroclus Epiſcopus Arelatenſis. Laborant plurimum Galliæ Epiſcopi contra Vigilantii errores, qui nuper in Gallias venerat.

419. Franci poſt Marcomiri Regis cædem, aliquamdiu Ducibus uſi, magna jam parte Galliarum aucti, Pharamundum Regem creant, toti Galliæ inhiant. Honorius Imp. Viſigotthis Narbonenſem Galliam totamq; cedit Vaſconiam.

420. Pharamundus Francorum in Germania & Galliis Rex Argotta Cimbrorum Regis filia ſibi copulata, ante omnia curat populum ſuum morum & legem diſciplina cultiorem formare.

421. Autiſiodori claret magna vitæ ſanctitate S. Amator Epiſcopus, divinorum munerũ chariſmate ornatus, uti loquitur Author vitæ S. Juſti ſub hujus regimine Martyrium paſſi.

422. Moritur hoc anno digniſſimus S. Martini in cathedra Turonenſi ſucceſſor S. Briccius Epiſcopus, vir ſanctiſſimus, qui depellendæ ſuſpicionis ſuper ſtupro cauſa, judicium carbonum ardentium ſubiit, inde verſus ille:

Briccius ex ilio, lachrymis ſigniſque probatus.

423. Pharamundus Rex ope Salagaſti quatuorviri Principis Legem Salicam condit, ſive â Prin-

. C.

â Principe illo ſic cognominatam, ſive â Saliis Galliæ Ciſalpinæ populis, etſi nonnulli â Sale Franconiæ fluvio dictam velint.

424. Virduni Pulchronius Epiſcopus vir Apoſtolicus & Hæreſum obtritor magnis ſe meritis commendat, cathedralem Deiparæ ſtruit, & Canonicorum collegium inſtituit.

426. Illuſtrat Gallias & Cathedram ſuam Rotomagenſem S. Evodius Epiſcopus cujus anniverſaria memoria 10. Octobris celebratur. Apud Trecenſes S. Urſus Epiſcopus felicem induit immortalitatem.

427. Suadentibus bellum nonnullis refragatur Pharamundus, totuſque in ea communienda incumbit, quæ ipſe & majores occupaverant, inde primum de propagando Regno conſilium initurus.

428. Splendidiſſimum Galliæ Sydus S. Salvianus ex Presbytero Epiſcoporum Magiſtro Maſſilienſis Epiſcopus effulget, relictis ingenii monimentis immortalis, quo ipſo tempore Maſſiliæ floruit Cl. Marius Victorinus Rhetor.

430. Pharamundus Galliarum Legumlator Rex prudentiſſimus moritur ſuccedente filio Clodio ſive Clodione. Apud Rotomagenſes floret S. Silveſter Epiſcopus.

431. Clodius generoſitate nulli Regum ſecundus, ſtatim initio Regni, auctoritatem ſibi conciliaturus, inſignem colligit exercitum, compeſcendisq; vicinorum incurſionibus toto Regno partitur.

Admi-

A. C.

432. Admirandis meritis & vitæ ſanctitate tota Europa, nedum Galliis, conſpicuus effulget S. Lupus Trecenſis Epiſcopus, *ſignis*, ut Hericus ait, *& claro nomine ſummus*, quem Sidonius, Eucherius & plurimi alii celebrant.

433. Clodius Rex Francicæ libertatis novo ſigno, lege jubet: ſui omnes Capillos nutriuntor, quos radere antea conſueverant, ob hoc ipſum à Romanis contempti, apud quos raſura ſignum erat ſervitutis, inde Clodio Criniti nomen manſit.

434. Aetius magno cum exercitu in Gallias movet, dumque Francorum potentiam allaborat opprimere, & Galliis expellere, Viſigotthi omnia fere ad Ligerim uſq; loca occupant, Burgundiones autem omnia uſque Rhodanum.

435. Mortem S. Germani Autiſiodorenſis Epiſc. aliqui ad hunc annum referunt, alii multo ſerius. Claruit ſaltem hoc ipſo anno ſole clarior, meritis & prodigiis per omnia verè admirandus: *ſuper hominem fuit, omne quod geſſit.*

436. Moritur feliciſſimo tranſitur multor. milliũ votis prærept[9] S. Marcell. Pariſienſ. Epiſc. Cal. Nov. apud Fortunatus Antiſtes Pariſij, ſed civis Paradyſi vocatus.

437. Intumeſcit ſeditione Gallia, cum plurimi à Romanis deficerent & arma corriperent. Viſigotthi inſuper Galliam infeſtant.

438. Clodius Rex occaſione fluctuantis Galliæ uſus, quæ Galli Romaniq; majoribus ſuis eri-

A. C.

eripuerant, recuperat, magnam partem Galliæ Belgicæ ſubjugando.

440. Apud Autiſiodorenſes inſignibus vitæ meritis effulget S. Allodius Epiſcopus & Confeſſor, cujus memoria feſtiva eſt 28. Septembris.

441. Feliciſſima & Sanctiſſima deprædicatur hoc tempore Lerinenſis inſula, quæ multos Apoſtolicos viros & Pontifices Galliæ ſubmiſerit, illuſtriſſimis titulis à ſanctiſſimis viris cognominata.

443. Clodius Rex fines imperij ſui latè prolatat, & præter ea quæ pridem Gallis ademerat, nunc etiam Tornacum, Cameracum, & plurima loca occupans, prædas ingentes agit, totas provincias ſubjugat.

444. Nec contentus Galliæ Belgicæ ampliſſimo tractu idem Clodius Ambianum etiam Bellovacum munitiſſimaſq; alias urbes expugnat, Romanorum præſidia contrucidat.

445. Miſſus contra Clodium Aetius varia fortuna dimicat, illo regiones pleraſq; ad mare uſque Aquilonare, & occidentem verſus ad Ligerim uſque & Sequanam, Francorum ſceptro ſubjiciente.

446. In obſidione Sueſſionum Phiſo Clodij filius, juvenis generoſiſſimus ſagitta trajectus occumbit, cui pater Rex tantopere condoluit, ut mœrore contabeſcens, mox febri corrept⁹ vita & ipſe excederet. Sub hoc ferè tempus claret S. Honoratus Are-

A. C.

Arelat. Episc. cui Collationes Patrum Cassianus inscripsit.

447. Meroveus cognomento Audax patri succedit, generosissimos alens spiritus, qui bellum Gallicum prosequutus, Regnum suum supra omnes Francorum Regum antecessorum suorum conatus & fortunam ampliavit.

448. Nunc primum Clodium extinctum nonnulli volunt, successisse Meroveum certum est hoc anno, Romanis inter se diffidentibus, Meroveum in occupando Galliarum Regno magnos progressus fecisse.

449. Haud imparem Hilario Pictaviensi cœlo nunc mittit Hilarium Arelatensium urbs, quem Petrus Damiani, *torrentem fidei igneum* appellat.

450. Invadit Gallias Attila flagellum DEI Hunnorum Rex cum 500. millibus, Burgundionum Rege occiso in meditullium Regni penetrans, cui nemo constantius obnititur S. Lupo Trecensi, fatentibus Hunnis Attilam à solis Lupo & Leone victum fuisse, cum pari postea constantia illi occurreret Romæ S. Leo Papa.

451. Pugna memorabili triumphat de Attila in campis Catalaunicis Ætius, cui Meroveus aderat, cæsis utrinq; 162. millibus. Attilâ se in tutiora recipiente.

452. Meroveo deinceps multa gratis concessa in Galliis, plura sive annuentibus Romanis sive invitis jure belli occupata. Elucescunt in tantis tribulationum tenebris SS. Vi-

ctor

C. ctor Cenomanensis, & Euphronius Æduensis Episcopi.

53. Concilium Andagauense, compositis non-nihil Galliæ rebus celebratur. Claret egregia sanctitate S. Leo Archiepiscopus Bituricensis.

454. Meroveo mirâ industria & felicitate Francorum rem promovente, & maximam Galliarum partem occupante, maximi & plurimi Reges amicitiam ejus exambiunt.

455. Aëtio superiore anno indignissima morte sublato, nihil porro â Romanis metuens Meroveus, Gallia fere universa potitur, Senonum & Parisiorum præcipuis Urbibus expugnatis, ex quo tempore Gallia est Francia appellata.

456. Admirabili vitæ sanctitate Franciam illustrant SS. Eucherius Lugdunensis & Ambrosius Senonensis, Episcopi, hic 3. Decemb. cœlo illatus hic 16. Novembris Angelis sociatus. Claret item S. Perpetuus Episc. Turonensis.

457. Moroveus admirabili prudentia & felicitate Rex Francorum & Gallorũ res ita componit, ut veri nunc Germanorum fratres Galli dicerentur cui vicini undiq; Reges missis oratoribus gratulantur & fœdera sanciunt.

458. Narbonensem provinciam mira illustrat sanctitate S. Rusticus Episcopus Divo Hieronymo familiaris, cujus memoria 26. Octobris peragitur. Supremus hic idem annus fuit Regi Meroveo, â quo Merovingi-

A. C.

vingica Regum linea eſt cognominat

459. Childericus patri ſuccedens, quietiſſimam primùm provinciam nactus feliciter & ipſe rem geſſit, donec per quietem in luxum prolaberetur.

460. Egregium Archiepiſcopalis Arelatenſium Eccleſiæ decus, S. Eonius nunc vitæ ex ſplendeſcit, cujus feſtum hodie, 3. Aug celebratur.

461. Apud Arauſienſes illuſtriſſimi ſyderis charitate elucet S. Eutropius eorumdem Epiſcopus, cui ſcribunt Hilarus Papa & Sidonius Apollinaris. Celebratur ſancti viri memoria 27. Maij.

462. Childericus Rex ob licentiam vitæ ſuis exoſus, invocata adverſus ipſum Ægidij Rom. Præſidis ope, Regno pellitur, & apud Thuring. Regem exulat. Theodoric⁹ Rex Narbona per proditionem potitur.

463. Serpit etiamnum altis radicibus per Gallias Arianiſmus, quo errore infectus Germegiſillus Veſuntienſis Epiſcopus exauctoratur & proſcribitur.

464. Evaricus Gotthorum Rex Gallias armis turbat. Ægidius inſolentior Gallis odioſiſſimus redditur. Beogorum Alanorum Regem Italiæ incumbentem Ricimerus in Galliam Ciſalpinam propulſans, ibidem vincit, & ad Benacum interimit.

465. Tumultuantur adverſus Ægidium Romanum Galli, quem ipſi evocaverant, Helvetij Burgundiones, & Wandalos ditione ſua ejiciunt, libertatem afferunt. Hoc anno S. Fraternus Epiſcop. Autiſiodor.

ipſa

C.

ipsa die suæ Ordinationis Martyr efficitur.

466. Apud Avenionem magnis se meritis prodit, & verum pastorem probat Saturninus Episcopus, qui superiore anno Consilio Rom. interfuit. Pulso Ægidio Childericum Regem suum revocant Galli, suamq; & ipsi asserunt libertatem De Evarico Rege Gallias & Narbonenses premente, mire triumphat Ecdicius.

467. Quanto odiosior nuper Childericus, tanto nunc gratior, magnis se & egregiis facinoribus commendat, eaq; inter Ægidium magno cum exercitu Gallias repetentem profligat, hoc ad Theodoricum Regem confugiente.

468. Childericus nunc fratri suo Alberico æquior, in Galliæ Belgicæ, nec non Austrasiæ possessionem ipsum immittit. Hoc primum & sequenti anno Childericum revocatum ac Regno redditum nonnulli volunt. Certò nil definimus.

469. Childeric⁹ magno cum exercitu Helvetiam invadit & subjugat, Burgundos & Alemannos Domam, Wormatiam, Spiram, Argentoratum expugnat, Romanos prę-sidiarios passim profligat.

470. Idem duodecim generosissimos belli Duces cum totidem copiis mittens in ulteriores provincias Galliæ, occupatas in eosdem dividit, profligatis & expulsis Rom. Virdunensibus magna sanctitate & meritis præest S. Possessor.

471. Magnis terræmotibus concutitur Gallia, & Vi-

A. C.

& Vienna prope concidit, magna hominum multitudine oppressa.

472. Eligitur Claromontanus sive Arvernorum Episcopus S. Sidonius Apollinaris, vir magnus, & cùm sanctitate, tùm eruditione celeberrimus.

473. Inter illustres orbis & sæculi hujus viros claret hoc ipso anno Faustus Regiensis, in Archiepiscopatu Aquensi, Episcopus Monachus Lirinensis, vir eruditus, qui contra Arianos & Macedonianos multa scripsit.

474. Dum Occidentale Imperium in præceps fertur, & quisq; â seipso Imperator & Augustus designatur, Franci in Galliis rem suam agunt & stabiliunt.

475. Memorabile iterum Galliarum ornamentũ Gallia splendorem immortalem reddit S. Mammertus Episcopus Viennensis, qui Rogationum Processiones seu Litanias primus instituit, an restituit. Visigothi invadunt Galliam.

476. Odoacer etiam juratus Romanorum hostis cum superiore anno & ipse Romanorum in Galliis reliquias vexasset, hoc anno cum Childerico Rege Helvetia & Burgundia Romanos expellit, multaque loca occupat.

477. Childericus in occasu Occidentalis Imperii multum extollitur crescitq; omnesq; ad Rhenum urbes occupat, Treveros, Metas, Tullum, Parisios occupat, Ægidium denuo profligat, Coloniæ obsidet, ut non nisi astu ille mortem effugeret.

478. Inter tot rerum mutationes invictus mentis

con-

C.

constantia S. Principius Suessionensium Episcopus, frater natu major S.Remigij Remensis Episcopi, præclarè meretur. Ejus memoria solemnis est 25. Sept.

79. Childericus non augendo solum, sed stabiliendo regno intentus OdoacremRegem & Anglo-Saxones sibi conciliat. Moritur S.Lupus Trecensis Episc.29.Julii, *facile princeps Gallicanorum Pontificum*, uti apud Didonium legitur.

80. S. Firminus miraculorum gloria illustrissimus, Virdunensium meritissimus Pontifex Gallias illustrat.

481. Post Ægidium Siagrius filius, Romanorum nomine, reliquias Romanorum Præsidiariorum colligit, contra quem multis locis prævalet Childericus, Romanos passim debellans.

482. Childericus Siagrio profligato Aurelianensem & Andegavensem amplissimas provincias occupat, Alemannos quoq; Galliam tentantes propulsat, celebratur concilium Turonense.

483. Egregia vitæ sanctitate Cenomanensibus prælucet S.Victurius Episcopus, qui 40. annorum Episcopatu plurimas Christo animas lucratur.

484. Felicissimo regni sui statu moriturRexChildericus, post quem Clodovæus ejus filius re & nomine Magnus imperat.

485. ApurculusLingonensium Episcopus, postea Avernensis post S. Sidonium Apollinatem celebratur, vir sanctitate non minus celeber quam auctoritate, ad ipsum extat

Epi-

A. C.

Epiſtola Ruricij,& Sidonij Epiſcoporum

486. Supremus hic annus, nunc primum memorato S. Sidonio Apollinari Arvernorum Epiſcopo, miraculorum & doctrinæ gloria clariſſimo, cujus memoria ſolemnis eſt 12. Cal. Septembris.

487. Clodoveus patris inſiſtens veſtigiis, augendo regno intendit,& Romanor in Galliis reliquiis bello graviter exagitat.

488. Siagrius collecto magno exercitu Clodoveum fortiter aggreditur ab hoc debellatur, & ad Viſigothorum Regem in Hiſpanias profugit.

489. Evaricus Viſigothorum Rex pro Siagrio pugnans dum Clodoveum magno cum exercitu aggreditur, victus in acie occumbit & Clodoveus tota Gallia potitur, primus Monarcha efficitur.

490. Bituricenſibus Archiepiſcopus præeſt Sanct. Simplicius, ſimplici quidem nomine, ſed magna auctoritate, qui populo ſibi credito magnæ præbuit exempla ſanctitatis.

491. Sub hoc tempus duo in Galliis Concilia celebrantur, Arelatenſe & Lugdunenſe, quibus rei Catholicæ plurimum utilitatis acceſsit. Gundivvaldus Rex Burgundionum Clodovei ſocer Italiæ fines depopulatur.

492. Magno ſplendore Gallias illuſtrant, multi S. Epiſcopi, S. Eulalius Nivernenſis, S. Patiens Lugdunenſis, S. Solemnis Carnotenſis.

Clo-

C.

493. Clodoveus Rex magno cum exercitu Thuringiam invadit, Regemq; cum liberis & multis millibus profligat ac Regno potitur.

494. Pulcherrimum fundamentum Valentinensis Ecclesiæ ponit S. Apollinaris primus ejusdem Episcopus, admiranda sanctitate & miraculorum gloria conspicuus, cujus festiva memoria 5. Octobr. celebratur.

495. Insigni rursum victoria potitur Clodoveus profligato Alarici Gotthorum Regis prope Pictav. exercitu illo etiam occiso & ingenti præda è hostibus relata.

496. Clodoveus revera Magnus Regni fines ad Ligerim usq; exporrigit, futurus paulo post Monarcha Galliarum.

497. Alemannis haud ita pridem Hunnorum illuvione in angustias redactis, ampliora arva querentibus seque ad Rheni oras extendentibus extrema minatur Clodoveus, ipsis ridentibus.

498. In Burgundia & Helvetia inquieta omnia Gunderici filiis quatuor de Regno dimicantibus. Theodoricus Italiæ Rex Clodovei exambit amicitiam, ejusque filiam ducit conjugem.

499. Clodoveus cum ingenti Alemannorum exercitu armis congreditur, & cum suis ad Tolbiacum graviter periclitatis, voto de amplectenda fide Christi facto, mirabili & memorabili victoria potitur.

500. Idem gloriosissimus Rex solemniter â S. Remigio Regis baptizatur & inungendus

A. C.

Chryſma è cœlo meretur, liliorum etia
inſignia aſſumit, Gundebaldus Burgu
diæ Rex â Clodoveo triumphatur.

501. Illuſtrant Gallias admiranda vitæ ſanctita
& magnis demerentur meritis S. Agriti
Senonenſis Epiſcopus, cujus factum ſ
lemne eſt idibus Junij & Sancti Lup
Sueſſionenſis ac Genebaldus Laudune
ſis.

502. Dum inclementius Clodoveus Rex Al
mannos tractat, ex his illuſtriores al
quot, in gratiam Theodorici Italiæ Reg
ejus generi ſeſe inſinuant, qui à ſocero
ligendi Ducis facultatem ipſis impetra

503. Clothildis Regina, Clodovæi uxor, fœmir
ſanctiſſima, tota eſt in idololatriæ rel
quiis Regno eliminandis, ipſaq; non d
bitat ſupremum vitæ diſcrimen ſubire,
fano quodam celebri exurendo.

505. Clodoveus Pariſios expugnat, multiſq; ali
Galliæ urbibus potitus, Baſilicam S. Pet
nobiliſſimam Pariſiis condit. Argent
ratum ab Attila dirutum reſtaurat et mu
nit. Inde movens in Alaricum Viſigo
thorum Regem, multas ipſi Urbes er
pit.

506. Thuringi â Clodoveo deficiunt, Herman
fridum Regem eligunt, hic Soceri Theo
dorici Regis opem implorat, & impe
trat.

507. Splendoribus ſanctitatis Gallias illuſtran
Sancti Pragmatius Æduenſis, Firminu
Metenſis, Galacterius Leſcarenſis, aliiqu
Epiſcopi. In Burgundia Gundevvaldu
Gode-

C. Godegisilum fratrem Regno pellit, obsessum Viennæ & captum enecat.

08. Clodoveus in Gundebaldum movens, paulo post universo potitus Regno Regem ejicit. Theodoricus Hermanfridum Thuringiæ, Alaricum Aquitaniæ & Hispaniæ Reges contra Clodoveum concitat. Hic Theodonem Bavarum contra Theodoricum cum exercitu mittit, & cum Anastasio Imp. fædere jungitur.

09. Hoc & superiore anno debellat Alaricum Visigotthorum Regem Clodoveus, totaque potitus Aquitania ipsum ejicit, justaq; acie congredi ausum, profligat cum 20000. ipso etiam interempto, & filio Amalrico in Italiam pulso: celebratur Concilium Epaunense.

10. Doctissimus & sanctitate præcipuus claret S. Avitus Viennensis Episcopus, Arianæ Hæreseos protritor fortissimus. Clodoveus Visigotthos denuo triumphat totoque Regno potitur, cui Anastastius Imp. Coronam mittit & Patricium creat.

11. Clodoveus in Liguriam movens multa Theodorici Regis loca occupat, hic cum Cæsare reconciliatus ad 30. millia Clodovei profligat, inde Amalricum regno restituit, multasque Galliæ urbes occupat, quos paulo post Clodoveus recuperat, & per Theodonem II. Bavarum Thedorico multa negotia facessit.

512. Claret S. Silvester Cabilonensis Episcopus, Clodovinus quidam Clodii Regis nepotem se jactans, Regnum ambit â Clodo-

A. C.

veo victus & occisus Clodoveus Colo niam Agrippinam expugnat.

513. Theodoricus misso in Gallias exercitu Ar latum, Marsiliam, Tolosam & Narbona expugnat cæso etiam Clodovei exercit

514. Moritur Magnus omnino Rex & Heros Cl doveus, succedentibus filiis quorū Chi debertus Parisijs, Clotarius Suessionibu Clodomirus Aureliano, & Thedoric nothus Mediomatricibus potiuntur.

515. Magna sydera Gallias multo illustriores fi mamento reddunt è quibus præ cæte hoc anno elucescunt Sancti Gillard Rotomagensis, Vitonus Virdunensis Gregorius Lingonensis, Episc.

516. Clodomirus Aurelianorum Rex Sigismu dum Burgundionum Regem bello vi cit, captumque cum duobus filiis in p teum præcipitat & lapidibus obruit.

517. Burgundiam totam expugnat Clodom rus, Regnoque suo adjicit, Sigismund â morte miraculis illustratur.

518. Occumbit hoc anno illustrissimum Reg Galliarum sydus S. Euphrasius Clar montensis Episcop. cujus meminit Gr gorius Turonensis l.2.c.36.

519. De Noviomensibus præclare meretur San Medardus Episcopus, frater geminus Gildardi Archiepisc. Rotomagensis, terq; 8. Junij cœlo illatus.

520. Gundemarus Sanct. Sigismundi Regis fra collecto exercitu Burgundiam invad Regno plene potitur, Clodomirum c

gr

C. gredi auſum profligat multis millibus mactatis & captis.

21. Clodomirus Aurelianorum Rex â Gundomaro fugam ſimulante in inſidias pertractus occiditur, relictis filijs Theobaldo & Guntramo.

22. Ulturi mortem fratris, Childebertus & Clotharius, magno cum exercitu in Burgundiam movent, expugnatiſque munitioribus quibuſque locis Godemarum Regno exuunt, qui ad Wandalorum Regem in Africam ſe recipit.

23. Prædicti Reges Aurelianenſe quoque Regnum inter ſe partiuntur, liberis fratris ſui innocentiſſimis non ſolum excluſis, ſed nequiter mactatis.

24. Theodoricus Mediomatricum Rex Hermanfridum Thuringiæ Regem bello petit, duobus an tribus conflictibus triumphat multis millibus cæſis, ipſumq; Regem Scheidingæ obſidione premit.

25. Expugnat Scheidingam Theodoricus, multaque millia cum Rege eorumdem mactat. Cum autem Clotharius Hermanfridi ex fratre neptem duxiſſet, fratri de Regno litem movet, inde cruenta inter fratres prælia.

526. S. Remigius familiariter per litteras agit cum magno illo Aſcetarum Patriarcha & inſtitutore Benedicto, commeant hinc inde utriuſque diſcipuli, manet cum Remigio S. Romanus Benedicti diſcip. creatus paulo poſt Abbas Metuniacenſis.

527. Nunc primùm Hermanfridum Regem â

A. C.

Theodorico occiſum nonnulli volunt,&
Tolbiaci è mœnibus præcipitatum. Fra
tres de Burgundiæ Regno multum liti
gant.

528. Nunc à verbis ad arma ventum, cum Clo
tharius ferro ſibi viam in regnum aper
ret, Theodoricus pro viribus ſe defende
ret, cœlo ipſo, magna ventorum turbin
& fulminis impetu exercitus diſſipant

529. In cœlum evolat S. Vitonus ſive Videni
Virdunenſis Epiſcopus poſtquam mu
tum populum Chriſto lucratus eſſet, ſu
cedit S. Deſideratus.

530. Senonenſibus miro ſanctioris vitæ exempl
conſulit, & magnis meritis creditos ſi
populos demeretur S. Heraclius Epiſco
pus.

531. Concilio Romano ad quod plurimi Gall
arum convenerunt Epiſcopi, interfuitq
ſpecialiter vocatus S. P. Benedictus no
Ordinis Inſtitutor tanti viri diſcipul
rumque illecti exemplis Franci certati
colonias Galliæ efflagitarunt.

532. Theodebertus, Theodorici Regis filius cö
citat Burgundos perſuadetque hoſtilit
Liguriam incurſare.

533. Pulcherrimo Cathedralis Eccleſiæ initi
fundamentum egregia vitæ Sanctita
Bononienſis Epiſcopatus, jacit S. An
mundus primus Pontifex S. Remigij d
ſcipulus ab eodem miſſus.

534. Remigio inprimis ipſo adnitente aliiſq
Galliarum Epiſcopis, plurima diverſi in
ſtituti Cænobia S. Martini Turonenſ

Li

C.
Lirinense aliaque Regulam S. Benedicti amplectuntur, repleturque Gallia Sanctorum copia Monachorum.

535. Apud Æduenses laborat strenue multasque animas Christo lucratus S. Agrippinus eorumdem Episcopus, quo ipso anno Tungrensis creatur Episcopus S. Eucherius, cujus anniversaria celebratur memoria 20. Febr.

536. Magno Christianæ rei augmento Galliarum ornamento, Concilium hoc anno solemne Aurelianis celebratur.

537. Illustrant Gallias honoratissimo sanctitatis nomine & splendore Sancti Honoratus Bituricensis, & Eleutherius Antisiodorensis Episc.

538. Cœlos triumpho replet felicissimus ad supera transitus D. Mamerti Viennensis Episcopi, magnorum meritorum viri, magnisq; laudibus celebrati.

539. Eminet similiter meritis & sanctitate in Archiepiscopali Senonensi Cathedra S. Leo Episcopus, cujus festum 22. April. celebratur.

540. E Galliis novum Divi Benedicti institutum ad Scotos Hybernosque derivatur, viris quibusque sanctissimis certatim illi sese Regulæ devoventibus.

541. Magnus Sacerdotum Christi & Pontificum sanctissimorum numerus Gallias hoc tempore juvat & ornat è quibus SS. Flavius Rotomagensis, Ætherius Carnotensis Arcadius Bituricensis mire exsplendescunt.

A. C.

542. Arelatenſium æternum decus floret hoc tempore Sanct. Cæſarius Epiſcop. qui ſub Regula Divi Benedicti Monaſterium S.Crucis Arelate condidit, tribuſq; Conciliis, Agathenſi, Arauſticenſi & Vaſionenſi præfuit.

543. Magnus ille & lectiſſimus Divi Benedicti diſcip. S.Maurus in Gallias mittitur, & mirabilia operatur.

544. Sanctiſſimus Monachorum Patriarcha, & Imperator Benedictus Caſini moritur, cujus paulo poſt totis Sacris exercitibus Gallia impletur, S.Maurus autem, glorioſiſſimum ejus aſcenſum mirabiliter intuetur.

545. Sequitur hoc anno quem unicè coluerat Benedictum S.Remigius, Galliarum magnus Apoſtolus, ſed & S. Cæſarius Arelat. egregij Galliæ Tutelares.

546. Remigio ſuccedit S. Romanus Magni Benedicti diſcip. Abbas Metuniacenſis, idem immortali de Regnis Galliarum merito, Monaſtici Ordinis mirificus Propagator & Zelator. Concilium Epaunenſe celebratur.

547. Mirificè afficitur ad S. Maurum Abbatem Theodobertus Rex, tanta erga diſcipulos ejus reverentia, ut ad pedes eorum proſtratus non prius ſurgeret quam à Mauro elevatur.

547. Memorabili Galliarum fructu Pſalter. Marianum à Divo Mauro & diſcipulis latè propagatur, mira benedictio Numinis conſequitur.

Supre-

A. C.

548. Supremus hic annus fuit TheodobertoRegi optimo cum in vẽatione ursum ferocissimum ferro impeteret,hujus vero impetu in arborem facto ramus decidens caput Regis lethaliter vulneraſſet.

549. Succedit optimo parenti optim⁹ filius Theobaldus Rex, inſtitutorem S. Maurum nactus,â cujus juſſis non aliter atque parentis dependebat.

550. Inſigne etiam Regni ampliſſimi ornamentum multi magna vitæ ſanctitateEpiſcopi S.Paternus Abrincenſis, S.Aurelianus Arelatenſis, S.Agericus Virdunenſis, S. DomitianusLeodienſis plurimum à meritis celebrantur.

551. Memorabili contemptus rerum terrenarum exemplo S. Clodoaldus Clodomiri Aureliorum Regis filius,& S. TichildisClodoveiMagni filia,purpuram cucullo poſt habent & Monaſticen profitentur.

552. Amingus, Bucelinus & Leutharius Theodebaldi Regis Duces prope Tanetum Campaniæ cum Narſete congreſſi, priores duo fortiter occumbunt,tertius morbo decedit, filiis & Regi magnos theſauros relinquens.

553. E theſauris & ſpoliis bello relatis, & hæreditate partis, magnam partem in condenda Cænobia inſumit Rex Theobaldus, Sanctioris jam Galliæ ſydera, Firmamenti cæleſtis æmula multiplicantur.

554. Huc primum referunt alij Victoriam

A. C.

Narſetis de præfatis Galliæ Ducibus, horum exercitu majorem partem lue contagioſa abſumpto.

555. Moritur abſq; liberis Rex Theobaldus Princeps Religioſiſſimus, plurimis relictis religioſæ pietatis monimentis.

556. Childebertus Rex non minus in Sanctos viros profuſus ſub hoc tempus condens Regale Monaſterium S. Vincentij Pariſienſe, ex quo mox magnus Sanctorum numerus prodiit totumque beavit Regnum & illuſtravit.

557. In Saxones & Thuringos movet Rex Clotharius, & de ipſis feliciter triumphat. Moritur S. Deſiderius Archiepiſcopus Bituricenſis.

558. Theodoberto Rege extincto fit deniq; monarcha Galliarum Clotharius, qui Divo Mauro propior factus, cum cæteroquin crudelis & ambitioſus fuiſſet, mire converſus, magno Regni commodo, totum ſe Divo Mauro permiſit.

559. Regnum univerſum ornat, Regeſque immortaliter demeretur S. Marculphus Abbas, â quo Regibus prodigioſa illa ſtrumas curandi gratia eſt impetrata.

559. S. Briocus ex Monacho S. Vincentij Armoricæ Apoſtolus & Epiſcopus Idololatriam magno merito profligat, æternus ſuæ ſedis Tutelaris.

560. Gallias inſigniter illuſtrat S. Leonardus Abbas Novalitienſis, cujus honori deinceps â morte, innumeræ pene toto orbe conditæ ſunt Eccleſiæ.

Aliud

A. C.

561. Aliud in Gallia Aremorica, sive ut vocant hodie, Minore Britannia exsplendescit sydus S. Machuntes sive Maclovius ex Monacho Episcopus, mortuorum resuscitator mirificus, ipse vere Macrobius 133. annorum mortuus.

562. Sanctorum Germani Parisiensis, & Sampsonis Dolensis, aliorumque è Monachis Episcoporum merita nemo explicare satis potest, tantum sub tantis viris efflorescit res Catholica in Galliis.

563. Concubitur belli motibus regnum, Chramno naturali filio Clotharij nova moliente, & cum Aquitano adversus patrem conspirante.

564. Memorabili felicitate sancti gemelli Medardus & Gildardus Episcopo eadem die hoc ipso anno cælis immigrant. Chramnus victus â patre, dum ex fuga in casam rusticam cum uxore & liberis se recipit, casu cum ijsdem exuritur.

565. Supremus hic annus Clothario Regi fuit, â cujus morte Monarchia in filios divisa evanuit, S. Radegunda Uxor vitæ Monachicæ se devovit.

566. Partiuntur inter se regna filii, Aribarto Francorum & Parisiorum, Guntramo Aurelianense, Sigeberto Austrasiæ, Chilperico Suessionum cessit, Trecorensis Episcopatus initia S. Tudvvalo debentur Abbati Lambaliensi.

567. Hunni invadunt Galliam, quibus prope Metas Sigebertus Rex occurrit, multa millia cedit, captus tamen ab iisdem effugit,

A. C.

mox tamen pacem compofuit, Theodobertus fratris filius multa ipfi interea loca eripit.

567. Sigebertus & Chilpericus dum ille fua recipere conatur, colliduntur fit multa fanguinis effufio, Sigebertus utitur fortuna meliore.

568. S. Alaphus Abbas primus author cognominati à fe Epifcopatus, & ejufdem à morte meritiffimus Tutelaris.

569. Memorabili fructu rei Chriftianæ duo hoc anno in Galliis Concilia celebrantur Turonenfe & Lugdunenfe, quibus multi S. Epifcopi adfunt.

570. S. Droctoveus S. Germani difcip. ab admiranda fanctitate celebratur.

571. Inquietiores res Galliæ, Regibus fuper divifione Regnorum cum verbis per Legatos, tùm armis fubinde contendentibus.

572. Gallis atque Hifpanis fuper Pafchatis celebratione contendentibus & his 20. Martij, illis 17. Aprilis celebrantibus, Hifpanis fons baptifmalis Pafchate evanefcit.

573. Aribertus five Cherebertus Rex moritur nullo hærede Regni relicto, inde nova fuper hæreditate, Regum contentio.

574. Pergunt dimicare de Regno Reges, Chilperico, totum demortui fratris Regnum fibi vendicante, & pro hoc pugnante.

575. Sanctorum virorum opera res deniq; componitur ab arbitris permittitur, Longobardis Galliam tentantibus à quibus S. Arnulphus Abbas Novalitiæ Martyrio afficitur.

Gun-

A. C.

576. Guntramo Aurelianensium & Sigeberto Austrasiorum *Regibus*, super regione quam Provinciam vocant dimicantibus, Longobardi irruentes multos Gallorum in captivitatem abripiunt.

577. Longobardi Aurelianensis etiam *Regis* Guntrammi hoc anno irrumpunt in ditiones Burgundiam nimirum, Vicariumque ejus Amatum cum omni ferè exercitu mactant.

578. Sigebertus cum Ennio Mumulo fratris Duce Longobardos premit, cogitq; pacem petere, & vectigal annuum promittere 12000. aureorum; inde in Theodobertum movet, eumq; cum exercitu profligat, Chilperic etiam patrem ejus *Regno* ejicit, Suessionemq; & Parisios expugnat.

579. Tornacum usque profugum Childericum, ibid. hoc anno Sigebertus obsidet, verum Fredegundis *Reginæ* scelere, â duobus juvenibus in castris perimitur. Ita Childericus *Regnum* recipit, Brunechildem *Reginam* capit, Childebertus filius eripitur.

580. Childebertus Metis *Rex* Franciæ, Burgundię & Thuringiæ coronatur, â quo Gerboldus Bavariæ Dux deficit. Gallia terræmotibus concutitur.

581. Chilpericus *Rex* Armoricam bello petens, *Regno* potitur. S. Gregorius Turonensis *Regno* præclare consulit, *Regis* insolentiam insigniter compescit.

582. Longobardi denuo Galliam vastant, Clodoveus & Merov. Chilperici filij Fredegūdis novercæ scelere occiduntur. Iterum

A. C.

duo in Galliis Concilia, Cabilonenſe & Matiſconenſe celebrantur.

583. S. Salvius Albigenſis ex monacho Epiſcopus, immortali merito, Chilpericum ad Sabellianiſmum inclinantem revocat, Regnum eodem periculo liberat.

584. Chilpericus ab Imp. exoratus in Longobardos movet eoque adigit, ut tributum 120000. florenorum pollicerentur. Tumultuantur denuo Reges ſed mox componuntur.

586. Chilpericus â venatione rediens Fredegundis ſcelere jugulatur Thaumaturgus ille Galliarum, S. Eparchius Abbas moritur.

587. Magnus ille Sulpitius cognomine Severus claret, ex Abbate Bituricenſis Archiepiſcopus, pro omni vitæ merito ſingulariter commendandus.

588. Chramnum impoſtor aliquis Clotharij Regis filium apud Imp. ſimulat rogatâque Imperatoris ope Galliam invadit, donec Guntramus Rex ipſum ferro reprimeret. Clarent SS. Eventius Viennenſis & Joan. Aven Epiſcopi.

589. Concilium Narbonenſe celebratur. Gunthrammus Rex celeberrimum Cabilonenſe fundat Cænobium.

590. Childebertus Rex tres exercitus conſcribit, unum contra Gerboldum Boium, ipſum provincia ejicit Theſſalonem inducit, alteros duos contra Longobardos, quibus plurimas urbes eripit.

591. Guntramus Rex impoſtorem Gundevvaldum, ipſo & multis millibus cæſis profligat,

C. fligat, qui jam Parisiis imminebat. Illustrant Gallias SS. Prætextatus Rotomagensis, Domnolus Cenomann. & Verarus Cabil. Episcopi.

592. Agilulphus Longobardorum Rex, multa quæ Childebertus ceperat recuperat, cum ipso tamen paciscitur & Amicitiam sancit.

593. Guntramus Religiosissimus Rex moritur plurimis relictis egregiæ pietatis monimentis. Claret Vitalis Episcopus Vesontinensis.

594. Perlectissimo S. P. Mauri discipulos usus Psalterij Mariani longè lateq; per Gallias propagatur, & utilissime usurpatur.

595. Magnus ille Hæresum obtritor, Regum terror & institutor S. Gregorius Turonensis moritur. Claret S, Palladius Episc. Santonensis.

596. Illustrissimi syderis in Gallia vices obit, Vigilius Arelatensis ex Abbate S. Symphoriani Episcopus ad quem sæpè scribit Greg. Magnus.

597. Childebertus Rex affectans Clotharij Junioris tutelam vincitur, cæsis gravi clade viginti millibus.

598. Illustrant Gallias simulque magnis meritis demerentur Sancti Arthemius Senonensis Archiepiscopus, & S. Siagrias Episc. Æduensis.

599. Impia Fredegunda Regina Childebertum Regem ejusq; conjugem veneno tollit, etsi Sigebertus mortem hanc post triennium referat.

Theo-

A. C.

600. Theodoricus Childeberti filius Burgundiæ & Aurelienſi Regno inauguratur, Theodobertus nothus Auſtraſiæ regno potitur. Hic mortem patris ulturus, â Fredegunde triumphatur.

601. Theodobertus & Theodoricus contra Fredegundam ejuſque filium Clotharium movent, coguntq; reddere quæ ſuperiori anno occupaverat.

602. Brunechildis & Fredegundæ Reginarum impiam ambitionem, jurata odia & ſitim ſanguinis multi viri ſancti ſopire moliuntur quos inter S. Columbanus Abbas alijq; præclare merentur.

603. Brunechildis etſi impia, grata tamen piè monentibus plurima paſſim magno ſumptu condit Cænobia, tot quidem, ut penè incredibile videri poſſit.

604. Horribilis rerum caritas totum vexant orbem terrarum. Clarent Sancti Nicetius Biſantinus & Magnus Aurelianenſis Epiſcopi.

605. Dum Fredegundis & Brunichildis, odiis & inſidiis ſeſe ac Reges impetunt, Regna quotidianis metu ac motibus turbantur. B. Deſiderius Viennenſis Epiſc. ſalutaria monens in exilium ejicitur.

606. Clotharius inſtinctu Fredegundæ Theodoricum bello petit, & Regnum ejuſdem invadit. Adoaldus Rex Longobardiæ ducta Theodoberti filia, pacem ſancit perpetuam.

Tri-

. C.

607. Triumphat de Clothario Theodoricus, non ſine multo utriuſque partis ſanguine. Dum ille ulciſci ſeparat repente mutati pacem ſanciunt. Similiter Theodoricus & Theodobertus conveniunt quos Brunichildes colliſerat.

608. Prothadio â militibus interfecto, quod pacem fratrum turbare conaretur ejus loco Claudius Major domus conſtituitur.

609. Ducit Ermenburgam Theodoricus Rex Betterici Gotthorum Regis in Hiſpan. filiam, quam paulo poſt ſuaſu Brnnechildis repudiat; hujus etiam ſcelere Sanct. Deſiderius Viennenſis Epiſcopus, paulo ante ab exilio revocatus lapidatur.

610. Bettericus injuriam repudij filiæ ulturus, trium aliorum Regum auxiliis adjutus, bellum contra Theodoricum parat. Claret Sanct. Apollinaris Bituricenſ. Epiſcopus.

611. S. Columbanus quod Theodoricum ob ſcelera & adulterium redargueret. Luxovio pulſus, ad Clotharium, ac dein Theodobertum devenit. Hic de Regno cum fratre contendens, Alſatiam illi eripit.

612. Hoc primum anno S. Deſiderium Epiſcopum Viennenſem nonnulli lapidatum contendunt. Theodoricus & Theodobertus arma denuo parant, prædictamq; â S. Columbano Numinis vindictam accelerant.

613. Theodobertus poſt magnam utrinq; ſtragem â fratre victus Coloniam effugit, ite-

A. C.

iterumq; victus, captus, tonsus, demum instinctu Brunechildis occiditur.

614. Theodoricus veneno perit, an fulmine, Sigeberto filio notho succedente. S. Walbertus Meldensis Episc. celebratur.

615. Hoc an sequenti anno, dum Sigebertus in Clotharium moveret, desertus â suis captusque & jussu Clotharij interemptus, Brunechildis autem indomitis alligata equis & discerpta est.

616. Clotharius, uti prædixerat S. Columbanus, Monarcha effectus, quanto altior tanto factus modestior, & sacra magis curat, & omnes sibi conciliat.

617. Concilio solemni in Galliis celebrato, contra Photini & Bononij Hæreses nemo tam idoneus, quam Luxovienses Monachi declarantur & designantur.

618. Terræmotus ingens per Europam universam, sequuta scabies quædam pestilens, quæ tantopere deformabat homines, ut mortui non noscerentur.

619. Warinus sive Warinharius Major Domus Regiæ & consanguineus Regum, suspe- de potentia an fide reconciliatus in munere confirmatur.

620. In Hæresibus Gallia & Germania exterminandis successu felici ut magno labore impetrant Luxovienses.

621. Clotharius Rex, regia generositate & liberalitate, flagrantibus Longobardis tributum annuum remittit. Vandali Saxonesq; à Clothario deficiunt, Thuringiam invadunt,

.. C.

vadunt, Bernvvardum Ascanium Regem creant.

622. Saxones denuo Thuringiam invadunt, jugum Francorum excutiunt, plures urbes occupant, sic ut cogeretur Clotharius arma in rebelles corripere.

623. Clotharius Thuringiam denuo subjugat, Dagobertum filium Regem renunciat, Saxones & Bernvvardum acriter insequitur cogitq; in annos singulos 500. boves pro tributo pendere, certe promittere.

624 Rebelles denuo Saxones Thuringiam occupant, urbes occupant, præsidiarios mactant, Sancto Arnulpho & Pipino Duci Dagobertus Rex commendatur.

625. Illustrat Gallias S. Romanus Rotomagensis Archiepiscopus filius Benedicti & Felicitatis è prosapia Regum Galliæ, & S. Senecius Archiepisc. Senon.

626. Dagobertus contra Saxones & Thuringos movet, multas urbes recuperat, sed â Rege ipsorum Bertholdo cæsus, fugatusq; graviter ipse vulneratur.

627. Dagobertus ipse filio adest, & cladem superiorem ultus, Bertholdum cum exercitu occurrentem grandi clade profligat, & mactat.

628. Saxones denuo hostes, novo Tyranno electo, Urso nimirum, tributum negant & hostiliter grassantur, quos Clotharius generosissime invadit. Ursum in Italiam usque exigit, nulli ætati parcit, & plenè Thuringiam subjugat.

Im-

A. C.

629. Immortale Regni Gallici decus S. Amandus Ogiensis Monachus conversioni multarum gentium jussu Apost. Petri intendit. Comitia solemnia Regni Clippiaci.

630. Moritur generosissimus simul & gloriosissimus atque religiosissimus Rex Clotharius, cui succedit filius Dagobertus.

631. Magnus Galliarum Patronus S. Licinius Andegavensis Episc. Cincillacensis Monach. meritis gravissimis locuples in coelum evolat.

632. Heribertus Dagoberti frater Vasconiam invadens Regno suo adjicit. Dagobertus sanctissimis usus Consiliarijs SS. Arnulpho & Cuniberto Episcopis mira felicitate Regnum gubernat.

633. Heriberto mortuo frater ejus Dagobertus in regnum & magnos thesauros succedit, & tres exercitus contra Sclavos mittit, qui Thuringiam insederant & vastaverant.

634. Saxones Sclavos Thuringia ejicere promittunt se tributo 500. taurorum liberarentur, idq; â Rege impetrant.

635. Tentant varia fortuna Sclavos redditi suæ libertati Saxones & fidem saltem suam Dagoberto probant, donec, ut audiemus, vincerent.

636. Ratholphus Thuringiæ Dux, cum Sclavis sæpius feliciter congressus, sensim animum ad rebellionem attollit. Scribunt nonnulli Sighardum Angriæ Principem â Saxonibus hoc anno Regem salutatum.

Illu-

A. C.

637. Illustrant Gallias sanctitate, meritis juvant SS. Ætherius Viennensis & Donatus Vesontinensis Episc.

638. Vascones rebellare conatos, misso exercitu compescit Dagobertus, & Britonum Regi veniam roganti reconciliatur.

639. Revocat ab exilio S. Amandum Rex ab illo ad saniora conversus magno Regni emolumento, donatus quam primum filio, qui ab Amando baptizatus, cum nemo responderet ipse AMEN respondit.

640. Cælitibus accensetur hoc anno Magnus ille & sanctissimus Bituricensium Archiepiscopus, Sulpitius cogn. Pius, cui paulo post mortem magni honores sunt habiti.

641. Sequitur hoc anno Sulpitium, alter post DEUM & cælites Galliarum Regni conservator S. Arnulphus Metensis Episcop. Regum opt. Institutor præliatur satis feliter contra Sclavos, Beringerus ab Ascania cum Saxonibus.

642. Victi multis cladibus à Beringero Sclavi Thuringia excedunt, Saxonesque tributo ob rem bene gestam liberantur. Apostolicis meritis claret S. Richarius,

643. Dagobertus Rex in gratiam S. Amandi Argentinensem condit Episcopatum, & multis possessionibus locupletat.

644. Dagobertus Rex in filios Regna partitur. Idem condit potentissimum illud & verè regium S. Dionysij Parisiense Cænobium, cujus Basilicam solemniter Christus Dominus ipse consecrat.

Memo-

A. C.

645. Memorabili certamine & inaudito in Galliis contendunt SS. Judicael & filii de Regno deferendo, non occupando, dum quibus cucullum Regno præfert. Ipso anno moritur magnus Rex Dagobertus in S. Dionysij sepultus, alij aliter.

646. Clodoveus & Sigebertus Reges, litterarum studia per Monasteria summo studio promovent. Hoc anno superstitem Dagobertum Vascones oppressisse nonnulli volunt. Fit Episcopus Noviomensis S. Eligius.

647. Nunc primum excessisse à Vivis Dagobertum Regem volunt aliqui, uti parte prima retulimus, neq; hic definimus, majori operi ejusmodi reservantes. Moritur sub hoc tempus magnus ille Sulpitius Episc. Bituricensis.

648. Diversas Galliarum provincias Apostolico labore immortaliter demerentur SS. Furseus, Ultanus, Foillanus Reges Monachi. Beringerus â Saxonibus delectus Rex â Clodoveo Rege deficit.

649. Majores domus, sive Aulæ Regiæ præfecti ab hoc ferè tempore Regibus in Gallia imperare potius soliti, quam inservire, gravissimis inde incommodis Regna prementibus. S. Amandus Episcopatum deserit.

650. Illustrant Gallias egregia vitæ sanctitate multi egregij Pontifices, è quibus SS. Gratus Cabilonensis & Remachus Laudunensis celebrantur.

Sige-

A. C.

651. Sigebertus Religiosissimus Rex sub hunc ferè annum, duodecim solus ipse fundat Cænobia, quæ Regia dotat magnificentia.

652. Ex Hibernia & Scotia, tota Sanctorum Monachorum agmina in Gallias commigrant, & Regnum demerentur.

653. Gallias magnæ sanctitatis fulgoribus illustrat S. Genesius Archiepiscopus Lugdunensis, Abbas Fontanellæ â magnis.

655. Sigebertus Rex optimus Judæos omnes Christo nomen dare nolentes Franciæ Regnis ejicit.

656. Idem præstantissimus sanè Rex nunc altera vice moritur olim juvenis â S. Arbogasto, cum ab abro occisus fuisset ad vitam revocatus, Grimoaldus detruso in Monasterium ejus filio Tyrannidem invadit.

657. Ercembaldus sive Erconvvaldus missus â Clodoveo contra Tyrannum ejusque intrusum Regno filium eos grandi clade profligat. Moritur in exilio Dagobertus Sigeberti filius.

658. Capitur Grimoaldus filio in acie cæso. Clodoveus Childericum filium Regem Austrasiæ creat. Concilium Parisiense celebratur.

659. Moritur magnus ille & Sanctissimus Noviomensium ex Abbate Solemniacensi Episcopus Divus Eligius, suæ deinceps sedis Patronus, de Regno longè meritissimus, vir verè Apostolicus.

660. Admirandis omnino meritis Galliarum Regnis consulit, & decus immortale addit

S. Wan-

A. C.

S. Wandregiſilus Abbas, Sanctiſſimorū diſcipulorum feliciſſimus inſtitutor, qui omnes dein Cathedras ornavêre.

661. Childericus Rex juvenis ſegniter Regnum adminiſtrans, multis malis viam aperit, Regum non minus perniciem, quam populorumq́ conferentibus. Vita excedit S. Andimarus Taruanenſium Apoſtolus.

662. Magnis meritis Caletenſes hoc & ſuperioribus annis demeretur S. Wandregiſilus iiſdem ad Chriſti fidem converſis. Moritur eodem anno Clodoveus Rex ſuccedit Clotharius. Celebratur Concilium Clypiacenſe.

663. Gallias Sanctitatis fulgoribus illuminat S. Nivardus ex Monacho Luxovienſi Remenſis Archiepiſcopus, miraculorum gloria clariſſimus.

664. Totam Sanctorum Monachorum cohortem, cum Aygulpho Abbate per Martyrium cœlo tranſmittit Gallia, ex Inſula Lirinenſi, potentiſſimo ibidem Patronos nacta & deprecatores.

665. Memorabili exemplo S. Bathildis potentiſſima Galliarum Regina Regno valedicens cucullum in condito â ſe Calenſi Cænobio amplectitur.

666. Noviomenſi Eccleſiæ RegnoqueGalliarum multis modis piè conſulit S. Mummolenus ex Monacho Luxovienſi ejus loci Epiſcopus.

667. Iterum alius ad cælos proRegnoGalliarum Tutelaris evolat S. Goericus Metenſium Pon-

. C.

Pontifex, poſtquam magnis meritis Regno ſe commendaſſet.

568. Ebroinus Major Domus Regiæ, in ſanctiſſimos quoſque viros optimoſque Regum Conſiliarios impie graſſatur.

569. Moritur Clotharius cumq; ipſo Regum extinguitur gloria. Clarent S. Landericus Pariſienſis Archiepiſc. & Fortunatus Epiſcopus Pictavienſis.

670. Peſſime omnia aguntur in Gallijs Ebroino Theodoricum juniorem Clotharij fratrem in Regnum intrudente, illo voluptatibus dedito omnia negligente.

671. Regno exturbatur Theodoricus fratre ſeniore Childerico ſubſtituto, qui benè initio juſtitiam coluit, factus dein omnibus inviſus.

672. Admirandus omnino in vita omni Magnus ille Audœnus Rotomagenſis Archiepiſc. poſt redditam Regno Galliarum pacem Romam pergit, ubi grandi ſalutatus prodigio cum Divinis reſponſis in Galliam revertitur.

673. S. Begga Caroli Martelli avia Regiæ familiæ immortale decus effulget, miraculum S. conjugis, Regij generis ſcaturigo generoſitatis.

674. Ebroinus Major Domus ſanctiſſimos viros denuo exagitat, cui S. Philibertus Abbas in faciem obnititur, idem magnis meritis Gallias demeretur.

675. Luit morte S. Leodegar. egregia de Regno merita ab impio Ebroino longo & horrifico Martyrij genere ſublatus. Dat paulo

A. C.

post pœnas tot scelerum Tyrannus, & S Lambertus aliique ab exilio revocantur.

676. Magnus ille Audœnus exardescentes in grave bellum controversias Pipinum inter & Gislemarium Duces consopit, Gallias grandi metu liberat.

677. Iterum pacis auctor Magnus Audœnus novas Austrasios inter & Francos discordias tollit, ipso anno mortalibus ereptus.

678. Tyrannicè & temere imperat suis Childericus etiam â morte facinoribus Ebroini assuetus, ut fratrem olim Regno pulsum restitui cuperent.

679. Idem in venatione una cum prægnante Regina â Badilone occiditur quod hunc genere nobilem virgis castigari jussisset, extrahitur è Cænobio ad Regnum Theodoricus olim pro meritis exauctoratus.

680. Pessimus Regni status sub negligentissimo Rege, cui tamen Sanctorum virorum industria multis modis consulit.

681. S. Austrebertus Rotomagensium Archiepiscopus, illustrissimum Regni fulcrum, præcipitantem ejusdem fortunam sustinet, multa mala avertit.

682. Sub eodem præside Rotomagense hoc anno Concilium celebratur, & rei Catholicæ strenuè atq; Regno consulitur.

683. Metensis Ecclesiæ universæque Galliæ incomparabile ornamentũ effulget S. Clodulphus ex Austrasiæ potentissimo Duce Monachus ac dein hujus sedis Episc. miraculorum gloria illustrissimus.

Resti-

. C.

584. Restituit collabascens ignavia Regis Galliarum Regnum PipinusDuxMajor domus Regiæ,& immortaliter meretur.

685. Illustrat insigni vitæ sanctitate Baiocensem Ecclesiam S.Gerboldus Episcopus. Referunt nonnulli ad hunc annumConciliabulum Galliæ contra SS. Lambertum & Leodegarium, sed de Ebroini interitu supra qui Conciliabuli auctor fuisse memoratur.

686. Supremus hic annus S. Pharaoni Meldensi Episcopo fuit, Aulæ olim Regiæ fulcro, Regni dein Patrono singulari, cujus admiranda vita extitit.

687. Regni conservator Pipinus pro tantis meritis ab Rege armis impetitur, hic ab illo profligatur,capitur, Regnoque redditur, Pipino deinceps sancte & religiosissime Regis ac Regni curam habente.

688. Hermanfridus contra Ebroinum hoc anno pugnasse à nonnullis scribitur ipsumque occidisse. Sed rationi temporum ex superioribus adversari videtur. Sub Pipino Regnum mire efflorescit.

689. Non minus illustre sydus Meldensi Ecclesiæ obtigit à morte S.Pharonis S. Hildebertus EpiscopusLuxoviensisMonachus,ob eximia merita Sanctorum deinde albo adscriptus.

690. Admirabilis ille meritis & vitę sanctitateArvernensium Pontifex. S Bonitus claret,à Deipara sacra veste donatus & sacris coram ipsa operari jussus.

A. C.

691. Apud Boloniam Franciæ ſtupendis prodigijs effulget S. Vulmarus Abbas, de Regno non minus â morte quam in vita meritus. Moritur S. Mommolenus Noviomenſis Epiſcop. Contractus mortem Theodorici ponit.

692. Friſones Brabantiam populantes bello aggreſſus Pipinus expugnata recuperat, Ratbodum Regem in Friſiam uſq; perſequutus, quem cogit prædicatores admittere, mittitq; ad converſionem gentis S. Willibrordum.

693. Theodoricus Rex extinguitur ſuccedente in Regnum filio Clodoveo, pro quo Pipinus omnia præclare moderatur.

694. Apoſtolicis meritis Galliæ Brabantinæ æternum ſe commendat S. Lambertus Epiſc. innumeroſque ab inani dæmonum cultu avocat.

695. Duo lucidiſſima Galliæ ſydera hoc anno cælis inferuntur SS. Anebertus Rotomagenſis Archiepiſcopus, & Audomarus Morinenſium Pontifex uterque à morte inter Tutelares cooptati.

696. Magnus ille & ſanctiſſimus Veſontinenſium Archiepiſcopus, S. Claudius in Cænobio ſuo feliciſſimè extinguitur, inter præcipuos Galliarum Regni Patronos, ſingulari deinceps Religione patriæ honoratus.

697. Concilium Trajectenſe, præſide S. Willibrordo noſtro celebratur, in quo multa præclare ſummo Regni utriuſq; Franciæ & Germaniæ bono ſancita ſunt, quorum exe-

A. C.

exequutioni Pipinus sedulo incubuit. Moritur Clodoveus Rex succedit frater ejus Childebertus.

698. S. Lambertus multarum provinciarum meritissimus Apostolus, Apostolicos labores Martyrio coronat, alijs ad annum 96. referentibus.

699. Memorabili exemplo S. Wulfrannus Senonensis Archiepiscopus, relicta cathedra humilem in Cœnobio Fontaneblæ discipulum & monachum profitetur. Vir verè Apostolicus & conversione gentium celeberrimus.

700. Gericus Senonensis Cœnobij Abbas, Tornodorensis Comes per cessionem Sancti. Vulfrani, Archiepiscopali honore sublimatur & benè meretur. Moritur S. Agricolus Avenionensis Episc. Ejusdem Urbis mirificus Defensor.

701. Vulfranus vix sacro Tyrocinio ingressus, imò superiori jam anno ad conversionem Gentiam à Numine concitatus, mira operatur, Frisios CHRISTO lucratus.

702. Insigni Regnorum fructu totum se S. Wisoni Monacho Episcopo, permittit Dux Francorum Pipinus, ad ipsum solitus discalceatus occurrere.

703. Illustrat Gallias splendore lucidissimo sanctitatis S. Nazarius Arelatensis ex Monacho Lirinensi, Monasterio hoc totum cœlis Sanctorum exercitum alente, & Pontifices Ecclesiis educante.

A. C.

704. Meretur immortaliter de Ariperto Longobardorum Rege, S. Bonitus Arvernorum Episcopus, qui ejus precibus Regno & memorabili victoria potitur. Ob quod ipsum Rex victor Alpes Cottias Ecclesiæ donat.

705. Occumbente sub hoc tempus uno Galliarum sydere illustri S. Roberte Baiocens Episcopo succedit non minus splendidum S. Hugo, qui dein Senonensis Archiepisc. pro meritis creatus est.

706. Pipinus in Apostolicos viros affectu propensissimus, omnium meretur benedictionem, ipse promotor præcipuus conversionis gentium, cælo terrisq; se commendat. S. Wilibrordo totum se impendit.

707. Apud Cabilonenses meritis enitet & vit sanctitate S. Lupus ex Abbate S. Petri e jusdem Urbis Episcopus.

708. Singularis ille Cælorum Reginæ Sacellanu & dilectus S. Bonitus Arvernorum Epis relicto Pontificatu Monachum in Magn locensi Cænobio profitetur.

709. Inaudito ad eam usque diem exemplo. Lampertus nuperrimè mortuus â pro ximo successore S. Huberto Tutelaris E clesiæ cooptatur.

710. Gallia nunquam felicior, quam Pipino R ges gubernante, speculum orbi univer est, solidè sub modestis at cautis Princip bus felicitatis.

711. Ingens Sanctorum multitudo, velut Firm mento stellarum Gallias illustrat, Li

nen

C.

nensi, Gemmeticensi, Luxoviensi, Fontanellensi, Glanofoliensi Cænobiis, totos Sanctorum Monachorum exercitus alentibus.

712. Maximis genij atq; ingenij talentis probat se patri suo Pipino Carolus filius, postea Martellus appellatus ex Alpaide pellice natus, quod novercæ aliorumque filiorum, grave concitat ab invidia odium.

713. Decumbit graviter Pipinus, cujus major natu filius Grimoaldus patris in gubernatione aulæ Regiæ successor futurus scelere Ratbodi Frisiorum Regis sui soceri occiditur. Claret S. Autbertus Episc. Abricensis.

714. Supremus hic annus Pipino Duci fuit, cujus suprema Voluntate & Testamento Carolus Martellus Major Domus constituitur. Contra quem Theobaldus frater consurgit, & noverca Plectrudis interceptum incarcerat.

715. Martellus Avini cujusdam opera carcere elabitur, rebus suis consulit, & rem fortiter agit, paternam generosè asserens hæreditatem. Moritur Childebertus Rex, subsequente in Regios titulos filio Dagoberto II.

716. Impediturus felices Martelli successus Ratbodus Frisius, magno ipsum exercitu impetit, minusque instructum in fugam agit, Belgium fere omne occupat, Plectrudem Coloniæ obsidet, quæ pacem argento redimit.

717. Repetens armis paternum jus Carolus Mar-

A. C.

tellus Chilpericum Regem gravi prælio triumphat & Parisios usque persequitur.

718. Hoc anno insigniter acceptam Ratbodi Regi cladem rependit, multaque millia profligat Martellus, thesauros autem paternos à Plectrude extorquens Clotharium nominetenus Regem creat.

719. Chilpericum quoque Regem Regno dejectum restituit, Rex Regum merito dictus, cum ipse *Regium* titulum aspernatus, imperaret *Regibus*.

720. Moritur Chilpericus *Rex*, cui Martellus Theodoricum substituit, Mauri ex Hispania Narbonam progressi, cæso *Rege* vincuntur. Ad Apostolica evolat præmia Sanct. Wulfrannus Senonens. Archiep. Frisiorum Apostolus.

721. Eudo inquietissimus Princeps dum Saracenos contra Martellum concitaren pergit, hic memorabili prorsus victoria eorum trecenta septuaginta quinq millia internecione profligat.

722. Dum Martelli Virtus & gloria toti orbi innotescit, *Religio* non minus in Calliis proficit, & sanctitatis nomine plurimi Episcopi, S. Veredemus Avenionenis, S. Leotadius Auscensis, S. Hugo *Rotoma*gensis aliiq; celebrantur.

723. Martellus Saxones tributum pendere recusantes, gravi bello cogit, graviter mulctat, & trecentos annuis vectigalibus equos adjungere jubet.

Movet

A. C.

724. Movet in Bavaros sibi adversantes Martellus eosque tributum pendere cogit. Suevos dein atque Alemannos compescit, ab iisque Novercam repetit, quæ Bulgaros fugere ipsosque concitare statuerat.

725. Eleutherius Austrasiæ Dux potentissimus cucullum purpuræ præfert, Monasticen profitetur. Martellus Frisios bello opprimit, cogitque fidem amplecti Christianam.

726. Chilpericus II. Rex Galliæ moritur, cui Theodoricus II. à Martello substituitur. Nunc primum Saracenorum 375. millia profligasse nonnulli Martellum contendunt.

727. Burgundos bello compescit Martellus, victricibus quaqua versum signis illatis & rebellibus domitis. Moriuntur S. Eucherius Aurelianensis, & S. Hubertus Leodiensis magna sanctitate Episcopi.

728. Septimaniæ populos rebellantes, quod mortui Endonis filios provincia cinxisset Martellus armis ad obsequium redigit.

729. Iterum rebelles Frisios Martellus compescit, & per sanctissimos viros Christi Religionem latè propagat.

730. Saraceni etsi sæpius graviter attriti, Gallias nihilominus denuo tentant & Avenionem occupant.

731. Expugnat Avenionem Martellus & gravi clade Saracenos opprimens Galliis ejicit, mox majore numero reversos.

A. C.

732. Athinum Saracenorum Regem bello peti Martellus, ipſumque Narbone obſidet Moritur S. Lucinus ſive Licinius Ande gavenſium Pontifex.

733. Athinum Regem ejuſque auxiliares vinci Martellus, & capta Narbone illum in fu gam agit.

734. Iterum Friſios rebelles armis caſtigat Mar tellus ipſorumq; Principem Popponen mactat, atque univerſos Chriſto adjun git.

735. Congreſſus denuo cum Saracenis Martel lus victor regreditur, ingentes referen prædas & multitudinem captivorum.

736. Expugnata ſuperiore anno Septimania nunc muros diruit, ne denuo hoſtem fo vere poſſent.

737. Saxones iterato rebelles bello domiti à Martello & Vectigales facti ſunt.

738. Stupenda ſanè fortuna Heros Carolus Mar- tellus, ſigna victricia latè promovet *Mau*- ricumq; ſceleratiſſimum Ducem, qui Sa- xones concitaverat Maſſilia ejicit.

739. Maurico ejecto nunc totam Provinciam Martellus ſibi ſubjicit. Exoratus autem à Rom. Pont. Eccleſiam Rom. propugnan- dam glorioſe ſuſcipit.

740. Adeſt Romanæ Eccleſiæ contra Luitpran- dum Regem Carolus Martellus & Chri- ſtianiſſimi Titulo primus ornatur Galli- arum dein Regibus perpetuo.

741. Extinguitur Carolus verè Martellus, hoſti- um omnium malleus, multis conditis Cænobiis & Baſilicis Princeps Religioſiſ- ſimus,

A. C.

ſimus, cui ſuccedunt filij Pipinus & Carolomannus, digni tanto parente filij.

742. Carolomannus & Pipinus Hunebaldum Aquitaniæ & Theodebaldum Sueviæ Duces rebellionem molientes feliciſſime compeſcunt. Naſcitur eodem anno in Germania Carolus cognomentus Pipini filius.

743. Eidem fratres Principes contra Odilonem refractarium Bavariæ Ducem profecti, ejus inſolentiam fortiter compeſcunt.

744. Reconciliatur tantis Ducibus Odilo & pax ſolemniter ſancitur. Inde Carolomannus movet in Saxones ipſosq; dein potenter ſubigit.

745. Hoc primum anno confectum â Carolomanno bellum Saxonicum, poſt triſtem provinciæ vaſtationem.

746. Alemannos denuo arma reſumere auſos gloriosè domat Carolomannus, magnanimus omnino Princeps & victorioſus.

747. Idem tot victoriis inclytus, ſucceſſu rerum omnium feliciſſimus potentia maximus ſtupente orbe Monaſticen Caſini profitetur.

748. Gripho Martelli ex pellice filius ad Saxones ſe conferens Tyrannidem affectat, & ſuperveniente Pipino ad Boium confugit.

749. Pipinus Thaſſilonem ſuum ex ſorore nepotem Ducem conſtituit, Griphonem & Landfridum è Bavaria abducit. Edomitis autem bello Saxonibus circumventus in reditu prodigioſa S. Suitperti ope eripitur.

A. C.

750. Reconciliando fratri, etsi spurio, nihil non beneficij offert optimus Princeps Pipinus, & magnam partem Neustriæ tribuit, ipse nihilominus ad Vaijuarium Aquitaniæ Ducem se conferens hostilia molitur.

751. Expedit litteras ad Galliarum Principes S. Zacharias Papa & Pipinum Regem renunciat. Saxones deficiunt, quos armis debellat Pipinus.

752. Pipinus Rex salutatur detruso ad Monasterium inutili Rege Childerico, mox à S. Bonifacio jussu Papæ ungitur & coronatur.

753. Stephanus Papa in Gallias pergit opem contra Haystulphum Longobardor. Regem rogat, filiosq; Pipini Carolum & Carolomannum Reges ungit, alij aliter.

754. Pipinus Italiam cum exercitu petit, de Haystulpho triumphat, victumq; cogit Ecclesiæ ablata reddere, & obsides dare.

755. Fædifragus Aystulph⁹ Romam obsidet ferro omnia vastat, revocatur Pipinus, impium profligat, & maximo merito Exarchatum Ecclesiæ donat.

756. Impietatis meritas pendit pœnas Rex Aystulphus in venatione miserè equi casu oppressus & mortuus. Concilium in Palatio Vernis celebratur.

757. Constantinus Capronymus Pipini per Legatos exambit amicitiam, aliaque inter dona Organum Musicum mittit. S. Ambrosius Episcopus Cadurcensis celebratur.

Saxo-

A. C.

758. Saxones denuo rebelles magno collecto exercitu Pipinus compescit, & gratiam petere cogit, imperato tributo annuo 300. Equorum.

759. Vaifarius Tyrannidem in Aquitania exercet, sacra profanis miscet Cænobia spoliat, Gallias metu turbat.

760. Subigit bello Vaifarium Pipinus, ablata restituere cogit, & multis modis Ecclesiis consulit. S. Andomarus Episc. Bononiensis claret.

761. Vaifarius sacramenta postponens omnia, Tyrannicè denuo grassatur ferro atque igne omnia vastat, templa & Cænobia spoliat.

762. Pipinus cum filio Carolo contra Vaifarium in Aquitaniam movet, plurimas Urbes subjugat, rebelles domat.

763. Quartùm jam Aquitaniam bello ad obsequium cogit Pipinus, è cujus exercitu se clanculum subducens Dux Thassilo Boicam repetit.

764. Pipinus solemnissimum Principum Conventum Carisiaci celebrat. Idem Cantabris adest contra Saracenos præclarè meritus de re Christiana.

765. Bellum in Tyrannum Vaifarium strenue prosequitur Pipinus, & feliciter præliatur. Immigrat sub hoc tempus Germaniæ è Galliis S. Ariolphus vulgo Arnulphus abdicato Lingonensi Pontificatu cucullum in ElWangen amplexus.

766 Concilium Gentiliacense multo Galliarum

A. C.

bono celebratur,& cultusSacrarum im:
ginum ftrenuè contra Iconomachos a
feritur.

767. Pipinus hoc anno in Galliis Parlamentu
inftituit, in Aquitania bellum profequi
tus LemovicenfemUrbem potenter e
pugnat.

768. Sanctiffimè Vita defungitur in Monafteri
S.Dionyfij Parifijs Pipinus Rex cum pa
lo ante Vaifario Tyranno victo & occ
fo Regnum feliciffime tranquilâffet.

769. Aquitani morte Pipini audita,criftas den
erigunt, quos filij Pipini Carolus, cap
rebellium Principe Hunoldo infignit
contundit.

770. Carolus,â rebus dein geftisMagnus cogn
minatus Defiderij Longobardorum R
gis filiam ducit, quam tamen paulo p
repudiat.

771. Supremus hic annus Carolomanno fui
quo extincto in omnia fuccedens Reg
Magnus Carolus Monarcha efficitur,c
folemnem Conventum cogit.

772. Saxones denuo rebelles coacto infigni e
ercitu compefcit Carolus, Idolum e
rumdem Irminful deftruit, laboranti
mia fiti exercitui ficeo torrentis in alv
aquâ prodigiosè miniftratâ.

773. Carolus pro defenfione rerum S. Petri
AdrianoPapa contraDefideriumReg
vocatus,hunc duplici prælio triumph

774. Dotator Rom. Ecclefiæ magnificus Ca
lus, Româ occurrens multas provinc

P

A. C.

Pontifici donat,captumq; Desiderium in exilium mittit.

775. Duplici prælio vincit Saxones Carolus, supplices recipit in gratiam. Paulo post oppressos â Westphalis suos milites graviter ulciscitur.

776. Rotgardum Regno Italia inhiantem vincit & triumphat Carolus, rursumq; per ejus absentiam, arma resumentes Saxones graviter atterit.

777. Multa tandem cæde perdomiti Saxones dant Carolo manus, & plurimi Christi Ecclesiæ adjunguntur, reliqui nihilominus sæpius arma resumunt.

778. Evolat in cælos illustre Galliarum sydus S. Gumbertus Senonensis Archiepiscopus. Prosequitur in Hispanias victorias Carolus,Vascones aliosq; populos bello subigit, reversusq; Saxones denuo atterit.

779. Carolus Saxonibus denuo bello domitis obsides accipit, inde movens in Westphalos de ijsdem triumphat.

780. Concilio Lippiensi Carolus bene meretur, Saxonibusq; & Sclavis ratione fidei plurimum consulit.

781. Ludovicus Caroli filius, & Pipinus infans ab Adriano Papa Reges inunguntur. Pipino S. Adelardus Abbas Tutor adjungitur Italiam sancte moderatur.

782. Conventum in Saxonia celebrat Carolus, Legatos Danorum & Hunnorum audit. Legatos cum exercitu inSclavos mittens dum hi suasore Windekindo â Saxonibus

A. C.

bus opprimuntur & occiduntur, 45 o
Saxones decollari jubet.

783. S.Hildegardis uxor Caroli moritur, qua
paulo post Bertha quoque Caroli mat
ad æternitatem consequitur. Idem denu
Saxones edomat.

784. Elipandi Episcopi Hæresim profligant S
Ætherius & Beatus Monachi. Junior C
rolus à patre adversum Westphalos m
sus feliciter præliatur.

785. Conjuratio Orientalium Francorum cont
Carolum erumpit, prosperrimè tam
consopitur. Windekindus Carolo
mox Christo dat nomen.

786. Carolus misso in Britones exercitu eosd
compescit, qui in auctores seditio
graviter animadvertit. Ipse Romam
randi causa proficiscitur.

787. Tyrannidem in Italia arripiens Aragisus
neventi Princeps, territus solo adve
Caroli dat manus & obsides. Hujus f
Rotrudes Constantino Orientis Impe
tori desponsatur.

788. Tassilo Boiorum Dux accitis adversus
rolum Hunnis bello victus exauctora
Cænobio intruditur, Hunnis gravi cl
protritis.

789. Sclavinos hoc anno armis subigit Carol
provinciasq; eorumdem sibi subjicit,
fidele auxilium Saxones præstitere.

790. Vix pacatior unquam Gallia hoc anno
tempore fuit, floruitq; summopere R
gio, Cænobiis innumeram Sanctor
so

A. C.

sobolem, in messem agri dominici educantibus. Carolus totum annum Wormatiæ exigit.

791. Alcuinus Abbas favente inprimis Carolo, adnitente Ordine Monastico, celeberrimam Parisiis instituit Academiam. Carolus triplici exercitu Hunnorum ingressus provincias ferro & igne grassatur.

792. Pipinus scelere adulatorum contra patrem conjurat, in quos rigidè animadvertit Carolus.

793. Saraceni Gallias infestant, quibuscum congressi Galli cæduntur. Verum Carolus recurrens Arelati eosdem expugnat, gravique clade Gallia ejicit.

794. Fastrada Caroli uxor moritur & Moguntiæ sepelitur. Hæresis Feliciana damnatur. Saxones denuo bello comprimere Carolus cogitur, qui tertiam virorum partem in alias provincias ablegans partitur.

795. Alcuinus Abbas de Carolo & Regno Galliarum immortaliter meretur. Wiza Obotritorum Dux ad Carolum profectus â Saxonibus mactatur, quos rigidè plectit Carolus. Hunni per Legatos provinciam suam Carolo subjiciunt.

796. Carolus misso Pipino filio atque Foroiuliensium Duce Hunnorum provinciam sibi oblatam occupat, Tudun Duce illorum sacris undis expiato.

797. Iterum inquieti Saxones plectuntur â Carolo, provincia ad Oceanum usq; vastata. Barci-

A. C.

Barcinona Hiſpaniæ urbs eidem dedi
tionem facit.

798. Hyemen in Saxonia traducit Carolus,& Sa
xones trans Albim, qui Legatos ejus oc
ciderant, igni ferroq; opprimit. Irene
Orientis Imperatrix pacem exambit.

799. Leo Papæ præciſa lingua excæcatus, mir
ſanatus & per Wirundam Abbatem ho
ſtium manibus ereptus ad Carolum con
fug t. Britannia Ciſmarina per Witto
nem Ducem ſubjicitur.

800. Carolus Magnus S. Leonem III. ſedi ſu
reſtituit, ab ipſo, Romano Imperio Oc
cidenti reddito, primus creatus Impera
tor ipſo Natali Domini.

801. Carolus novus Imperator Occidentis dum
in reos læſæ Majeſtatis Pontificia rigidi
ſimè animadvertere ſtatuit, â S. Leon
prohibetur.

802. Irene Orientis Imperatrix denuo pacem e
ambit & Carolo munera mittit. Iteru
exercitus in Saxones trans Albim miſſu
rebelles mulctat.

803. Nicephorus dejecta Irene, ut ſibi Imperiu
Orientis firmaret, Occidentale ultro C
rolo cedit & concedit, Amicitia inter
trumq; firmata.

804. Beatur inæſtimabili theſauro SS. Sanguin
lateris JESU novum Caroli Imperiu
quod inaudiens, rogat elevationi ipſu
intereſſe S. Leonem Papa qui viſis pro
gijs Aquiſgrani ipſus Cæſarem conver
& rei edocet veritatem.

Exo

C.

805. Exoratus Hunnis ſuppetias fert contra Sclavos Carolus, & horum Duce occiſo illis ſedes ſtabilit. Carolus Junior à patre miſſus, Bohemiam Rege Lechone occiſo ſubjugat.

806. Carolus inter filios Regna partitur. Carolus Junior Sorabos premit eorumque Ducem Miliduch interimit; Pipinus Mauros Corſica ejicit. Iterum Bohemi preſſi.

807. Mauros pro Corſica nihil non tentantes miſſa inſigni claſſe repellit Carolus, penituſque exterminat. Aaron Perſarum Rex pretioſa Carolo mittit munera, eaque inter Horologium artificioſum.

808. Ardulphus Northumbriæ Rex Regno pulſus ad Carolum confugit qui ipſum potenter Regno reſtituit.

809. Godofridus Rex Daniæ Obotritos Carolo fidos graviter affligit gratiſſimumque ipſi Principem Traſconem è medio tollit.

810. Contra Godofridum dum Imperator movet, ſubito à ſuismet cæſum intelligit Hemmingo ejus filio pacem petente. Moritur Pipinus Rex.

811. Comitia Aquiſgrani Cæſar celebrat, duoſq; exercitus Hunnis Slaviſq; conciliandis, unum adverſum Britones fauſto omine mittit. Moritur Carolus Junior ejuſdem filius.

812. Terribilis Cometa apparet. Occiſo Danorum Rege Hæredes apud Carolum per Legatos pacis confirmationem petunt,

Comi-

A. C.

813. Comitijs Aquisgrani celebratis Carolus Ludovicum filium Augustum declarat, & paci publicæ ac bono consulit. Plur Concilia in Galliis.

814. Idem gloriosissimus & vere Magnus Imperator sancta morte defungitur, Aquisgrani, ibidem tumulatus. Succedit filiu Ludovicus verè Pius.

815. Ludovicus Regni rebus stabiliendis plure conventus cogit. Haroldum Daniæ Regem ad se confugientem Saxonibu commendat.

816. Sorabi Vasconesq; rebellare conati â Ludovico opprimuntur. Ludovicus Remis solemniter à S. Stephano Papa coronatur. Synodo collecta adnitente Cæsare multa de Religione Cænobiorum sancte disponuntur.

817. Ludovicus Lotharium filium collegam Imperij assumit. Bernardus Italiæ Rex manifestus defectionis, patruo ad deditionem venit, & exoculatur.

818. Ludovicus Cismarinos Britannos defectionem molientes ad obsequium cogit. Irmingardis Imperatrix moritur.

819. Plures Conventus celebrat Ludovicus & rei Christianæ plurimum consulit. Ipso anno ducit Juditham Guelphonis I. filiam, cognatam Principem, S. Hildegardis matris suæ ex sorore neptem, quod multi Episcopi improbarunt.

820. Ludovicus Imperator Pannonios bello domat, tribus in eosdem missis exercitibus, è ni-

C. è nimietate pluviarum ingens pestilentia oritur.

821. Ludovicus Regna inter filios partitur, exilia relaxat, debita cunctis dimittit, possessiones in fiscum redactas restituit Conradum & Rudolphum Judithæ conjugis fratres, egregios Principes, magnis honoribus colit.

822. Lotharius in Italiam, Pipinus in Aquitaniam Reges mittuntur. Ludovicus malas Regni consuetudines tollit. S. Adelhardum Abbatem ut patrem Veneratus, ejus Consilio utitur.

823. Conventu Compendiosi multa Ecclesiæ & Regno utilia statuuntur, Ecclesiæ bona usurpantes coërcentur. Lotharius Romæ Imperator coronatur.

824. Reversus nuper Roma Lotharius ad tumultus componendos eodem remittitur. Ludovicus ipse rebellantem Britanniam igne & ferro domat.

825. Pessimus Imp. Orientis Michaël, Ludovico persuadere conatur Synodum super cultu imaginum Parisiis celebrandam, at hic ad Papam remittit.

826. Ludovicus Ingelheimii conventum Principum instituit, multaq; bono publico decernit. Ingens Sanctorum copia in Galliis, cænobiis inprimis Corbeiensi, Floriacensi, Gemmeticensi, de quibus alias.

827. Aizo quidam Gotthus ex Aula Cæsaris digressus Saracenos adversus eundem evocat, hi territorium Barcinonense & Gerun-

A. C.

Gerundenſe, Pipino Rege tardius rel
ſtente infeſtant.

828. Ludovicus Lotharium filium contra Sar
cenos in Hiſpanias, Ludovicum Juni
rem contra Bulgaros Pannoniam vaſta
tes mittit.

829. Optimus Cæſar, captus amore Bernardi c
juſdam Hiſpani Comitis, dum ipſum A
læ præficit, filiorum omniumque odiu
incurrit.

830. Peſſime exagitati â filijs Auguſtus & Aug
ſta, hæc inſuper in Cænobium extruditu
ſed & fratres ejus Conradus & Rudo
phus Aula extruſi tondentur & Mon
ſterio includuntur.

831. Dum in Authores ſeditionis pro meritis
nimadvertit Pius Imperator, filios co
tra ſe & Juditham Auguſtam magis co
citat.

832. Cæſar contra Lotharium filium Auguſta
progreſſus, hoc reſiſtente, converſis i
Aquitaniam armis Pipinum captum ca
ceri includit.

833. Imperator â ſuis turpiſſimè proditus ac d
relictus, in poteſtatem filiarum deven
ens, peſsimo exemplo exauctoratur.

834. Offenſi filiorum ſcelere Germani & Galli
armis correptis Cæſarem reſtituunt. R
conciliantur Pipinus & Ludovicus, r
vocantur Auguſta ejuſque fratres, q
maximis honoribus coluntnr, Conradu
Major Palatij creatur.

835. Imperator cum filijs Pipino & Ludovic
ſolemnem Conventum Lugduni cel
bra-

C.

brat, Drogo Metenſis plurimum de Regno meretur Principibus reconciliatis, rebuſq; compoſitis.

36. Aquiſgrani & Lugduni Conventus celebrat pro Eccleſia & Regno, verè Pius Imperator, Lothariumque filium Eccleſiæ infeſtum revocat.

37. Gallias implent gloria & fulgoribus ſanctitatis SS. Bernardus Viennenſis, & Stephanus Bituricenſis Archiepiſcopi, Theodulphus Aurelianenſis, Aldricus Cenomanenſis & plurimi alij Epiſc.

38. Imperator Conventum Noviomagi celebrat & Pipino mortuo novam Regnorum diviſionem inſtituit, Carolo Juniori Judithæ filio optimam Regni partem aſſignat.

39. Minus contenti nova Regnorum diviſione Pipinus Junior & Ludovicus dum pacem turbant à Cæſare compeſcuntur.

40. Moritur Ludovicus verè Pius Auguſtuſque Imperator, deſignato ſucceſſore Lothario filio qui tum in Italia aberat, Metis ſepulchro illatus.

41. Lotharius Monarchiam appetere viſus, bello à fratribus Ludovico & Carolo petitur. Hi apud Fontinatam congreſsi inſigni victoria potiuntur.

42. Lotharius multa, ſed fruſtra, contra fratres molitur, hiſce mutuo ſeſe propugnantibus donec hoc ipſo anno Conventu Principum lis componeretur.

43. Regna pacificè nunc fratres partiuntur, magno omnium populorum ſolatio, Re-

A. C.

gnorum emolumento. Moritur Judit Imperatrix mater Caroli.

844. Consequitur morte sororem Augusta Conradus frater Major Palatij, Burgu diæ Dux, pater Roberti Fortis, â quibu deinceps recta serie Capetini Galliaru Reges usque hodie descenderunt. Caro Gall. Regis exercitus â Pipini Ducibu vincitur.

845. Synodus Meldensis multo Galliarum bon celebratur. Nordmanni Galliam & Ge maniam infestant. Carolus Rex cum Br tannis infeliciter pugnat.

846. Colliditur cum fratre juniore Carolo L tharius Imp. quod Gisalbertus quida ejus belli Dux filiam Cæsaris vi rapuisse Ludovico rem componere satagente.

847. Normanni denuo inquieti pacem turban prædas agunt, Regibus interea de sua r conciliatione laborantibus.

848. Concilium Carisiacum celebratur. Illustr Gallias maximi nominis Præsul Hinc marus è monacho S. Dionysij Remen Archiepisc. Floret item Freculphus L xoviensis vir eruditissimus.

849. Neomenius Dux vastat Gallias, & cont macior solemni Patrum detestatio Concilio damnatur.

850. Neomenius multorum sacrilegiorum re impietatis meritissimas dat pœnas, & n ferè moritur.

851. Sorabos Francorum fines infestantes L dovicus Rex armis repellit. Pipinus Ca

. C.

Carolus ſuſpecti Carolo Calvo patruo ſuo in Monaſteria detruduntur.

852. Normanni denuo Galliam vaſtantes multa expilant Monaſteria & loca minus munita, quo tempore plurimi Martyrio coronantur.

853. Concilium Sueſſionenſe celebratur, quo multa cùm Eccleſiæ tum Regno utilia ſtatuuntur. Claret S Prudentius Trecenſis Epiſcopus.

854. Contaminatiſſimi tot ſacrilegijs & cædibus Nortmanni, mutuis, ulciſcente graviter Numine, vulneribus concidunt.

855. Stupente ad rei novitatem Orbe univerſo Lotharius Imp. ultro Imperium abdicat & cucullum amplectitur, Monaſticen Prumiæ profeſſus, pro quo Imperium Ludovicus filius obtinet.

856. Illuſtriſſimo ſanctitatis fulgore Gallias illuminant SS. Remigius Lugdunenſis, & Adventitius Metenſis Epiſcopi.

857. Ludovicus Rex Caroli frater miſſo in Bohemiam exercitu Sclavitæ Tyranni inſolentiam compeſcit.

858. Lotharius Junior Senioris filius cum patruo Carolo Galliarum Rege contra Ludovicum Germanicum conjurat, hic in Gallias movet, mox Soraborum defectione ſequenti anno revocatus.

859. Purgat ſe idem Ludovicus Imperatori ſuper infeſtato fratris Regno, & cum Carolo paciſci atq; reconciliari expetit.

860. Nunc denique pax Galliæ redditur reconciliatis fratribus, ipſo Cæſare eorumdem

A. C.

ex fratre nepote, ſtrenuè rerum ſatage
te.

861. Efflorеſcit mirificè in Galliis Ordo mon
ſticus & per dictam Regni â colliſio
fratrum Regum turbationem maxi
Principes quietem ſolidam in cucul
exambierunt & meruerunt.

862. Conciliabulum Metenſe celebratur cuj
conſenſu Lotharius Rex Lotharingi
(ab ipſo cognominati Regni) legitin
rejecta conjuge Waldradam concub
nam duxit.

863. Citantur Romam conciliabuli & ſcele
Principes, & in Synodo celebrata Loth
rius niſi reſipiſcat excommunicatur.

864. Carolus Galliarum & Ludovicus Germ
niæ Reges fratres, amiciſſime conve
entes debita ſibi invicem relaxant, fæ
ra confirmant.

865. Arſenius Nicolai Papæ Legatus Lotha
Regi legitimam conjugem reconciliat
Carolo Rege honorifice exceptus. Co
cilium Sueſſionenſe.

866. Moritur hoc anno S. Radulphus Archiepi
Bituricenſis, Aquitaniæ primas, magn
rum meritorum vir, inter Divos relat
Supremus idem annus Rudolpho Ju
thæ Auguſtæ fratri fuit, Primati Pal
Regij, Regis Caroli avunculo.

867. Nortman. denuo Galliam infeſtantibus R
bertus Comes Palatij, alter Judas Mach
qui multis præliis hoſtes obtriverat, gl
rioſè occumbit, Fortis cognomento h
noratus, cujus in locum frater, Hu
cog

C.

cogn. Abbas successit, quod Robertus & Odo filij minorennes etiamnum essent.

868. Nonnulli hoc primùm anno Roberti Fortis mortem ponunt, cujus res gestas & gloriam mirè celebrant. Fuit is Judithæ Augustæ ex fratre nepos, cujus demortui vices non minus fortiter hoc anno frater ejus Hugo explevit, & grandi clade Normannos profligavit.

869. Conciliabulum Metense celebratur, quo Carolus Rex coronam Lotharij Regis nepotis accepit, quæ fratri ejus Ludovico debebatur.

870. Attiniacense Concilium in causa Hincmari Junioris Laudunensis Episcopi. Vocatur hæc synodus latrocinalis. Claret S. Isaac Lingonensis, & S. Vulphandus Archiepiscopus Vesontinensis.

871. Iterum aliud Concilium Duciacense celebratur. Extinguitur splendidissimum Galliæ Sydus S. Egilus Archiepiscopus Senonensis.

872. Iterum Gallias Normanni vastant, Pictavium, Aurelianum aliasque urbes repente oppressas expilant, quos Hugo Guelphicus magna cum clade repellit. Carolus Rex Mecœnas litteratorum.

873. Celeberrimus ille Senonensium ex Abbate S. Petri Vivi Archiepiscopus Ansegisus claret, & sub hoc ferè tempus Capitularia Regum Franciæ colligit. Iterum infesti Galliis Normanni sunt.

874. Carolus Calvus ut pacem Regno redimeret, Normannis quater mille auri libras

A. C.

numerat, ſed fidei datæ immemores illi Andeganum occupant & miſſos contra ſe Duces triumphant, donec ipſe Carolus cum Salomone Britanniæ Rege ipſos obſideret, aurum reddere cogeret & Regno ejiceret.

875. Moritur Ludovicus Imperator, in cujus locum ſuccedit Carolus Calvus Galliarum Rex, cujus abſentis Regnum Ludovicus Germanicus invadit.

876. Pulſus adventu Caroli Ludovicus paulo poſt moritur, Regnum ejus invadente Carolo, quem fortiter in Gallias repellunt filij Ludovici.

877. Moritur in expeditione Italica Sedeciæ Judæi Medici ſcelere Carolus Imp. & Gall. Rex unicus Mecænas litteratorum, Ludovico filio in Regnum ſuccedente.

878. Lamberto Comite Vrbem invadente Papa in Gallias profugit Regemque Gall. Ludovicum Imperatorem coronat in concilio Trecenſi 383. Epiſcoporum.

879. Moritur immaturè nimis Ludovicus Balbus Imp. & Gall. Rex â cujus morte filius ejuſdem poſthumus Carolus cogn. Simplex naſcitur, Ludovico & Carolomanno ex Anſgarde concubina natis, Regium titulum uſurpantibus.

880. Odo Roberti Fortis filius Judithæ Aug. ex fratre Conrado pronepos â Galliarum Principibus Tutor Caroli Regis deſignatur, Regnum feliciſſimè gubernans.

881. Galliam Belgicam invadunt Normanni, nobiliſſimas urbes expugnant ſpoliant, cremant

A.C.

mant, miſſumque contra ſe Ludovici Regis exercitum profligant.

882. Moritur magnus ille Hinckmarus Rhemenſis ex Monacho S. Dioniſij Archiepiſcopus, de Regno ac Regibus meritiſſimus. Incurſant iterum Gallias Normanni, & ſpoliatis Cænobijs totum Martyrum exercitum cælis tranſmittunt.

883. Ludovicus Ludovici Balbi naturalis filius telo fortè in venatione trajectus miſere occumbit, quod alij biennio maturius referunt, contra cujus fratrem Galli Carolum Craſſum Ludovici Germanici filium Regem eligunt.

884. Carolomannus Lud. Balbi naturalis filius, in venatione item, ſive ut nonnulli volunt equi præcoci curſu fracta ad oſtium cervice moritur.

885. Nunc primum Galliarum Regno Carolus Craſſus, poſtquam diem ſuum obierat Carolomannus, potitur, cum puerulus etiamnum Carolus Simplex eſſet.

886. Non minor Hinckmaro Rhemenſium Archipontifex Fulco S. Bertini Abbas creatur, Rhemenſis Academiæ meritiſſimus Fundator.

887. Carolus Craſſus Imp. & Rex Galliæ corpore & animo deficiens exauctoratur, & Arnulphus ſubſtituitur Odo Normannos profligat.

888. Odo Roberti fortis filius, Tutor Caroli Simplicis, primus e ſtirpe Guelphica Franciæ ſceptrum concedente Arnulpho

A. C.

Imp.obtinet, ejuſq; patruelis Rudolphus Conradi Junioris filius diademaBurgundiæ.

889. Fulgoribus ſanctitatis inſigniter Gallias illuſtrant SS. Theodardus Narbonenſis Archipræſul, & Geraldus Matiſconenſis Epiſcopus.

890. Alanus Britonum Dux Normannos denuo Galliam incurſantes mirè profligat, quos non minore felicitate Odo Rex proterit.

891 Carolus juvenis Rex abHaganone quodam philtro ineſcatus multa Rege indigna agit,& ab illo dirigi ſe paſſus graviterPrincipes omnes Regni offendit,nullis rationibus nec precibus averti ſe paſſus.

892. Idem Carolus coronam Regni contra Odonem aſſumens, magnis motibus turbat Gallias. Concilium Rhenus celebratur.

893. Inquietiſſimum Galliarum Regnum, dum magnis collectis viribus Odo & Carolus de corona certant, & Carolus â Fulcone RhemenſiArchiepiſcopo ſolemniter coronaretur.

894. Sunt qui Arnulphum Imp. contendant hoc anno ex Italia reducem Carolo Regi juveni ſuppetias tuliſſe, ſed longè aliter contractus & alij. Odo Carolum Regno exigit, Gallis Haganonis cauſa Carolum execrantibus.

895. Ad Arnulphum Cæſarem proficiſcitur Rex Odo,pacem cum ipſo confirmans. Sequitur non multo poſt Carolus & munera offert Arnulpho ipſi auxilium denegante

C.

gante. Ipso anno Concilium Triburiense celebratur.

96. Pergunt acriter contendere de Regno Odo & Carolus. Convertitur ad fidem Christi Rollo Normannorum Dux, & Robertus appellatur, Odoni Regi factus auxiliaris.

97. Claret Sebulo S. Dionysij Abbas, ob admirandam sapientiam & famam summa apud Reges auctoritate. Fridericus Caroli Calvi filius è monacho Fuldensi Patriarcha Aquilegiensis Festum Conceptionis B.M.V. primus instituit, æternum Regiæ familiæ ornamentum.

98. Memorabili merito obsistit Carolo Regi, Fulco Rhemensis Archiepiscopus, cum fœdus inire cum infidelibus pro Regno sibi stabiliendo statuisset, cujus factum mire extollit Baronius.

99. Extinguitur hujus anni initio sine præcedentibus fine æmulus Caroli Rex Odo, quem eodem jure consensioneque quo quondam Pipinus, regnasse contendens ejus frater Robertus, Regnum ambit.

00. S. Fulco ex Abbate S. Bortini Rhemensis Archiepiscopus, Tutor Regis Caroli, Regni columen glorioso Martyrio pro Ecclesia afficitur. Concilium Suessionense pro Ecclesiastica disciplina celebratur.

01. Memorabili contemptarum mundi illecebrarum exemplo, Fortunius Vasconum & Navarræ Rex Monasticen profitetur.

902. Robertus vulgo Rollo Normannus strenuam operam Eduardo Angliæ Regi na-

A. C.

vat, hic medietatem regni ipsi pollice-
tur, Rollo denique in Gallias redit.

903. Splendidissimum Galliarum lumen S. Eu-
ticius Abbas Balmensis claret, qu-
multis modis Galliæ consulit, Magiste-
& Abbas S. Bernonis qui postea primu-
Cluniaco præfuit.

904. Hoc anno B. Fulco ex Abbate S. Vedast-
Rhemensis Archiepiscopus de quo supr-
Martyrium passus â nonnullis scribitu-
Post Fulconem præest Rhemensi Ecclesi-
Hervæus Caroli Cancellarius.

905. In conversione Normannorum, memora-
bili Galliarum fructu plurimum laborar-
diversi, Ordinis Benedictini, sanc-
Monachi.

906. Irritati tot suorum conversione Nortmann-
Monachos & Monasteriani atrociter sæv-
unt, inde plurimi Martyrio coronantu-

907. Turbata rerum in Gallia facies Carolo Sim-
plice regnante, & cùm Roberto Parisio-
rum Comite, tùm Normannis Regn-
insidiantibus.

908. Pergunt furere in viros sacros Normann-
& nobilissima Cænobia & Basilicas va-
stare & spoliare, donec denique cu-
Rolone conveniret.

909. Madalbertus sive Malbertus claret, Archi-
piscopus Bituricensis ob singularem pr-
dentiam Janus cognominatus.

910. Cluniacense Archisterium conditur â Gu-
lielmo Duce Aquitaniæ, ex quo innum-

. C.

ra dein Galliæ totique Orbi Sanctorum copia profluxit.

911. Eidem Cænobio primus Abbas præficitur B. Berno è Burgundiæ Comitibus oriundus, Balmensis Monachus. Carolus Simplex, res cum Normanno componit, filiamque ipsi conjugem concedit.

912. Rollo sive Rudolphus Normannorum Dux Christo adjungitur & â Francone Rotomagensi Archiepiscopo baptizatur.

913. Pestilenti lue vexatur Gallia, juxta rerum omnium inopiam & famem. Rex Carolus electioni Conradi Rom. Imp. adversatur.

914. Rollo Normanniæ Dux Rotomagensem Metropolitanam Ecclesiam restaurat, & multa quæ olim Ecclesiis abstulerat largitur.

915. Hunni atque Sarraceni Europæ infusi etiam Gallias vexant.

916. Claret Herbertus sive Hebernus ex Abbate Majoris Monasterij Turonensis Archiepiscopus, qui scripsit miracula Sanct. Martini.

917. Carolus Rex in Lotharingiam movet, Metas occupat, & Conradi Imp. militem ejicit. Mira exsplendescit sanctitate Sanct. Theogerus ejusdem Urbis Episcop. hoc an sequenti anno electus.

918. Rollo nunc Robertus Normannorum Dux rem suam strenuè promovet, multaque per Picardiam lo ca occupat.

919 Intestino bello affligitur Gallia Ru-

A. C.

perto Andegavensium, & Otthone Anguiensi, graviter cum Rege collisis.

920. Gemmeticense verè gemmeum Cœnobium, incredibili sanctorum copia frequentissimum â Gunthario Rotomagensi Archiepiscopo restauratur Rollo desertor fidei, cum rebellibus in extremas redigit angustias Regem Carolum.

921. Infeliciter plerunque cum Rollone congreditur Carolus, ille Christianos crudeliter persequitur. Betho ex monacho S. Columbæ Autisiodorensis Episcopus claret.

922. Felicius succedunt res Regi Carolo cæsis hostium 11249. multisq; locis recuperatis. Berengario Italiæ Rege rejecto Rudolphus Burgundus eligitur. Robertum fortem inungit contra Carolum Herveus Remensis Archiepisc. ac triduo post moritur.

923. Robertus cum Carolo armis congressus, victus in prælio cadit, restaurante bellum Hugone Roberti filio â quo Carolus capitur. Contra hunc Rudolphus Burgundus opera Hugonis & Heberti eligitur, & coronatur.

924. Synodus apud Trosleium, præsidente Sculpho Remensi Archiepiscopo celebratur. Hungari â Rudolpho Rege profligantur.

925. Ermengardis dolo deseritur â suis Rudolphus Burgundus Italiæ Rex, & in Transalpina se recipit. Sculphus Archiepiscopus Heriberti Comitis dolo veneno tollitur,

A. C.

litur, & hujus filius Hugo quinquennis puer intruditur.

926. Itali contra Rudolphum, Hugonem Arelatensem, Regem salutant. Moritur S. Berno primus Cluniacensium Abbas, cui S. Odo sufficitur.

927. Simultatibus ortis inter Rudolphum Regem & Heribertum Aquitanum hic Carolum Simplicem liberat. S. Theogerus Metensis Episc. moritur.

928. Heribertus Aquitanus Rudolpho reconciliatur, & Carolus Simplex denuo incarceratur.

929. Extinguitur in carcere Carolus, Simplex ob animi benignitatem dictus, ut Chronicon S. Benigni habet, qui nunc Sanctus vocari possit, Berengarius Bisuntinus Archiepisc. ab Hæreticis excæcatur.

930. Fame & pestilenti lue laborat Gallia. Gerontius Bituricensis Archiepiscopus, magnificus Cænobiorum dotator claret.

931. Grassantur latè per Gallias, famis luisq; occasione latrones à quibus Robertus Turonensis Archiepisc. occiditur.

932. B. Benno Metensis Episc. indignissimè à suis excæcatur. Concilium Remense super Ecclesiastica disciplina celebratur.

933. Contra Hugonem Arelatensem, Itali Arnulphum Boium evocant, & Regem salutant. Moritur Gualdricus ex mon. S. Germani Autissiodor. Episc.

934 S. Odo Cluniac. Abbas Gallias & Orbem Christianum mirè demeretur Monasticum ordinem latè reformando.

A. C.

935. Hoc,ut nonnulli volunt anno,alij ſequenti, mortuo Rudolpho Galliarum Rege,vocatur ad Regnum Ludovicus Ultromannus Caroli Simpl. filius.

936. S. Odo Cluniac. Abbas Romam â Leone VII. vocatus,graviſſimam diſſenſionem inter Hugonem Italiæ Regem,& Albericum Rom.Principem conſopit.

937. Idem S. Odo multa mala â Gallia cum per ſe, tum per ſuos avertit,ſumitq; incredibilia ferè incrementa Cluniacenſium reformatio.

938. Eberhardus & Giſlebertus quod ex poſteris Caroli Magni eſſent, contra Otthonem Magnum inſurgunt, quibus Ludovicus Rex Patrocinatur.

939. Novas in Hugonem Regem Itali Tragœdias excitant. Eberhardus & Giſlebertus occumbunt, quorum cladem ulciſci parat Rex Ludovicus.

940. Miſcent varia fortuna prælia aliquot per Burgundiam & Lotharingiam Rex Ludovicus & Ottho Imp. Concilium Sueſſionenſe celebratur.

941. Cluniacum toti orbi Venerabile redditur, inde velut ab Oraculo Delphico conſilium rogant Principes. Sanct.Odoni ſupra 2000.Cænobia ſe ſubjiciunt.

942. Ludovicus Rex Otthoni Magno reconciliatur ducta Gerbirga ſorore ejuſdem Giſelberti Lotharingi vidua

943. Magnus ille & prodigioſè ſanctitatis Abbas Odo feliciſſimè vita defungitur, cui B. Aymard. Comes Engoliſmenſ.ſufficitur.

Hugo

.. C

944. Hugo Arelatenſis Italiæ Rex feliciter rem contra Saracenos gerit, & Fraxineto potitur. Synodus Tornuſiana celebratur.

945. Ludovicus Galliarum Rex â Normannis capitur. Hugo Italiæ Rex Monaſticen profitetur. Guilhelmus II. Norman. Dux idipſum ſtatuens proditoriè jugulatur.

946. Ad regnum æternitatis evocatur B. Turpinus Lemovicenſis Epiſc. inſigne Galliarum ſuo tempore ornamentum. Ludovicus Rex liberatur.

947. Concilium Virdunenſe celebratur. Haraldus Noruegiæ Rex, Richardo puero Normanniæ Duci opem laturus Gallias vaſtat, Ottho Imperator ejus invadens Regnum retrocedere cogit.

948. Concilium Moſomenſe celebratur. B. Gauſelinus Tullenſis Epiſc. moritur, Ludovico Regi filius naſcitur & ab Artoldo Lugdunenſi baptizatur.

950. Ludovico Regi Ottho Magnus Imp. affinis fideliter adeſt contra Normannos & Danos, his demum pacem petentibus.

951. Eblus ex Abbate S. Hilarij Pictavienſis, Epiſcopus Lemovicenſis celebratur. Ottho Imp. Conradi R. Burgund. ſororem ducit.

952. Ottho Imp. Conrado Lotharingo belli Italici curam relinquens, hujus opera inſigni victoria potitur, Berengario gratiam petente.

953. Iterum egregia ſanctitate Epiſcopus S. Gerardus Tullenſis, Gallias ſanctitatis radijs illuſtrat. Exſaciata bellis Gallia quieſcit, Rege & Hugone reconciliatis.

A. C.

Moritur Launo Archiepiscopus Bituri censis.

954. B. Aymardus Cluniaci Abbas honore se ab dicat cæcus effectus, aliis nihilominus vi tæ mirabili exemplo facem prætulit, cu S. Majolus est subrogatus. Moritur Lu dovicus Rex, ejusque filius Lotharius a Artoldo Remensi inungitur.

955. Hunni prȩter alias diversas provincias etiam Gallias multis locis vastant, quorum co natus sanguinolenta pluvia præsignifi cavit.

956. Nomen æternitati admirandis sanè meriti consecrat S. Maiolus Abbas Cluniacensis Hugo Magnus denuo Gallias turbat, qu paulo post moritur, Hugone filio i principatum succedente

957. Magno puniti ambitus exemplo Fulcharu Noviomensis Episcopus, qui malis arti bus Episcopatum adeptus erat, pedicu lari morbo absumitur.

958. Admirandis meritis & prodigiosissime ge stis, non Gallias solùm, sed orbem uni versum demeretur & percellit S Majolu Abbas Cluniacensis.

959. Hildemannus ex Monacho S. Dionysij Pa ris. Senonensium Archiepiscopus Noni Augusti moritur, cui optimo pessimu succedit Archambaldus, de quo suo lo co.

960. Cluniacenses totum omnino orbem meri tis gravissimis demerentur, & nobilissi mos, eruditissimos & sanctissimos Pra sul

A. C.

ſules & Doctores, innumeris fere cathedris & provincijs largiuntur.

961. Moritur magnus ille & meritiſſimus de Regno & Regibus Artaldus Remenſis ex Monacho S.Remigij Archiepiſcopus, in cujus gratiam Cathedra illa mirificè aucta & ornata eſt,Comitatuque Remenſi donata,ut alter Fundator habeatur.

962. Claret Flodoardus ſive Frodoardus Abbas Remenſis ſcriptor inſignis. In Galliis Concilium Meldenſe celebratur.

963. S.Aymardus alter ſuæ ætatis Job Cluniacenſis nuper Abbas, cæcus oculatiſſimus ad præmia patientiæ vocatur, obiit Hildegarius Epiſc.Lemovicenſis.

964. Moritur Adalbero Richemeri Lotharingiæ Ducis filius Metenſis Epiſc. vir præſtantiſſimus,& qui deMonaſtico Ordine præclarè meruit.

965. Memorabili contempti ſummi honoris exemplo,oblatum ab Otthone Imp.Pontificatum Maximum rejicit S.MajolusCluniacenſis Abbas.

966. Supremus hic annus fuit Roriconi Laudunenſi Epiſc. naturali filio Caroli Simplicis, ſed magnis dotibus præſtanti, quem Aſſo eruditiſſimum appellat.

967. Studia litterarum mirificè propagantur â Cluniacenſibus, ad quos difficillima orbis Chriſtiani negotia, & quæſtiones deferuntur.

968. Egregium Galliarum ornamentum S Gerardus Tullenſis Epiſc. qui cum facinoroſos & rebelles DEO lucrari conaretur,

parum

A. C.

parum abfuit quin ab illis occideretur, ob insignia vitæ merita inter Sanctos relatus. Archanbaldus Senonensis Archiepiscopus horribili morte ob desolatum Cænobium plectitur

969. Vivit hoc tempore, haud melioris exempli Natrannus sive Nautranus Nivernensis Episcopus, pessimè commendatus, cujus tamen mortem scriptores tacuere.

970. Nortmanni & Dani in Galliis multa loca occupant & infesta omnia habent, rapina, cædibus & incendiis late grassantes.

971. Wicardus ex Valle Sanct. Gregorij Benedictino Cænobio ad Archiepiscopalem Bisuntinam evectus cathedram præclarè meretur.

972. In cælum emigrat B. Ratherius Lugdunens. quondam Episcopus Anthropomorphitarum Hæreseos acerrimus profligator; pro justitia & pietate exul.

973. Immortale Galliarum decus S. Adelheides Rudolphi Burgundiæ Regis filia, Otthonis Magni Imp. vidua in cucullo ad miraculum exsplendescit. Moritur Vulfarus ex Abbate Floriacensi Carnotensis Episcopus, vir laudatissimus.

974. Richardus ex Monacho S. Germani, Antisiodorens. Episc. in tanto honore humillimus, â mira simplicitate commendatus.

975. Aymoinus Annal. scriptor celeberrimus, Floriacens. Monach. de Historia & orbe universo præclarè meretur.

976. Totus pene terrarum orbis è Galliæ Cænobiis,

.. C.

biis, Cluniacensi inprimis & Doctores petit & exemplaria sanctitatis.

977. Carolus Lotharij Regis frater ab Otthone Imp. Lotharing. accipit, fitq; ejus Beneficiarius, quod Lothar. ægerrimè tulit.

978. Lotharius Germaniam invadit, Othonem ferè opprimit, hic se recolligens Lothar. in fugam conjicit, mox â converso pessimè mulctandus, â S. Wolfgango universo cum exercitu trans flumen inundatione altissimum prodigiose traducitur.

979. Pergunt moliri hostilia Ottho Imp & Lothar. Galliarũ Rex viris sanctissimis omni modo eosdem conciliare satagentibus.

980. In Italiam contra Græcos properans Ottho Imp. cum Lothario paciscitur & pacem firmat.

981. Hoc etiam anno Carol. Regem Lotharingiæ Lothar. fratrem, magis sibi demerendum censens Ottho multa eidem largitur.

982. Quietissimis in Gallia rebus, sanctorũ copia adeo Regnum omne elucescit, velut stellarum multitudine Firmamentum.

983. Sevinus sive Seguinus Senonensis Archiepiscopus claret, multa â Rainardo Comite passus, princeps optime meritus.

984. Moritur Hugo Bituricensis Archiepisc. Comes Blesensis & Turonensis, optime de Republ. meritus, & Theodoricus Metensis, qui provinciam sibi creditam â latronibus & sceleratis egregiè purgavit.

985. Hoc & superiore anno magna de Regno Lotharingiæ & Ducatu Brabantiæ contentio,

A. C.

tentio, Lotharius avunculi filio Otthoni Imp. concedit & cedit.

986. Vita excedit Lotharius Galliarum Rex ſuccedente in Regnum Ludovico filio.

987. Ludovicus Rex Galliarum Regno non niſi annum potitus & ipſe moritur abſq; hærede, cui ſuccedit patruus Carolus, quo tardante Hugo Capetus Regno inhiat.

988. Magno plauſu ſalutatur Rex Hugo Capetus, jam priore anno, ut nonnulli volunt inunctus deteſtantibus univerſis ignaviam Caroli, qui paulo poſt capitur.

989. Totus in regnum ſtabiliundum intentus Hugo, multis præclare geſtis plauſum omnium meretur, quem fruſtra nonnulli, plebeia ſtirpe natum ſcribunt, ſynchronis & religioſiſſimis viris ſtemma docentibus.

990. Concilium Silvanectenſe in Galliis celebratur. Carolus â quibuſdam nunc captus ſcribitur, ſed nunc exauctoratur: ſub quo invaluit Hæreſis: omnia Regibus in Eccleſiam licere.

991. Mortuo in captivitate Carolo, filiis ejus Ottho Imp. Lotharingiam ſervat. Conciliabulum Remenſe celebratur.

992. Arnulpho Remenſi Epiſcopo decretis Conciliabuli dejecto, Rex & complices excommunicantur Hugo Rex Robertum filium conſecrari Regem impetrat.

993. Alduinus ſive Ilduinus Lemovicenſis Epiſc. claret, qui Judæos omnes intra menſis ſpatium aut baptizari voluit, aut exterminari. Gallia non minus quam Italia ab

C. ab incendiis Vesuvij territa trepidat.

94. Magnus ille Majolus Cluniac. Abbas moritur, quem S. Petrus cogn. Venerabilis, ait, post Deiparam, miraculorum gloria neminem tota Europa parem habuisse, succedit magnus ille Odilo â Leutaldo Archiepiscopo Bisuntino consecratur.

95. S. Leo Abbas S. Bonifacij in Urbe, missus â Joanne XV. Rom. Pont. Concilio Remensi præsidet, quo multa è re Christiana constituuntur.

96. Hugo Arnoldum Flandriæ Comitem inimicum multis bonis, & Artesia mulctatum in gratiam recipit.

97. Mortuo Richardo Normanniæ in Gallia Principe, succedit Richardus Junior, quem mox multi fluctus bellorum excipiunt & ejiciunt.

98. Ejectus Gallia â suismet subditis Richardus Junior multa millia Normannorum cedit, & pro virili rerum suarum satagit. Ingens gloria Galliæ, instituta primùm apud ipsos solemni commemoratione omnium Defunctorum per S. Odilonem Abbatem Cluniacensem. Moritur Hugo Rex Capetus.

999. Gilbertus sive Gerbertus ex Archiepiscopo Ravennate & Monacho Floriacensi, & Scholarum Remensium præfecto fit Pontifex Maximus.

000. Idem Gilbertus æterna patriæ suæ gloria, monitu Divino Regios titulos & coronam decernit ac mittit S. Stephano Ungarorum Duci. Fundatur Prioratus Charitatis

A. C.

ritatis pro 80.Monach.membrũCluniac

1001. Roberti Regis,qui patri ſucceſſerat, magn gloria,ſanctiſſimæ Leges, inſignis pieta cum eruditione,unde ſumma Regni feli citas orta.

1002. Electo Electorum inGermania VotisSanct Henrico Imp.gravioribus occupato Bur gundiam eripit,& VicariumLandericun ejicit.Claret S.Vulferius Monachus.

1003. Æternum Regni Gallici decus Sylveſter II primus ſacræ militiæ claſſicum canit multaſque præclarè ſancitis hoc eoden anno moritur.

1004. S.Wilhelmus Divionenſis;S.BenigniAbba immortali meritoGallias demeretur mi ra ſanctitatis fama, & Cænobiorum re formatione.Hoc ipſo anno alter S. Wil helmus Fructuariæ Abbas grandi merit Reges reconciliat.

1005. Concilium Tremonienſe magno fructu ce lebratur.Lotharingiæ Duce mortuoBal duinus Flander provinciam ambit,cui o pem fert Robertus Rex contraCæſarem his duobus graviter bello colliſis.

1006. Iterum alius magna ſanctitate Epiſc.Gallia illuſtrat, S.Gilbertus Meldenſis, miracu lorum gloria â Numine celebratus.

1007. Magnus & meritiſſimus ille S. Fulbertus e Abbate S. Martini Carnotenſis Pontife eligitur,gloria Sacerdotũ,qui mox ſum mis meritis innoteſcit,& pro libertateEc cleſiæ mirè pugnat.

1008. S.Ehaornus S. Gildæ Monachus vir ſanctiſ ſimus Martyrii purpura Gallias ornat

qu

. C.

quo ipſo tempore S. Gingurianus ejuſdem Monaſterij converſus, omnem ſæculi ſapientiam ſua confundit ſancta humilitate.

009. S.Fulbertus Berengario ſe ſtrenuè opponit, rebellemque Eccleſiæ lucrari aggreditur. Moritur S. Gilbertus Epiſc. Meldenſis, cui Macarius ſuccedit.

010. Magnus omnino Abbas Odilo, provincias univerſæ Europæ benefaciendo obit, quem Pontifex Rom. Cæſar, Reges omnes patrem conſalutant.

1011. PergitEccleſiaſticarum rerum pervaſoribus ſe opponere S.Fulbertus Carnotenſ.Epiſcopus, cui coronam muralem deberi aſſeverat Baronius, ut qui primus muros Babylonicæ civitatis ſuperaſſe videatur.

1012. Edelredus Angliæ Rex à Suenone Dano armis graviter preſſus in Gallias profugit, & ad Richardum Normanniæ Ducem ſe recipit, quem olim ipſe bello appetierat.

1013. Tanta Cluniacenſium ſama & gloria eſt, ut eos ſibi unicè demerendos S. Imperator Henricus cenſeret, & pomum Imperiale à Papa oblatum ijs dono mitteret

1014. Iterum in eoſdem amorem teſtatus ſuum Cæſar hoc anno Romæ coronatus, Coronam Regiam S. Odiloni deſtinat, qui pretium venditæ in egenos diſtribuit.

1015. Stupenda ſane Regni Galliæ, in ſanctorum multitud. felicitas, quorum ſupra tria millia eodem ferè tempore Cluniacū educat,

& to-

A. C.

& totam implens Europam totidem p
ri felicitate Regnis & Ecclesiis informa

1016. Magnus Odilo Casinum divertens omniu
illic, insigni frequentia Fratrum pedes l
vat. Divionense Cænobium, Paradysi
Domini dicitur.

1017. Fulberto Carnotensi & Cluniacensibus s
tagentibus repullulascentem per Galli
Manichæorum Hæresim Robertus R
exterminat. Concilium Aurelianense i
eadem causa celebratur. In Aquitani
triduum totum sanguine pluit, indel
bili.

1018. Rudolphus Burgundiæ Rex à suis ejectus a
Imperatore Regno restituitur.

1019. Iterum Cluniacensibus promoventib9 Con
cilium solemne in Galliis, Lemovicen
nimirum, celebratur. S. Giraldus Abba
Glannensis Martyr occumbit.

1020. Terræmotu contremiscit Gallia, & Rhoda
inundatione ingentia damna consequu
tur. Hæresis Berengariana à Monachis re
futatur.

1021. Immortaliter de Galliis meretur S. Theo
doricus ex Monacho S. Petri Vivi Aure
lianensis Episc. Heriberti & Lysoij Hære
oppressa & exterminata.

1022. Ottho Carnotensis Comes hoc & superio
re anno cum Richardo Normanniæ Du
ce collisus & congressus ac victus ali
quoties, reconciliatur.

1023. Robertum Gall. Regem Henric. Imp. Sanct
Sanct convenit, quos inter multo Regno
rum plausu lites compositę, pax stabilita

Mor

. C.

24. Mortuum hoc anno Benedictum VIII. Rom.Pont. S.Odilo è purgatricib⁹ flammis eripit,qui in Capitulo apparens, inclinato capite gratias agere viſus eſt. Hugo â Roberto patre Rex deſignatur, ſed ante ipſum moritur.

025. Guilielmus Aquitaniæ Dux ab Italis ad Regnum vocatus,huic cucullum præfert & Monachum profitetur. Synodus Anſana celebratur. Ad cœlos evolat S. Bartholomæus Majoris Monaſterij Abbas miraculis illuſtriſſimus.

026. Continuat bellum contra Hugonem Comitem Richardus Normannus, verum hoc in caſtris extincto Richardus junior, fratri Roberto Ducatum eripit.

027. Robertus ope Canuti Daniæ Regis Richardum fratrem diu obſeſſum ad deſperationem, qui cum paucis effugiens in Paleſtinam ſe confert.

028. S. Fulbertus Carnotenſis Epiſc. ad præmia æternitatis vocatur, in cujus morte ſtudium Philoſophiæ in Galliis extinctum ſcribitur. Eum Deipara, ut Mellifluum Doctorem proprio lacte ægrum refecit & curavit.

029. S.Bruno Tullenſis ex Monacho Epiſcopus, ſanctitatis ſplendoribus Gallias mirè illuſtrat,magnis meritis glorioſus.

030. Balduinus Junior Flandriæ Comes, Balduinum patrem bello appetit,hic in Galliam profugiens ope Normanni reſtituitur, & filium plectit.

1031. S. Wilhelmus Abbas Divionenſis, ingens bellum

A. C.

bellum consopit Henrico & Roberto filiis contra Robertum Regem seniorem insurgentibus.

1032. Rudolphus Burgundiæ Rex moritur, Regnumq; quod S.Henrico promiserat successori ejus Conrado testamento legat.

1033. Regnum terrenum cælesti permutat Robertus verè Pius & Sanctus Rex Galliarum, Henrico filio amorem S. P. Benedicti & Ordinis ante omnia alia inculcans.

1034. Concilium Lemovicense secundum, sed & Bellovacense magno Galliarum & totius Ecclesiæ fructu solemniter celebrantur.

1035. Iterum aliud, haud impari bono, Triburiense Concilium convocatur. Mira industria contra Berengarianos Cluniacenses laborant.

1036. Insigne sydus Galliarum Regni S Hugo Archiepisc. Bisuntinus egregiis se meritis commendat.

1037. Conradus Imperator magno cum exercitu Burgundia potitur, quam Ottho Brabantinus, ceu hæreditario jure occupaverat.

1038. Ottho denuo Burgundiam per absentiam Cæsaris repetit, Tullo & multis locis potitur, mox á Godilone Cæsaris Vicario profligatus, in fuga interimitur.

1039. Burgundionum res plenè componit Conradus Imperator. Vix Cænobium in Gallia sub hoc tempus reperitur, quod viris sanctis refert non prædicetur.

1040. S. Robertus Cluniacensis Casæ DEI fundator

. C.

tor, vir admirandæ ſanctitatis & prodigijs illuſtriſſimus moritur.

ɔ41. Cluniacenſi Cænobio immortaliter debet Regnū Poloniæ redditum hoc anno ſanctiſſime inſtitutum Regem Caſimirum, 7. annor. Monachum, Pontificis Rom. diſpenſatione ad relicta ſceptra revocatū.

42. Odelricus Lugdunenſis Archiepiſcopus, ætate & ſapientia provectus eruditione ſummus celebratur, non multo poſt ſcelere impiorum veneno ſublatus.

ɔ43. Etiam Germaniæ, Italiæ, Poloniæ, Hiſpaniæ ſubmittit ſanctiſſimos erudititiſſimos, & utiliſſimos Præſules Cluniacum, cui ſupra 2000. Cęnobiorum ultro & ſponte ſe ſubmittunt.

44. Eligitur Alinardus ex Abbate S. Benigni Divionenſis, divinitus revelatus creatur Lugduni Epiſcopus cælo teſte revera Magnus & inter Galliæ ſydera cenſendus.

45. Patris patriæ Titulum meretur apud Polonos B. Caſimirus Rex nuper Cluniacenſis Monachus, immortaliter de Regno meritus. Godefridus Dux ope Regis Galliarum Lotharingia, Eduardus Regno Angliæ ope Normanni potitur.

46. Godefridus â Cæſare denuo ejicitur & capitur, è carcere tamen poſtea elapſus. In cælum evolat S. Richardus S. Vitoni Abbas, vir prodigioſè ſanctitatis, cujus diſciplinæ 21. Cænobia ſe ſubdiderunt.

47. Godefridus Dux per abſentiam Cęſaris Lotharingiam denuo invadit, eamque igne & ferro vaſtans, ſibi ſubjicit.

A. C.

1048. Wilhelmus DuxNormanniæ cum Henric Rege colliditur,invalefcit nimium inGa lijs Hæresis Berengariam, cui viri sanć plurimum obnituntur. Ipso anno m: gnus Odilo moritur, cui minimè imp: sanctitate S. Hugo sufficitur.

1049. Ex Syderibus Galliæ solem orbis Christia agere jubetur S.Bruno Tullensis ex *M* nacho Episcopus, Summus Pontifex s lutatus,& Leo IX. appellatus.Conciliu Remense pro reformanda disciplina E clesiastica celebratur.

1950. Plurimum Galliæ consulit S. Leo IX. du bus iterum celebratis Conciliis quib Berengarij Hæresis fuit damnata. S.G rardus Sylvæ majoris Abbas, & S.Ath nasia Deiparæ gratissima Abbatissa, m riuntur.

1051. Totum orbem fama sanctitatis magnisq meritis implet Sanct.Hugo Cluniacen quem nummi infimique colunt, Ro Pontifex, Cæsar, omnesq; Reges ac Pr cipes. Cæsar autem nunc evocat,ut f um è sacro fonte levaret.

1052. Alinardus, ex Paradyso Domini S. Benig Divionensis Cænobio assumptus, L gdunensis Archiepiscopus moritur, q ut Benigniana monimenta habent:Du Apostolicam factis & nomine vitam.

1053. Sanctus & Magnus Hugo immissis illust bus Sanctorum virorum colonijs Hisp nias mirè demeretur, Regibus summ venerationi.

1054. Ad cælos rapitur magnum illudTullensi

& G

.. C. & Galliæ, postea Universæ Ecclesiæ sydus S.Leo IX. Pont. Max. cum sui æternam memoriam reliquisset.

1055. Duo hoc anno in Galliis Concilia celebrantur Lugdunense & Turonense, quibus cum Regni tùm Ecclesiæ universæ consultum fuit, in his prodigiosam Ecclesiæ navat operam S. Hildebrandus Cluniacensis S.R.C. Cardin.

1056. Idem sanctissimus Cardinalis immortali merito in confundenda Sacramentariorum Hæresi & proterenda, sed & Symoniaca exterminanda totus est.

1057. Iterum magno Galliarum ornamento ad Vicariam Christi in terris potestatem eligitur è familia Lotharingica Fridericus Gozilonis Ducis filius, Casinensis Abbas, Stephanus IX. appellatus, vir egregia sanctitate conspicuus.

1058. Restitutor Regni Polonici B. Casimir. Rex. Cluniacensis Monachus, ad Palatia æterna emigrat. Relapso tertium in Hæresim Berengario mira magnamitate Algerus Cluniacensis aliique viri docti ex eadem familia obsistunt.

1059. Magnus ille Theologus S.Lanfrancus, Beccensis Monachus Cadomensis Abbas, eruditionis & sanctitatis splendoribus Ecclesiam implet Hæreses confundit. Normanniæ Dux Gallias turbat, multaq; Regi eripit.

1060. Henricus I. Gall. Rex moritur, succedit Philippus filius, patre superstite coronatus

A. C.

cui & reliquis liberis Tutorem aſſignat Balduinum Comitem Flandriæ.

1061. Vaſconia & Aquitania â puero Rege deficit., magniſque motibus Gallia concutitur. S. Lanfrancus præcipuus Theologiæ Scholaſticæ Author habetur.

1062. Rex Philippus cum Godefrido & Marcello Comitibus in Aquitaniam movens pleraq; loca occupat, quibus occurrens cum exercitu Wilhelmus vincitur capitur nec multo poſt mœrore cõtabeſcẽs moritur.

1063. Illuſtrat ſanctitatis radijs & vitæ exemplo docet Gallias S. Auſtindus Auſciorum ſive Auſcenſium in Novempopulonia & Vaſconia Archiepiſcopus.

1064. Normanniæ Dux Wilhelmus Angliæ Rex â morituro abſque hæredibus Eduardo deſignatur.

1065. Toſticus ejuſque frater Haraldus mortuo Eduardo avunculo, ceu legitimi hæredes Regnum invadunt, mox inter ſe colliſi ille ab iſto ejicitur.

1066. Haraldum ope Haraldi Daniç Regis Toſticus aggreditur magna Regni parte potitur, â fratre denique victus occumbit, verum Victor â Wilhelmo Normanno profligatur.

1067. Wilhelmus occiſo competitore quieto Regno potitur. Cælo immigrat S. Mauritius Rotomagenſis Archiepiſcopus cum in feretro reviviſcens, populum de beatitate ſua informaſſat, mox felici denuo ſomno reſolutus.

1068. Compoſitis in Vaſconia & Aquitania rebus

Re

. C.

Rex Philippus Bertham Tutoris ſui Balduini Flandri filiam ducit conjugem.

069. Admirandæ & eruditionis & ſanctitatis fama Gallias imo orbem implet Magnus ille & Sanctiſſimus vir AnſelmusBeccenſis Monachus Lanfranci diſcipulus, miraculum ſuæ ætatis habitus.

070. Incomparabili de cælis terriſque merito S. Elſinus Remenſis Abbas primus inter ſuos inſtituit Feſtum ſeu Commemorationem ſolemnem immaculatæ Conceptionis, quod dein factus Archiepiſcopus S. Anſelmus latè propagat.

071. Richardus Bituricenſis Archiepiſcopus claret, vir ſummæ auctoritatis Eccleſiaſticæ libertatis vindex acerrimus, Ordinis Monaſt. pater.

072. Synodus Æduenſis multo fructu celebratur, præſidente B. Geraldo Cardin. altero Petro Damiani, qui hoc anno deceſſerat, ad purpuram è Monaſterio Cluniacenſi, abrepto.

073. Incredibili Galliarum plauſu S. Hildebrandus Cluniacenſis, Pontifex Maximus ſub nomine Gregorij VII. ſalutatur, miraculum hominis, prodigioſo conſenſu repente acclamante univerſo populo: Hildebrandum S Petrus elegit.

074. Hæreſes & Symoniam inprimis profligat idem SanctiſſimusPontifex, ob quod ipsũ Cæſarem adverſarium patitur, Epiſcopatus eouſque vendentem.

075. Moritur Robertus Roberti Pij filius Burgundiæ Dux Regis Philippi patruus ſimiliter

A. C.

liter S. Goderannus ex Monacho Cluniacensi Sanctonensis Episcopus.

1076. Memorabili Galliarum fructu & gloria Sanctissima Grandimontensis sub Regula S. P. Benedicti Congregatio â S. Stephano propagatur. S Gregorius VII. nec Galliç quidem parcens multos male meritos Episcopos plectit.

1077. Sigefridus ex Abbate Fuldensi Elector Moguntinus, inde Cluniacensis Monachus, Simoniacis sedem invadenribus â S. Hugone jussus resumit lituum. Jussu S. Greg. VII. Lingonensis Synodus contra Symoniacos celebratur.

1078. Meritissimus ille de cælorum Augusta S. Er luinus Abbas moritur, Festi Conceptio nis B. M. V. primus institutor S. Hug Cluniac. orbis Oraculum habetur.

1079. Innumera unius Gregorij VII. referend merita essent, toti orbi consulentis, qua omnia ad æternam Cluniaci spectan gloriam.

1080. Illustrissimus ille admiranda sanctitate Ar nulphus Suessionensis Episcopus, ex Mo nasterio S. Medardi ad cathedram extra hitur, quo unico anno Greg. VII. juss tria in Galliis Cōcilia Lugdun. Avenior & Meldense celebrantur.

1081. Moritur Eusebius qui & Bruno dictus, Ep scopus Andegavensis, vir doctus, prav tamen opinionis de Ven. Sacrament Eucharistico suspectus.

1082. Insigni rursus Gallicæ nationis gloria, apu eosdem Carthusianorum Ordo â Div

Br

C.

Brunone ope S. Hugonis Gratianopolitani Episcopi instituitur, cum hic ipsi Carthusianos montes dono dedisset.

)83. Magnus ille Hugo Cluniacensis nõ Gallias solùm sed Europam universam sui admiratione obstupefacit, non morborum solummodo prodigiosus Medicus, sed protritor cacodæmonum, ita ante congressum ejus energumenos desererent.

)84. Moritur S. Theodoricus Abbas in vita & â morte prodigijs illustrissimus.

1085. Tristissimus Galliæ & orbi Catholico hic annus Gregorio VII. Ecclesiæ militanti erepto, Triumphanti asserto, innumeris de Hæresibus triumphis celebratissimo, præclare sancitis immortali.

1086. Meretur immortaliter de Galllia S. Hugo Gratianopolitanus Episcopus, casæ Dei Monachus contra Hæreses potens & omne genus vitiorum.

1087. Supremus hic annus S. Arnulpho Suessionensium Episcopo prodigiosæ sanctitatis vir, Monachus S. Medardi, quem ipso Assumptionis festo Deipara evocat.

1088. Iterum è Galliis & Cluniacensi Cænobio universalis Ecclesiæ Pastor eligitur B. Vrbanus II. antea Guido dictus, spiritum Gregorij VII. assequutus.

1089. Rapitur ad præmia æternitatis S. Gerbertus Fontanellæ Abbas vir magnorum meritorum & eximiæ sanctitatis, S. Mauritij familiarissimus.

1090. Maximo orbis Christiani bono plura Con-

A. C.

cilia celebranda incidit B. Urbanus, quæ inter Tolosanum in Galliis cogitur.

1091. Confessariorum & pœnitentium omnium Tutelaris singularis S. Aibertus Crispiniensis Monachus, innumeros è cœno vitiorum eripit.

1092. Evocatur ad cęlestes triumphos ipso Ascensionis festo S. Berengarius S. Papuli in Septimania Monachus in omni vita miraculis gloriosissimus.

1093. Hoc anno è Galliis & Beccensi Cænobio ad Primatam Angliæ & Cantuariæ Archiepiscopalem Cathedram S. Anselmus vocatur, vir planè admirandus.

1094. Ostionense in Galliis Concilium S. Urbanus Papa indicit. S. Anselmus memorabili felicitate repullulascentem Sabellianorum Hæresim profligat.

1095. Claromontanum Concilium celebrat B. Urbanus, in quo Philippum Galliarum Regem, memorabili Zeli Sancti exemplo in proprio Regno excommunicat.

1096. Idem æterna Regni Gallici gloria primus Bullæ Cruciatæ author 300000. cont. Saracenos conscribit. Idem Cursum seu Officium B.M.V. instituit.

1097. Robertus Normanniæ Dux & lectissimi Galliæ Principes Crucem generose assumunt. Anselmus pleno Concilio Ecclesiam mirè contra Græcos defendit.

1098. Magnum Galliæ sydus occumbit Hugo Archiepiscopus Lugdunensis unus ex tribus quem moriens Greg. V I I. dignum Pontificatu summo existimavit.

Immor-

A. C.

1099. Immortalibus de Ecclesia meritis clarissimus moritur B. Urbanus II. cui pari sanctitate ex iisdem Regno & Monasterio sufficitur B. Paschalis II.

1100. Extinguitur magnum Galliarum jubar B. Robertus primus Cistercij Abbas mirificus Ordinis Reformator, jam in utero matris à Deipara sponsus electus.

1101. Paschalis Papa nihil reveritus suæ patriæ Regem, malè meritum Philippum excommunicat. Claret Dæmonum & Hæreticorum terror B. Algerus Cluniacensis Monachus, relictis ingenij monimentis immortalis.

1102. Eudo sive Eudus Burgundiæ Dux moritur aliàs Ottho, conditor Cænobij Cistercilensis, ibidem conditus, cum sacram militiam sequeretur.

1103. Magnus ille Anselmus jam non semel pro libertate Ecclesiæ exul in patriam revertitur, ipsis etiam fidei hostibus venerandus.

1104. E Galliis & Cluniacensi Monasterio, primus Compostellanus Archiepiscopus postulatur Dalmachius. In Armeniam quoq; Persiam, Palesthinam & Æthyopiam inde Coloniæ expetuntur.

1105. Concilium Tremoniense celebratur. B. Adelmus Lugdunensis, Casæ DEI Abbas, prodigijs illustrissimus, in Hispanias postulatur.

1106. Moritur præstantissimus ille Hugo Lugdun. Archiepisc. Paschalis Papa in Galliam

A. C.

usque Cisalpinam ipse iter suscipit, & Guastallæ Concilium celebrat.

1107. Iterum magnum Galliæ extinguitur Sanct. Stephanus II. Cistercij Abbas Deiparæ in terris etiamnum familiaris, innumeris alijs elucescentibus.

1108. Ludovicus Crassus Regis Philippi filius repudiata Guidonis Rupefortij filia socerum, ejusdem fratres bello appetit, multaque loca occupat. Moritur Hugo ex Duce Burgundiæ Cluniacensis Monachus.

1109 Magnus ille Hugo Abbas Cluniac. ejusdemque amicissimus Magnus Anselmus moriuntur, quibus duos pretiosissimos in cælo thalam. præparari S. Fulgent. Abbas conspexit. Extinguitur etiam Rex Philippus Ludovico filio succedente.

1110. Regressus è Palesthina Robertus Normanniæ Dux cum Henrico Angliæ Rege fratre suo collisus, ipsum bello impetit, vincit & capit. Ludovicus Rex Galliæ Guidonem Com. de Cressiaco similiter vincit & capit. B. Aleydes S. Bern. mater obijt.

1111. Nunc in restitutum Regno Henricum Anglum Gallus movet, hic tamen post magnam utrinque cladem, vincitur, bellum nihilominus continuat.

1112. Philippus Ludovici Regis frater Galliam turbat, cui mox ipse Rex obviat, multa strage ipsum atterit, neque sua solum recipit, sed plura expugnat.

1113. Nobilitant tanto post ipsam etiam Palestinam

A. C.

nam ſuo ſanguine Cluniacenſes Monachi, quem Chriſti ſanguini ſacrant, plurimi in monte Thabor occiſi.

1114 Moritur Gualo ſeu Gallo Archiepiſcopus Pariſienſis ex mon. S. Quintini Legatus Apoſtolicus, vir meritiſſimus, qui Eccleſiæ ſuæ magnam S.† portionem meruit.

1115. Non Gallias ſolum ſed orbem fama implet B. Guido Burgundiæ Comes ex Monacho Archiepiſcopus Viennenſis mirè â ſanctis viris laudatus. Moritur S. Vitalis primus Abbas & Fundator Cænobij Savigniacenſis præclarus Ord. monaſt. reformator.

1116. BB. Bernardus Tironenſis & Robertus de Abruſcellis, dum Ordinem reformant, Gallias viris Sanctis implent, ingenti mox fructu conſequente.

1117. Decantatiſſimus multorum ſcriptis Raynaldus Lugdunenſis ex Abbate Vigiliacenſi Epiſcopus claret, ſedet S. Landricus ex Metenſi Epiſcopo, Sonegienſis monachus Apoſtolicis ſe meritis cælo commendat.

1118. Moritur Paſchalis II. Pont. Max. Cluniac. monachus meritis de Eccleſia immortalis, eodemq; anno S. Godefridus Ambianenſis ex Abb. Epiſc. Vir incomparabilis.

1119. Concilium Viennenſe celebrat B. Gelaſius Papa, & Cluniacum delatus inter Sanctos Sanctus moritur, iterumq; ex Gallia, & eodem Cænobio eligitur Calixtus II. ante Guido vocatus Archiepiſcopus

A. C.

Vienn. Galli ab Anglo profligantur.

1120. Debet hoc anno Viennensis Ecclesia B. Calixto II. Primatus acceptam in Galliis dignitatem. Wilhelmus capti ab Anglo Roberti filius ope Galliarum Regis Nortmanniam armis recipit. S. Adjutor mon. Sequanæ charybdim tollit.

1121. Admirabili sanctitate & magnis meritis elucet S. Bartholomæus Laudunensis Episc. Fusniaci mon. qui Ordini novo S. Nortberti Præmonstratum donat, unde cognominantur, idem præcipuus eorumdem promotor.

1122. Ingentia merita de amplissimo Regno Galliarum cùm Cluniacensium tum Cisterciensium, quorum Sanctis Colonijs mundus impletur.

1122. Mellifluus Doctor Bernardus Universam Christi Ecclesiam mira percellit sanctitate, idem nunc strenuus cum S. Hugone Episcopo in Sacra Carthus. familia commendanda & promovenda, quæ egregia sydera Galliæ largitur.

1123. B. Callixtus II. moritur insigne Galliæ decus, eum Ecclesiam â Tyrannide Imperatorum liberasset. S. Bernardus etiam Præmonstratenses demeretur.

1124. Illustrat Gallias B. Hildebertus Cluniac. monachus Cenomanensium Pontifex, Sancti Hugonis discipulus, egregijs meritis conspicuus.

1125 S. Petrus Mauritius cognomento Venerabilis de Regno Galliarum & Ecclesia universa

A. C.

versa plurimum meretur, Petrobussianæ Hæreseos obtritor.

1126. Alius peregregius è Galliis & Cluniacensi Cænobio, Petri Ven. discipulus se prodit B. Matthæus S.R. C. Cardinalis, magnis nunc Legationibus perfunctus.

1127. Idem nunc nomine Romani Pont. Trecensi Concilio præsidet. Tyro in Palæsthina recepto primus Archiepiscop. præficitur Wilhelmus Cluniac.m.

1128. Alius rursum è Gallijs insigniter pro meritis promovetur, Stephanus S. Joan. Carnotensis Abbas, Patriarcha Jerosolymitanus renunciatus. Concilio Trecensi summa auctoritas Divi Bernardi celebratur.

1129. Episcopos corrigit & inutiles dejicit B. Matthæus Cluniac. Balduino cognato Regi pro libertate Ecclesiæ strenuè obnititur Stephanus Patriarcha paulo post veneno sublatus. Avenionis Comes & Rex Galliæ collisi acriter congrediuntur.

1130. Mellifluus Doctor Concilio Stampensi tanti fit, ut Patres universi in ejus sententiam compromitterent, ipso Innocentium Legitimum pastorem proclamante, Idem potest Concilio Aniciensi S. Hugo Episc. Gratianopolitanus.

1131. Bernardus pro Ecclesia Authoritatem suam passim interponit, summis Principibus ob manifest. m sanctitatem reverendus & metuendus. Hoc anno Lotharium Imp. ab Investituris deterret.

A. C.

1132. Innocentius Papa Galliæ plurimum consulit. Noviomenses ipsum irridentes metuendo urbis luunt incendio. Moritur S Hugo Episc. Gratianopolitanus.

1133. Hæreses in Armorica profligat Hugo Rotomag. Archiepisc. ex Priore Cluniacensi Claret ex eodem Monasterio Hildebertus Turonensis Archiepisc. â S. Bernardo magna Ecclesiæ columna, pro meritis appellatus.

1134. S.Hugo noster altero ab obitu anno, Concilio Pisano inter Divos refertur, S.Bernardus præcipuus Schismaticorum profligator Pisis mira operatur.

1135. Extinguitur magnum Galliæ lumen S.Matthæus Cluniac. S.R.C.Cardinalis. Wilhelmum Aquitaniæ Ducem prodigiosè S.Bernardus ad saniora cogit.

1136. Mira Regni Gallici felicitas Sugerio Abbate Sanct. Dionysij Regnum & Regem dirigente. Ludovicus Rex non solum cucullum indui, sed Monachum profiteri voluit, priusquam moreretur.

1137. Rogerius Tyrannus â Raynulpho Comite prodigiosè precibus S. Bernardi vincitur, Ludovicus VI. Galliarum Rex monachus moritur. S.Hugo ex mon. S.Germani Autisiodorensis Episcopus, & S Aymo Savigniacensis viri maximi moriuntur.

1138. Ludovicus VII. patri succedens, quo vivo coron. fuerant, ducta unica Wilhelmi Aquitaniæ Ducis filia, Aquitaniam & Comitatum Andegavensem nancíscitur.

Arnal

A. C.

1139. Arnaldistarum Hæresis à viris Sanctis & Innocentio Papa opprimitur, Magno Bernardo admirationi est B. Robertus humilis Cisterc. conversus.

1140. Abailardus Hæresiarcha superbissimus, cum S. Bernardo congredi ausus, à Petro Venerabili convictus Cluniaci Monachum profitetur.

1141. Vixit sub hoc tempus B. Odo, cui mortuo Abbas proprius ejusdem S. Bernardus ob reverentiam sanctitatis pedes osculatus est. Rex Galliæ & Theobaldus Comes Blesensis graviter colliduntur, inde multa sanguinis effusio.

1142. SS. Petrus Cluniacensis, Bernardus Claræ-vallensis & Sugerius S. Dionysij Abbates præclare merentur, in Pontifice & Rege Gall. conciliandis.

1143. Crudeliter juvenili fervore in Comitatus Theobaldi sævit Rex Ludovicus, quem, uti Theodosium Ambrosius felicissimè redarguit S. Bernardus.

1144. Ingens S. Petri Ven. & Cluniacensium Auctoritas, ad quos ex toto orbe causæ definiendæ deferuntur.

1145. Lucio Papa mortuo ad summum Pontificatum evehitur B. Eugenius discipulus S. Bernardi, ad quem mox iste libros scribit de consideratione.

1146. Sacrum bellum contra infideles denuo suscipitur, ad quod S. Bernardus pace Germ. reddita juratissimos hostes Conrad. Imp. & Guelphonem Ducem persuadet, quibus Galliæ Rex jungitur.

Expe-

A. C.

1147. Expeditio solemniter suscipitur, Sugeric Abbati per absentiam Regis Regnum committitur, absque omni invidia Principum, tantum virum suspicientium.

1148. Etiam usque in Portugalliam ex Gallia sese Divi Bernardi merita exporrigunt, Alphonso Rege Scalabim ejus precibus expugnante.

1148. Conrado Imp. in Germaniam regresso animosè durat in continuatione belli sacri Rex Ludovicus. Sugerius Abbas alter Salomon celebratur.

1149. Scelestissimus Orientis Imp. Galliarum Regem nequiter capit, quem tamen Rogerius Rex paulo post liberat. *M*oritur Gilbertus Pictaviensis Episc. eruditione maximus, etsi in errorem lapsus, mox ipsum detestatus.

1150. S. Petrus Venerab. insigni merito pacem Imperatorem inter & *R*ogerium Siciliæ *R*egem conciliat, & hunc contra Sarracenos accendit. Tres uno eodemq; tempore ad Sacram Purpuram è solo Cistercio evocantur.

1151. Sugerius Abbas, alter Galliarum *R*egni animus moritur, cui morienti per litteras adest, cum aliter non posset, Bernardus, ipsique gloriam cælestem promittit. Rex Ludovicus dum sepelitur amarissimè deflet, certus patrem amisisse.

1152. Leonora Aquitanica à Ludovico Rege ob consanguinitatem separata, Henrico Nortmanno nubit, cui Aquitaniam dotis nomi-

A. C.

nomine affert, hic vero fequenti anno etiam Regno Angliæ potitur.

1153. Cælum Gallijs totiq; Ecclefiæ magnum eripit thefaurum S. Bernardum, Doctorem verè Mellifluum Deiparæ dilectiffimum, quo ipfo anno etiam Eugenius moritur.

1154. Venit in Gallias Gummarus Sardiniæ Rex, & florentiffimis ætate & rebus cucullum in Claravalle amplectitur. Moritur Sanct. Lambertus Vencienfis & Lirinenfi Monacho Epifcopus, Epilepticorum mirificus dein medicus.

1155. Gallias facro horrore implet mira fanctitate & innumeris prodigiis S. Petrus Tarentafienfis ex Abbate Stamedienfi Epifcopus, vir incomparabilis.

1156. Magnum iterum lumen Galliæ occidit B. Theobaldus Campaniæ quondam Comes & â Rege fecundus, Claræ vallis Monach. vir in omni vita admirandus. Obiit eodem anno S. Wilhel Aquitan. quondam Dux dein novi Ord. Monachorum.

1157. Sed & hic quoque annus Galliæ triftiffimus morte S. Petri Ven. Abb. Cluniacenfis, orbis miraculi & oraculi, Hæreſum potentiffimi protritoris.

1158. Gallias omnis fortuna deferere vifa eft cum tot illuftribus fyderibus privaretur, hoc etiam anno B. Roberto orbata digniffimo Bernardi fucceffore, qui ipfum eligi moverat, quem tota Gallia ut patrem colebat.

1159. In tanto tot Sanctorum Galliæ Valedicen-

A. C.

dicentium luctu, feliciſſimum nihilominus Regnum, uti firmamentum & multo felicius rutilabat, cum hoc ipſo tempore Cluniacum, Ciſtercium, Lirinum, Claravallis, Gemmeticum, Floriacum, Luxovium, multa Sanctorum millia ſimul ſemelque alerent & germinarent.

1160. Concilium Claromontanum in cauſa Alexandri Papæ celebratur. Moritur S. Wilhelmus Abbas S. Theodorici vir planè extaticus, & admirandus.

1161. Ingens hoc anno malum â Gallijs avertit S. Petrus Tarentaſienſis, Regibus Angliæ & Galliæ conciliatis, & graviſſimo bello conſopito.

1162. Idem magno omnium Regum & Principum exceptus plauſu, tantoque concurſu populi, ob ingentia quæ patrabat sine numero miracula præcipuus fuit hoc ipſo tempore Schiſmatis profligator.

1163. Supremus hic annus fuit Otthoni III. Burgundiæ Duci & S. Faſtredo Ciſtercij Abbati quem moriturum Alexander Papa ipſe inunxit, & præſens Rex incredibiliter deflevit, Regnum univerſum & patrem luxit.

1164. Luctum ſolatur B. Gilberti electio, qui Faſtredo ſucceſſit, quem ob profundiſſimam eruditionem Magnum vulgo appellarunt, idemq; fuit quanti etiam apud DEUM eſſet, magna miraculorum gloria commendatus.

1165. Immortalibus jungitur S. Godefridus e Priore Clarævallis Lingonenſis Epiſcop

alte

C. alter Bernardus dictus, in conversione Hæreticorum sedulus.

66. Tanta Cluniacensium & Cistercensium hoc tempore fuit auctoritas, ut maximi Reges & Cæsares ijs accenseri Fratrum titulo expeterent. Omnes ferè orbis Cathedræ inde sibi Præsules ac Præsides merentur.

167. Mirabile & lucrosissimum cælo Virginum Fontis Ebraldini institutum â quinquaginta annis ad numerum quater ac prope 5000. Virginum excrevit.

1168. S. Thomas Cantuariensis pro libertate Ecclesiæ in Galliis exul, cum Rex Galliarum reconciliare ipsum cum Anglo laboraret, hic vero nec hilum de juribus Ecclesiæ remitteret, Rex offensus ad tempus necessaria subtrahit.

1169. Galliarum & Angliæ Reges sæpe collisi & reconciliati, denuo ad arma prosiliunt, cum ille ferret ægrius istum in sinu Regni, dote conjugis, dominari. Moritur S. Bernardus Nannetensis Episc. monachus Clarævallis.

1170. Pax tandem Cluniacensium inprimis & Cistercensium opera inter Gallum Anglumque componitur.

1171. Ad præmia æternitatis vocatur magnus ille Schismaticorum & Hæreticorum triumphator S. Petrus Tarentasiæ Archiepisc. innumeris meritis clarus.

1172. Memorabile exemplar pœnitentiæ B. Constantinus Claravallensis ex latrone monachus, dono lachrymarum felicissimus,

A. C.

cissimus, sancto fine defungitur.

1173. Carthusianorum egregia sanctitatis exempla Galliæ & orbi mirificè prosunt. Præest nunc Carthusiæ S. Basilius Burgundus cui scribunt Petrus Vener. & Petrus Cellensis.

1174. Savigniaci exsplendescit egregia vitæ sanctitate B. Petrus, Angelicæ conversationis vir. Cistercienses orbem colonijs SS implent.

1175. Magnum illud Galliarum jubar, orbis admiratio S. Petrus Tarentasiensis cælis immigrat. Moritur item B. Alexander Cisterciensium Generalis.

1176. Albigense Concilium celebratur, quo scelestissima Hæresis illa damnata est, quæ inde dicta fuit Albigensium, alias Waldensium â Petro Waldensi appellata.

1177. Iterum magnum Pontificij culminis decus in cælum transfertur B. Ruandus ex monacho Cist. Venetensis Episcopus magnis meritis conspicuus. Claret B. Guarinus ex Alpensi Abbate Sedunens. Episcopus.

1178. Multi egregij è diversis Cænobijs Christi pugiles contra Albigenses insurgunt. Moritur B. Gulielmus Cistercij Abbas.

1179. Ludovicus Rex Agnetem filiam Alexio Emmanuelis Imp. Orient. filio despondet, mox Philippum filium coronari jubet. Albigenses Concilio Rom. damnati.

1180. Moritur Lud. Gall. Rex, succedente Philippo II. Ad lauream Christi pugilum evocatur

C.

catur B. Amalricus ex Abbate Caroli loco SilvanectensisEpisc. AlbigensiumHæreticorum malleus.

181. Insigne meritum B. Bertholdi Cisterciensis Monachi etiam longè extra Galliam exporrigitur, creati ad conversionem gentium Episc. qui labores Apostolicos denique in Livonia glorioso sanguine consignavit. *M*oritur B. Guarinus ex Abb. Pontiniacensis Bituricensis Archiepisc.

1182. Philippus Galliarum Rex, cum Philip. Flandro ob dotem conjugis colliditur, quod tamen bellum brevi componitur. Ad præmia æternitatis concedit B. Guicard. ex mon. Pontiniaci Lugdun. Archiepisc. Hæresum obtritor.

1183. Coterelli Hæretici dum latius in Gallia se effundunt, eorum ad septem millia in diæcesi Bituricensi trucidantur.

1184. *M*agnum in Orientem mittit exercitumPhilippus Rex contra Andronicum tyrannum, qui Alexium puerum dejecerat, multaq; loca occupat.

1185. Galli Amphipolim & Thessalonicam occupant, magnisq; cladibusGræcos afficiunt, inde ipsi Andron. misere lacerant & perimunt B. Guilelmus Abb. Cist. obiit.

1186. Æternum Regij generis decus S Pet. cogn. *M*onoculus Clarævallis Abbas, Deiparæ dilectissimus è mundi procellis abripitur.

1187. Urbano III. mortuo B. Henr. ex Clarævallis Abbate S.R.C. Cardin. dum ipsi summus honor offertur constanter rejicit, & contra Albigenses mitti exorat.

Phi-

A. C.

1188. Philippus Galliarum Rex pulcherrimo Chr stiani Principis exemplo, ad eversione Christi hostium cruce signatur. S. St phanus Grandimontensium instituto canonizatur, offensus ab Anglo Galli denuo colliditur.

1189. Varia mutuo loca occupant Gallus Anglu que quos Imperator frustra compone conatus, in Orientem navigat. Morit Philippi Regis Uxor Isabella.

1190. Compositis tandem rebus, magno Regn rum plausu Gallus Anglusq; & ipsi sacr expeditioni se accingunt, & hoc anno Siciliam usque evehuntur, cum Gall prius omnes Judæos Regno ejecisset.

1191. Jungunt se Christianis in Oriente Gallus A glusq; & Ptolomaidem occupant.

1192. Philippus attrito peste exercitu, diffisus tiam Anglo, & quod de morte Philip Flandriæ Principis edoctus esset, domu revertitur, 10000. relictis.

1193. Philippus vix domum reversus invadit Fla driam, & quæ ad se pertinere arbitrab tur Artesiam multaque alia loca occ pat.

1194. Balduinus Flander. Philippo quæ occup verat eripit Anglorum opera usus, quib Rex irritatus, multa ad Anglos pertine tia expugnat.

1195. Gallus, Anglus, Flander magis magisq; co liduntur, varioq; Marte pugnantes, nu vincunt, nunc vincuntur. B. Ascalina m nialis moritur.

1196. Multa millia utrinque cadunt, donec vict

t

. C.

tot malis Flander Philippi Regis filio Artesiam, S. Audomari, Lene, Atrelatum aliaque loca cedit.

1197. Ornamento sempiterno Galliarum, iterum novus apud eosdem Ordo instituitur Redemptionis Captivorum, authore Ven. Patre Joanne de Matha, ejusque caput, Monasterium Cervi frigidi constituitur. Pergunt certare Galli Anglique.

1198. Prædictus Ordo ab Innocentio III. confirmatur ingenti solatio & commodo captivorum apud infideles detentorum. Gallus Anglusque bis congressu, hic primum victor, dein victus insignem Regni Nobilitatem perdit.

1199. Iidem Reges reconciliantur, pactis quinq; annorum inducijs. Verum Anglus cum paulo post arma resumeret, in urbis alicujus expugnatione sagitta transfigitur.

200. S. Wilhelmus è Grandimontensi monacho Bituricensis Archiepisc. Regi pro libertate Ecclesiastica, & Hæreticis pro fide, heroicè obnititur.

201. Helinandus Frigidi Fontis Mon. scriptis 48. ab O. C. libris præclarè meretur. Contendentibus de Imperio Rom. Philippo & Otthone, ille Gallus præsto est. B. Humbertus relicto Principatu Sabaudiæ monachus moritur, â quo Ducum posteritas.

202. Philippus Rex, Anglo tanquam feudatario diem dicit, quo non comparente, omni provinciarum jure excidisse pronunciat, quas â Galliæ Regno habuisset.

Inno-

A.C.

1203. Innocentius Papa ab Anglo exoratus, Armiſtitium imperat, ſed Gallus ad eumdem appellans bellum proſequitur, ob necem Arcturo fratri illatum, quod hic ad Gallum confugiſſet. Rem etiam in Oriente proſpere gerunt Galli.

1204. Galli cum Venetis Conſtantinopolim expugnant, Balduinum Flandrum Imp. creant Albigenſes per Galliam invaleſcunt, eius jungitur Simon Comes Toloſatum.

1205. Cõtra illos B Guilhelmus Archiep. Bituric. exercitum conſcribit contra eoſdem fortiter agit B. Fulco ex Abbate Grandiſſylvæ Toloſanus Archiepiſcopus.

1206. Anglus reſpirans aliquandiu Andegavos invadit, paulo poſt pactus inducias & regreſſus, cum viribus ſuis minus confideret.

1207. In Gallijs magna fluminum inundatione merguntur. inde conſequuta peſtilens aëris infectio. S Fulco Fortis Eccleſiæ columna dicitur.

1208. Rex Galliæ Vicecomitem Toargenſem, & Savarum Malleonenſem Principes potentiſſimos profligat. Plures viri ſancti exercitum cruce ſignatorum ſequuti prodigioſas contra Albigenſes victorias precibus impetrant.

1209. Moritur B. Guilhelmus Bituricenſis Archiepiſc. Patronus Nationis Francicæ in Univerſitate Pariſienſi adoptatus

1210. Tholoſanus Comes ad gremium Eccleſiæ revertitur, pœnitentiam publicam ſuſcipit,

A. C.

pit, paulo poſt relabitur, fervetque vehementius bellum Albigenſe.

1211. Simon Montfortius Catholicorum Dux, plurimas Albigenſium urbes expugnat, exurit, multaque hominum millia contrucidat.

1212. B. Arnaldus Ciſtercienſis Abbas invitus ab ipſomet Rom. Pontifice ordinatur Archiepiſcopus Narbonenſis, idem prodigioſas referens victorias.

1213. B. Petrus de Caſtro Novo, Fontis frigidi Abbas primus Hæreticæ pravitatis in Galliis inquiſitor, glorioſum munus Martyrio conſecrat. Alphonſus Aragonum Rex ſubſidio venit Albigenſibus, cumq; illis multa loca occupat.

1214. Illuſtrem de Albigenſibus Victoriam S. Fulco ſolis precibus impetrat, laborant alij ſtrenuè in revocandis ad gremium Eccleſiæ ijſdem.

1215. Excommunicatur denuo Raymundus Comes Toloſanus, & Simoni Montfortio pro rebus benè geſtis Toloſanus Comitatus decernitur. B. Arnaldus ſecund. Inquiſitor, idem munus B. Dominico reſignat, quod ejus Ordini perpetuũ manſit.

1216. Deficientibus â Joanne Rege Anglis, Ludovicus Delphinus Galliæ, Rex ab ijſdem ſalutatur. verum mortuo Joanne ad Henricum hujus filium converſi ſunt. Ita Ludovicus, theſauris tamen dives, in Gallias ad patrem revertit.

1217. Claret Geroldus de Cros Archiepiſc. Bituricenſis, fide, doctrina, ſanctitate & miraculis

A. C.

culis clarus. Item B. Petrus ex Parienſi A
chiepiſcopo monachus Fontanellæ. Mo
ritur Joannes Anglicus ſecundus Gene
ralis Ord. Redempt. captiv.

1218. Moritur B. Burcardus ex Abbate Pontinia
cenſi Bituricenſis Archiepiſcopus virtu
tibus & miraculis clarus.

1219. Turbatiſſima etiamnum Gallia Albigenſi
ſecta, etiam inter tot cædes, vires reſu
mente, & ex deſperatione mira audente

1220. Cælo multos meritorum manipulos infer
moriens B. Guido Cardinalis Præneſti
nus ex Abbate Ciſtercij Cleri ſtrenuus re
formator, quo authore ſub elevation
pulſus campanæ cœpit, & ſi SS. Sacram
ad ægros deferretur.

1221. Petrus Ludovici VI. Gall. Regis ex Petro fi
lio nepos Orientis Imp. Theodori Laſca
ris perfidia captus in carcere obtrunca
tur.

1222. Duo iterum inſignia Galliæ ſydera eoden
anno occumbunt: B. Walther. de Crec
qui Deiparæ unicè charus Ciſt. monachu
& B. Hermannus Waldſafsenſis Abba
Angelis in terra familiariſſimus Ciſterci
defunctus.

1223. Moritur Philippus II. Galliarum Rex cum
annos 43 imperaſſet, ſuccedente Ludo-
vico VIII. filio qui vivo patre corona-
tus fuerat. Moritur item B. Guilielmus
qui memorabili ſæculo contemptu ex
Archiepiſcopo Pariſienſi Pontiniaci Mo-
nachus effectus eſt.

1224. Ludovicus Rex Normanniam invadit, cele-
briora

briora loca expugnat, cæſo Anglorum præſidio, quod horum Rex feudatarium ſe non agnoſceret.

1225. Hoc an priori anno novo fædere Ludovicus cum Friderico Imp. jungitur, fraternumque nomen Francis olim cum Germanis commune renovatur. Ad S. Arnaldi preces igneos globos Deipara in Albigenſes dejicit, quibuſcum etiam Rex Aragonum miſerè perit.

226. Expugnat Avenionem Ludovicus Rex hæreſi infectam, cives omnes mactat, in obſidione autem Toloſæ moritur, ſuccedit Ludovicus filius Sanctus juvenis.

227. Raymundus Toloſanus morte Regis uſus, plura loca occupat, ſed cum vidua Blanca Regina, ipſa cum ingenti exercitu occurreret, paciſcitur, filiamque fratri Regis deſpondens Comitatum eidem pollicetur.

122°. Hoc denique anno precibus & induſtria S. Fulconis Albigenſes prorſus exturbati ſunt, Raymundo Toloſano denuo Hæreſim ejurante.

229. Apud Claramvallem moritur B. Adam ex Epiſcopo Bononienſi, humilis ibidem Monachus, illuſtre exemplar contempti honoris & deliciarum.

1230. Robertus & Petrus Duces Britanniæ S. Ludovicum 16. annorum juvenem capere conati Galliam turbant, mox à regio exercitu provincia exuti, & in Angliam profugi Regem illum contra Ludovicum concitant.

A. C.

1231. Æterna gloria Gallorum B. Fulco Archiepiſcopus Toloſanorum, Victor Hæreſum, innumeris meritis locuples ad præmia æternitatis evocatur.

1232. Hugo Comes dum S. Ludovici vitæ ſtruit inſidias, recomperta gravis Pariſijs ſtrages oritur. *R*ex ejus provincias expugnat. Idem Pontificem *M*ax. & Rom. Imp. reconciliare ſtrenuè laborat.

1233 Orientem meritis implet Beatæ mem. Gerardus ex Abbate Cluniacenſi Patriarcha Hieroſolymitanus. Henericus *R*ex Angliæ concitantibus Hugone & Britaniæ Ducibus acri bello Gallias impetit, cadunt utrobique multa millia.

1234. S. Ludovicus inſigni victoria de Anglis potitur multis millibus occiſis 4000. captis. Idem comperto Cæſaris ſcelere, ipſum deteſtatur.

1235. *M*aſſilienſes ejecto Raymundo vrbis Principe Raymundo Toloſati ſe ſubjiciunt, inde novi motus in Gallia. Claret Ælgrinus vir doctiſſimus ex Monacho Cluniacenſi Archiepiſcopus Biſuntinus dein S. R. E. Cardinalis.

1236. Moti Saracenorum in Hiſpanias irruptione Gallus Angluſque arma ponunt, & pulcherrimo exemplo Hiſpanis ſubſidio adſunt multis millibus hoſtium cæſis. Moritur B. Radulphus ex Abbate Clarævallis Archiepiſcopus Lugdunenſis.

1237. Iterum magnus Paſtor ad paſcua æternitatis feliciſſimæ è Galliis rapitur S. Guiliel-

mus

.. C. mus Epiſcopus Briocenſis, ab Innocentio IV. inter Sanctos relatus.

238. Balduinus Jeroſolymorum Rex venit in Galliam, & S. Ludovicum corona Chriſti ſpinea donans, opem contra Chriſti hoſtes implorat.

240. Iſabella Ludovici VIII. Regis filia, ſoror S. Ludovici monialis ad S. Clodoaldum è cucullo magis quam purpura exſplendeſcit. In Oriente novus Gallorum exercitus feliciter primum pugnat, ſed Navarræo abſente infeliciter.

1241. Gallias ornat Pontificali majeſtate & egregia vitæ ſanctitate B. Adam Sylvanectenſis ex Abbate Chaliſij Epiſcopus, eruditione etiam ſpectatus.

242. Feliciſſimum Galliæ Regnum regnante Ludovico Sancto verè ſanctum efficitur, cujus regia aula Cluniaco alicui ſeu Ciſtercio ſimilis videbatur.

1243. Admirabili vitæ ſanctitate Pontificatum ornat, Gallias exemplo accendit B. Philippus Berruvier S. Wilhelmi nepos in vita & poſt mortem miraculis clarus.

1244. Concilium Generale Lugduni celebrat S. Innocentius IV. cui ipſe præſidet & Expeditionem ſacram adornat cui S. Ludovicum præficit.

1245. B. Galtherus ex Abbate Quinciaci Anthiſiodorenſis Epiſcopus hoſtibus Eccleſiæ contradicens Martyrij laureola Pontificatum coronat.

1246. S. Ludovicus priuſquam in Orientem pergeret, utiliſſimis Regibus Regno cõſulit.

A. C.

Judicum Subſellia excuit,Religioſis providet.

1247. Idem rebus Regni diſpoſitis magnos ad ſacram Expeditionem ſumptus facit, apparatum pro dignitate inſtituit, multos & præcipuos Regni Principes ad belli ſocietatem trahit.

1248. S. Ludovicus ingenti cum exercitu ex oſtijs Rhodani ſolvit, & Cyprum tenet hoc anno Ludovicum comitaturB.OdoCardinalis Legatus Apoſtolicus Apoſtolico convertendarum gentium ſtudio laudatiſſimus Abbas Urſlcampenſis.

1249. Ludovicus Galliarum Rex è Cypro ſolvens Ægyptum primo invadit, Damiatam expugnat & contra Cairum progreditur.

1250. Fulgoribus ſanctitatis mirè illuſtrat Gallias & Europam univerſam S. Bonifacius Epiſc. Lauſanenſis, quem pro Eccleſia ſtantem Fridericus Imp. incarcerat. Sanct. Ludovicus aliquot victorijs potitus, peſte conſumento ſuos capitur.

1251. Redimens captivitatem Ludovicus ſacra loca inviſit, Chriſtianorum urbes reſtituit. Sanct. Bonifacius prodigiosè liberatur.

1252. Sub titulo liberandi in Syria Regis multa millia latronum in Gallia confluunt,Regnum expilant, donec ab Aurelianenſi Duce profligarentur.

1253. Colleginm Sorbonicum in Gallia primum inſtituitur, â Roberto Sorbona, quem falſo nonnulli S. Ludovici fratrem contendunt.

Sola-

C.

54. Solatio captivorum omniumque Christianorum iu Syria subsistens S. Ludovicus, plurimos redimit, alios juvat & solatur, dein revertitur.

255. Claret in Gallijs B. Guido Abbas Cistercij, qui cum Papa B. Arnulphum Conversum Canonizare vellet, obstitit, ne multitudine Sanctorum cultus vilesceret.

256. Contra Schismaticos & Hæreticos potentissimus S. Bonifacius Lansanensis Deiparæ unicè charus, ipsis SS Angelis Venerationi fuit, coram ipso inclinari visi.

257 Episcopis sanctioris vitæ facem præfert B. Joannes ex mon. S. Dionysij & Claræval-lis Abbate Mithelenens. Archiepisc.

258. Sanctissimis Legibus Galliæ consulit S. Ludovicus Regum miraculum, Cænobia dotat, Xenodochia erigit, scelera castigat.

259. Non sine Numine Anglus reveritus tanti Regis sanctitatem, suo in Normanniam jure cedit, sola Vasconia in beneficium, cum nonnullis, retenta.

260. Certat cum Ludovico fratre, soror germana B. Isabella Munialis Longi campi Monasterij â fratre fundati, quam DEUS miraculis illustrat.

261. Balduinus II. Orientis Imp. Gallici sanguinis Princeps moritur, ejus Philippus nomen Imp. gerit, sed Imperio non potitur.

262. B. Petrus Catalaunensis ex monacho Cisterciensi Episc. Veri & Summi Pastoris exemplo, pro creditis sibi ovibus Martyrio afficitur.

A. C.	
1263.	B.Guido Ciſtertij Abbas ab Urbano IV. S R. E. Cardinalis creatur, quem ipſe Papa Virum Angelicum appellat, olivam in Univerſalis Eccleſiæ Paradyſo plantatam,&c.
1264.	S.Ludovicus totus eſt in Magiſtratuum defectibus corrigendis, quod minimè neſciret Juſtitiam gentes exaltare. Dejerantibus frons aduritur.
1265.	Iterum è Gallijs univerſæ Eccleſiæ paſtor Clemens IV. petitur. Hic Carolum S. Ludovici fratrem contra Manfredum Tyrannum evocat.
1266.	Eundem Carolum Romam evocat.Regem Siciliæ, Jeruſalem, & Cæſarem Orientis renunciat & coronat, qui in Sicilia occurrentem Manfredum vincit.
1267.	Conradinus Siciliæ hæres contraCarolum, moturus,Sueviam & omne ſuum inGermania patrimonium vendit Carolus autem ſibi & Siciliæ conſulens, inſignem exercitum comparat.
1268.	S. Ludovicus omnibus Regibus exemplar factus,collatum jusSacerdotum promovendorum,renuit,Privilegium lacerans, ſatis ſibi pro Regni curaDeo reſpondendum dictitans.Conradinus multa Siciliæ recipiens â Carolo vincitur,& capitur.
1269.	Carolus ConradinumJudicibus conſignans horum ſententia capitis damnatur una cumFriderico Auſtrio,minimè juſſu Clement.Papæ,qui pridem obierat.
1270.	S.Ludovicus ſuaſu fratris CaroliRegisAfricanam expeditionem ſuſcipit. Carthaginem

C.

nem expugnat, mox in Tuneti obsidione peste correptus Sancte moritur, supervenit oportune Carolus frater, qui Tuneto potitur.

271. In Africa salutatur post patrem, Rex Galliarum Philippus III. qui postea reversus in patriam Rex coronatur. Claret Juo de Poiseu Abbas Cluniaci, quem Angelum incarnatum Girardus de Aruernia appellat. Moritur V. Philippus Clarævallis Abbas, qui renunciatus â Papa *M*acloviensis Episc. renuit.

1272. Moritur eminentissimus meritis & Vitæ integritate Guido Cardinalis innumeris laboribus in summa spiritus paupertate & patientia pro Ecclesia perfunctus.

1273. Extinguitur & alterum hoc anno sacræ purpuræ decus Odo Cardin. Tusculanus, secundum corS Ludovici Regis dictus, vir Zelo & spiritu Apostolicus.

1274. Gregor. X. Concil. Generale ipsus Lugduni celebrat. *M*oritur Doctor Angelicus S. Thomas in Monasterio Fossæ novæ, ad Concilium invitatus.

1275. Mittit insignem in Hispan. exercitum contra Sanctium Alphonsi Imp. filium Rex Philip. quod suos ex sorore Blanca nepotes Regno extruderet, mox revocat exercitum Henr. Navarræi morte audita, motusq; illius Regni compescit.

1276. Philippus Rex compositis motibus Navarræ Joannam hæredem filio Philippo jungit, sicque Navarra Galliæ jungitur.

 Mori-

A. C.

Moritur B. Robertus Sylvanectensis ex monacho Chalisij Episc.

1277. Rex Galliarum Philippus Princeps verè Pacificus, Regno plurimum consulit, & si quid uspiam inter vicinos Principes discordiarum esset componit.

1278. Philippus una cum Carolo fratre Hispaniam magno cum exercitu obruunt nepotes ex sorore contra Sancium patruū ad Regnum promoturi, sed interponente se Rom. Pontifice revocantur.

1279. Carolus Neapolis & Siciliæ Rex potentiam Casinatum suspectam habens, an dominandi libidine foro Capitalinm rerum ipsos exuit, quiritantibus cælo & Divo Benedicto Monachis, ridentibus mali auctoribus.

1280. Philippus Rex Petrum Brochium Cubicularium strangulari jubet, quod Reginam falsi criminis accusasset, Hispano secreta prodidisset.

1281. Carolus Siciliæ Rex ipso die quo ante biennium Casinates Monachos privilegiis suis spoliaverat, Regno Siciliæ exuitur, cæsis condicto Vesperarum signo, omnibus toto Regno Gallis, B Urbano V. Pontif. Maxim. viro Sanctissimo, & patria Gallo, eamdem cædis causam assignante.

1282. Ingemiscente Carolo, frendente fratre ejus Philippo Petrus Aragonum Rex Regnum Siciliæ occupat, illis pro virili arma parantibus.

Caroli

C.

1283. Caroli Classem Siciliam tentantem profligat Petrus, ejusq; filium capit, quod audiens pater, & Neapolitanos quoque sibi non favere lethaliter ægrotat.

84. *Reipsa* ut nomine Primas Galliarum, Simon de Bello-loco Bituricensis ex Monacho Cænobij Charitatis Archiepisc. mirè celebratur.

285. Memorabilem de Petro Aragonum Rege Victoriam refert Philippus Rex Galliarum, ac dein Genua & Girona expugnatis domum reversus moritur.

286. Philippus Pulcher Philippi filius Rex coronatur 6. Januarij, inde Carolus Claudus Caroli filius magno cum exercitu in Siciliam mittitur.

287. Minus prospere in Sicilia pugnat Carolus â Rogerio Vicario Jacobi Regis victus, captis Roberto Artesio & Guidone Tusciæ Principe.

1288. Egregia Vitæ sanctitate Gallias illustrat S. Boso Generalis Carthus.

1289. Carolus Claudus â Nicolao Rom. Pontif. solemniter Rex Siciliæ inauguratur & coronatur.

290. Jacobus Aragonum *Rex* & Carolus Claudus acriter super jure Regni Siculi certant, huic magna subsidia è Gallijs mittuntur.

1291. Multum in Hispanis Gallisque reconciliandis laborat Rom. Pontifex, hoc denique anno pacem persuadet, etsi non diu duraturam.

1292. Claret egregia vitæ sanctitate B. Bonaventura

A. C.

tura apud Claramvallem ex Eucensi Episcopo humilis Monachus, multa pro fide & Ecclesiastica libertate in Episcopatu perpessus.

1293. Duobus in Scotia Regibus electis, alteri Gallus, alteri Anglus favet, post multam sanguinis effusionem Philippus Rex Galliæ pacem conciliat.

1294. Gallus Anglusq; denuo collisi, cum Sarracenos expugnare statuissent, traducti enim per Gallias Angli, dum hostiliter agunt, hostiliter excipiuntur. Moritur B. Alanus Cisterciensis miraculum hominis eruditi.

1295. Joannes de Cressij ex monacho Meldensis Episcopus, & S. R. E. Cardinalis sacram purpuram mirè ornat, & multi alij Pontificias Cathedras ex Monasterijs Cluniacensi, Cistercienſi, Clarævallensi.

1296. Anglus contra Gallum infeliciter hoc anno pugnat, in Gallia atque Flandria cæsus. Idem ducta Galli filia reconciliatur.

1297. Sed & Arrago cum Carolo Gallo pacem sancit, quo offensi Siculi dum tertium, nimirum Aragonis fratrem eligunt, hic ab utroque profligatur.

1298. Gallus Flandro infestus dum plurima occupat loca, ille Adolphi Cæsaris opem implorat, qui opem mittit.

1299. Insigni Regni accessione augetur Rex Philippus, cum Albertus Austrius cæso Adolpho Imp. Galli Amicitia sibi opus esse ratus, Regnum Arelatense ipsi cædit, sibique ipsum obnoxium reddit.

Dum

A. C.

1300. Dum Hæreſum in Gallia reliquias extinctas cupiunt Ciſtercienſes multi egregium Zelum & laborem Apoſtolicum Martyrio coronant, in ſolo Firmitatis Cænobio quinquaginta mactati. Galli Flandria ejecti.

1301. Bonifacius Papa & Philippus Rex graviter colliduntur, & hic quod captum Epamenſem Epiſc. à Papa creatum nollet dimittere excommunicatur.

1302. Guilelmus de Nangiaco monachus S. Dionyſij claret, qui Hiſtoriam ab O. C. ad hunc uſq; annum contin. Pugna ad Creſcianum Flander 12. millia Gallor. mactat, in quibus 800. nobiles Equites fuere.

1303. Peſſimo exemplo Philippus Rex Papam Anagniæ capit, ereptumq́; ac Romam venientem denuo in cuſtodiam rapit, ipſo mœrore conſumpto.

1304. Bonifacij ſucceſſor Benedict. XI. Regem excommunicatione abſolvit. Rex paulo poſt ſupremum vitæ diſcrimen adijt, de Flandris tamen denique triumphavit. B. Joan. de Monte Mirab. Regij generis decus Longi Pontis monach. miraculoſiſs.

1305. Clemens V. Vaſco, ob turbas Italiæ ſedem transfert Avenionem, qui Lugduni coronatur. Pax tandem inter Gallum & Flandros componitur.

1306. Clemens, Inveſtit. Epiſcop. omnium Galliæ, ceu hoſpitij mercedem Regi ad certos annos concedit. Floret Robertus ex Abbate Ciſtercij S. R. E. Cardinalis, de Eccleſia & Regno Galliarum optimè meritus.

A C.

1307. Clemens Papa Gallijs consulens, in conciliãda cum Anglo pace strenuè laborat. Ludovicus Philippi Regis filius Pampelonæ coronatur.

1308. Nunc deniq; Eduardo seniore mortuo pax inter Gallos Anglosq; firmatur, desponsa Eduardo Juniori, Philippi Regis filia.

1309. Avenionense 300. Episcoporum Concilium â Clemente celebratur, quo Dulcinorum Hæresis damnatur.

1310. Instincto Clementis reconciliati Reges insignem contra Saracenos expeditionem adornant, quæ tamen affectum sortita non est.

1311. Iterum solemnissimum Concilium Clemens Viennæ Allobrogum celebrat, cui 3. Reges interfuere, & præter Patriarchas Alexandrinum & Antiochenum 300 Episc. Actum de sacra expeditione, Begardi & Templarij damnati.

1312. Nimium instante Philippo Rege Templarij eradicati. Celeberrima Universitas Aurelianensis instituta Robertus Flander litrum solvere contemnit

1313. Mortuo Henrico VII. Imp. Pontifex Robertum Neapolis Regem Vicarium Imperij per Italiam constituit. Flander contra Gallum Tornacum expugnat. B. Boso Magnæ Carthusiæ Prior, mortuum resuscitat, & Gallias mirè illustrat.

1314. Philippus Rex in Venatione equo delapsus & stapede hærens, miserè tractus & collisus moritur. Moritur eodem anno in Gallijs Clemens Papa.

Ludo-

A. C.

1315. Ludovico Hutino, qui patri ſucceſſerat nimijs exactionibus Regnum vexante, magnis motibus Gallia concutitur.

1316. Poſt longam Cardinalium diſſenſionem Joannes XXII. Lugduni eligitur & coronatur. Moritur Ludovicus Huttinus, ſuccedente fratre Philippo Longo.

1317 Magni in Gallijs apparatus ad bellum ſacrum, in quem uſum jus Decimarum Regi conceſſum. Claret B. Petrus Faverius Carthuſ. Deiparæ charus.

1318. Grandimontenſis ſub Regula Divi Benedicti Ordo, â Joanne Papa amantiſſimè fovetur, multoque cum fructu per Gallias latè propagatur.

1319. Tutelenſis, Lucionenſis, Lombarienſis, Papulenſis, Vabrenſis, & Florienſis novi ex Monaſterijs Epiſcopatus â Joanne Papa inſtituuntur. Idem in exſcindenda penitus Waldenſium Hæreſi multum laborat.

1320. Judæi in Gallia fontibus infectis peſtilentiam inducunt, qua multa hominum millia abſumpta ſunt. Seduli contra Hæreticos monachi Ciſterc.

1321 In Fratri cellorum eliminanda Hæreſi plurimum laborat in Galliis Joannes Papa. Carolus Pulcher Philippo mortuo ſufficitur. Judæi paſſim trucidantur.

1322. Nonnulli hoc primum anno mortuum Philippum contendunt. Mortuo Roberto Flandriæ Com. Carolus Rex Ludov. Nivernenſem Ducem creat, duosque alios qui Comitat. invaſerant tollit ſuſpendio.

Dum

A. C.

1323. Dum Turcæ latius graſſantes Capta Syria, Cyprum, Cretam, Rhodum infeſtant, Joannes Papa & Galliarum Rex inſigni claſſe coërcent.

1324. Colliſus denuo cum Anglis Gallus, rogantem opem pro fratre Friderico captivo, Leopoldum Auſtrium juvare non poteſt, etſi cuperet.

1325. Idem Leopoldus deſperans fratris liberationem, Pontifici ſuaſor eſt commendandi contra Ludovicum Bavarum Caroli Regis. Fridericus tamen hoc ipſo anno carcere liberatur, dũ jure cædit prætenſo.

1326. Eduardus Anglus cum Iſabella conjuge Caroli Regis ſorore colliſus dum nulla proſunt conſilia, Regno deniq; dejicitur & in carcere â cuſtodibus miſerè deinceps ſtrangulatur.

1327. Moritur Carolus Galliarum Rex abſq; hæredibus maſculis, ſuccedente Philippo Valeſio, agnato proximo.

1328. Angli Juniorem Eduardum, trium demortuorum Regum ex ſorore nepotem, Gallis obtrudere conantur, inde 120. annorum bella.

1329. Nunc contigit coram Rege Philippo Actio illa Petri Cunerij Advocati Regij contra Epiſcopos, qua omnem illis temporalem Juriſdictionem abrogabat. Rex tamen pro Epiſcopis judicavit, inde Catholici nomen conſecutus.

1330. Nicolaus Pſeudo-Pontifex ad Joannem adductus errorem deteſtatur & abſolvitur. Juri Canonico facem præfert Petrus Rogeri

A. C.

gerij ex Abbate Fiſcanenſi Archiepiſcop. Rotomagenſis.

1331. Iſabella Philippi Regis filia Monaſticen in Fonteverralliorum Cænobio profeſſa, plurimos utriuſq; ſexus ad Mundi contemptum accendit.

1332. In Fratricellorum exſcindenda Hæreſi multi egregij in Gallia viri multos labores inſumunt. Jacobus Fornerij ex Abbate Fontis Frigidi S.R.E. Cardinalis, vir Sanctus magis ornat purpuram quam ornetur.

1333. Inter Gallum Anglumque acerrima gliſcunt odia, hoc Gallici Regis jus prætendente, quæ in graviſſima bella exardeſcunt.

1334. Moritur Joannes Papa eligitur Jacobus Fornerij & Benedictus XII. ſalutatur, æternum Galliarum ornamentum.

1335. Benedictus totus eſt in Eccleſiæ & Galliæ inprimis bono promovendo pluralitatem beneficiorum tollit, Epiſcopos ad ſuam quemq; Eccleſiam remittit.

1336. Magno collecto adverſum Gallos exercitu Anglus bellum triſtiſſimum exorditur utrique Regno funeſtiſſimum, dum contra Legis Salicæ princeps caput, jure materno jus in Regnum prætendit.

1337. Accenduntur ſtudio partium Germani, Itali, Hiſpani, Gregorio Papa fruſtra pacem rogante ac imperante, Gallis Vaſconiam, Anglis Xantones opprimentibus.

1338. Anglus cum auxiliaribus Cæſaris, Brabantię, Flan-

A. C.

Flandriæ aliorumque Principum copiis, exercitu 60 millium Gallias tentat, cui cum ingenti exercitu occurrit Gallus, multis millibus utrinq; cæsis.

1339. Pari ferocitate congressi hoc anno, multa mortalium millia perdunt. Anglus coronam & omnes thesauros Treverensi obligat, ut prosequi bellum possit, cujus præsidiarij â Gallo magna in Normannia ejiciuntur.

1340. Anglus de classe Gallica triumphat, inducijs deinceps ad triennium concessis, dum ad Tornacum minus ipsi successisset.

1341. Benedictus Papa Avenione Palatium Pontificium summa magnificentia exstruit. In Aremorica fratres Principes colliduntur.

1342. Incredibili bonorum luctu Benedictus Papa moritur, cui iterum è Galliis sufficitur dignus omnino successor Petrus Rogerij ex Abbate Fiscanensi Cardinalis, Clementis VI. nomen consequutus.

1343. Armatur denuo in Gallum Anglus, ille vero cum Castellæ & Aragonum Regibus fædus init.

1344. Pergant præliari ijdem Reges, nunc huic, nunc illi fortuna favente, premente infortunio, Papa omnia tentante ut ipsos reconciliaret.

1354. Turbatissimæ in Gallia res cum Eduardo nunc omnia felicius quam Gallo succederent, & Victorijs insolescens ille nullas pacis conditiones admitteret, omnem humanitatem exueret.

Pugna

C.

[1]346. Pugna ad Crefciacum funeftiffima Gallus profligatur, qua Carolus Philippi Regis frater, Joannes Bohemiæ Rex, undecim infuper Principes Barones 80 Nobiles 1200. & ad 30 millia militum occubuere, Philippo vix evadente.

[1]347. Anglus poft anni integri obfidionem Caleto potitur, quod Reges fucceffores ad annum ufque Chrifti 1558. obtinuêre.

1348. Hoc tandem anno Reges inter Galliarum & Angliæ pacem conciliat Clemens Papa, pro meritis in Rom Ecclefiam Chriftianiffimi titulo, congeminata donatione Regi & fucceſſoribus confirmato.

1349. Joanna Navarræ Regina moritur, filio in Regnum fuccedente. Guilielmus ex monacho Cluniacenfi Archiepifc. Cæfar augustanus pro eximijs meritis S.R.C. Cardinalis renunciatur.

1350. Moritur Philippus Valefius Galliarum Rex cujus filius Joannes 7. Cal. Octobr. Rhemis coronatur, qui Ordinem Stellæ Equitum aufpicatus eft.

1351. Effulgent ex gente Gallica, fingularia facræ purpuræ decora Hugo Rogerij Clementis ipfius fummi Pont. frater germanus ex Tullenfi monacho SS.R.C. Cardin. & Petrus de la Forefta ex Sanct. Dionyfij affumptus.

1352. Maximo bonorum, & Regni inprimis Gallici luctu moritur Clemens Papa ingentibus meritis etiam in terris immortalis, æterna patriæ fuæ gloria. Eligitur Stephan. Alberti & ipfe Gall. dict. Innoc. VI.

Admi-

A.C.

1353. Admirabili vitæ exemplo contulit Biturigibus B. Rogerius eorumdem Archiepiſcopus, paſtor ſecundum cor DEI, ſed & B. Joannes Birelli Lemovix Carthuſiæ Magnæ Prior & Generalis Gallias illuſtrat.

1354. Innocentius bono publico & patriæ intentus, hoc ſaltem nunc apud Gallum Anglumque efficit, ut inducias prolatarent. Capitur â Gallo Navarræus, & elapſus denuo tenetur, inde denuo Anglus concitatur.

1355. Anglus Navarræus, ceu ſua cauſa captum ulturus, duplici exercitu, altero per Calitium immiſſo, altero ad Carcaſſonam, vicinam provinciam latè vaſtat.

1356. Iterum congreſſi cum Anglo Galli exitiali prælio non procul Auguſtorito Pictonum profligantur, captis Joanne Rege & Philippo filio, cæſo Equitum Magiſtro, Delphino fuga elapſo, nobilibus 1500 cum Rege abductis, tremente Gallia.

1357. Navarræus ſpe ex dimiſſione ejus concepta, ſpem omnem & promiſſa fallit, Gallias hoſtiliter turbat, Delphino in Germaniam confugiente. Bituricenſes bona monentem B. Rogerium irridentes mox luunt, univerſa exuſta urbe ſolis Epiſcopi ædibus & Eccleſia mirè ſervatis.

1358. Carolus Navarræ Rex pergit perditos perdere, & ruſticos adverſum Nobiles & Urbes concitare, Anglos accendere & juvare. Triſtis omnino Regni facies.

A. C.

1359. Satur victoriarum, an fessus cædendo Anglus dum paulum remissius ageret, regressus animosiores reperit & exercitatiores, quibus & Navarræus se adjunxerat. Moritur Joannes Cisterc. Generalis miraculis clarissimus.

1360. Anglus, nimiam insolentiam ulciscente Numine, tota pene classe mersa, vinci tandem â Rom. Pont. precibus patitur & cum Rege captivo, etsi iniquis huic conditionibus paciscitur, quem in Gallias dimittit obæratissimum.

1361. In tanta Regni afflictione multa tamen exsplendescunt è tot nubibus sydera Cisterciensium, Cluniacensium, Grandimontensium. Androinus de Rocca ex Abb. Cluniac. S.R.E. Cardinalis optime meretur, verè Pacis Angelus.

1362. Moritur Innocentius Papa, cui denuo Gallus, nec sine Numine sufficitur. B. Urban. V. olim S. Victoris Massiliæ Abbas, longè meritissimus.

1363. Androinus Cardinalis novam Deiparæ sobolem Servorum Ejusdem Ordinem mirè fovet, alter illorum parens appellandus. B. Urbanus Expeditionem sacram molitur.

1364. Joannes Galliæ Rex etsi afflictissimis rebus sacræ tamen militiæ interesse cupit, sed dum res firmare cū Anglo satagit, morte intercipitur, succedente Carolo filio, qui dein Sapientis nomen meruit.

1365. Carolo Regi per omnia adest B. Urban. Papa, in motibus & latrociniis, Magni cohibendis,

A. C.

dis, qui & recrudescentia Gallorum at Anglorum odia consopit.

1366. Carolus IV. Imp. ab Urbano Papa compo nendis Regum litibus exoratus magn plausu in Galliis excipitur, verum Reg Caroli morbo, & Reginæ eorumdem filiæ morte compositio differtur.

1367. B Urbanus tamdiu exulem apud Gallo Rom. Pont. sedem, etsi Gall? ipse Italiæ Romæ reddit, miro plausu exceptus.

1368. Petrus Berchorius monachus S. Eligij Pa siensis insignibus ingenij monimentis o mni posteritati consulit, cujus opera us hodie magni fiunt.

1369. Valliæ Principe nimium Gallos excutien & onerante, bellum in Anglos recrud scit, quod ut sopiret verus pastor Urba nus ipse in Gallias contendit.

1370. Meritissimus de re Christiana, & Regno in primis patrio Urbanus moritur, sufficitu Gregorius XI. & ipse Gallus, olim Petru Rogerius, Angli denuo Galliam vastan facilè pulsi, cum nimium securè vagaren tur.

1371. Anglus violati juris Ecclesiastici reus, & Wiccleffi dogmatibus minus obnixu infelix redditur. Galli ad Rupellam d ijsdem triumphant, classe capta seu mer sa.

1372. Effervescit denuo bellum, Gallis prosperio rem deinceps fortunam nactis, Angl sævitiam propriam luentibus.

1373. Moritur Petrus de Stamno ex mon. S. Flo Bituric. Archiepisc. ac dein Cardin. vir d

Eccle

A. C.

Ecclesia meritissimus. Claret Joan. de Grangia ex Abbate Fiscan. Cardinalis.

1374. Galli Anglique instante Pontifice anni unius inducias paciscuntur.

1375. Carolus Galliarum Rex acri prælio Navarræ Regem aggreditur.

1376. Mortuo Eduardo ejusque filio, nepos succedit Rex Richardus, Gallo quam primum Normanniam invadente & plurima loca occupante.

1377. Carolus Galliarum Rex fortuna usus, cùm oppugnando & expugnando urbes, tum acie congressus tot millia Anglorum cedit, ut penè deleverit.

1378. Carolus IV. Imp. constituendæ pacis causâ profectus in Galliam morbo in reditu correptus Pragæ decessit, Schisma novum Ecclesiæ oritur Urbanum alijs alijs Clementem Antipapam sequentibus.

1379. Gallus contra Urbanum Legitimum Papam hostilia molitus excommunicatur, Joanna Neapolis Regina Clementem in Gallias comitatur, & Ludovicum Andegavensem Caroli Regis fratrem hæredem instituit.

1380. Dum Ludovico fratri juvando in Montpellier intentus Rex salis pretium attollit, impatiens populus Salis præfectos & multos è Regis custodia mactat, sexcentis rebellium capite luentibus, nec multo post Rege mortuo.

1381. Carolus junior primus successor octodecim auri milliones à patre sibi relictos, momento quasi dissipat. Ludovicus ejus patruus

A. C.

truus â Papa Rex Neapolis coronatur Neapolim expugnat, mox â Carolo Dyrrachino ejicitur.

1382. Gandavenses contra Philippum suum Principem graviter tumultuantur. hic Caroli Regis, sui ex fratre nepotis opem implorat, & rebellium ad 24. millia trucidat.

1383. Pro regno Neapolitano atrociter præliantur Ludovicus Andegavensis & Carolus Dyrrachinus.

1384. Moritur peste, an animi, ut nonnulli volunt, mœrore Ludovicus Andegavensis â Carolo Siculo gravi clade profligatus.

1385. Scotiæ Rex ab Anglo nimium pressus, Galli opem implorat, hic sexaginta navium classem subsidio mittit.

1386. Anglicus ex Monacho S. Rufi prope Valentiam Galliæ Monachus S. R. E. Cardinalis ab ingentibus meritis celebratur.

1387. Carolus Navarræ Rex multarum cladium & tristium incendiorum in Gallia reus, insutus lineis vino eliquato imbutis, candela ad filum rumpendum admota, lino inflammato vivus crematus, post biduum moritur.

1388. Joanna Brabantiæ Ducissa â Geldris & Juliacensibus oppressa â Rege Galliarum fortiter propugnatur.

1389. Clemens Antipapa Vrbanum eversurus omnia molitur, & nunc Ludovicum Andegavensem Juniorem Lud. filium Regem Siciliæ & Jerusalem coronat.

Gallia

. C.

390. Gallia Clementi Pſeudopontifici adhærens variè punitur. Ladislaus Caroli Dyrrachini filius Regno paterno potitur Ludovico fruſtra cum claſſe occurrente.

1391. Afflictiſſima rurſum Galliarum ſtatu imploratus S. Aichardus Abbas, pridem cælo receptus, prodigioſa ope Regi Carolo adeſt, mentiſque & corporis ſanitatem eidem reſtituens, multis malis Regnum liberat.

92. In tanta nebularum obſcuritate multi egregia vitæ ſanctitate è Cænobijs Clarævallenſi, Cluniacenſi & alijs exſplendeſcunt, quos inter B. Guilielmus Raynaldi Carthuſ. Generalis, mirè celebratur.

1393. Rex Galliarum larvatus incedens, veſte piloſa & picata, paulum abeſt quin incendio periret. Ludovicus Andegavenſis repente potitus Neapoli, paulo poſt ejicitur â Ladislao oppreſſus.

394. Mortuo in Gallijs Clemente VII. Antipapa, Pſeudocardinales Benedictum de Luna eligunt, beſtiam Gallo & Hiſpaniarum Regibus adorantibus.

395. Interpellatus & informatus â Germaniæ Principibus & Anglo Gallus Benedictũ execratur, multumque deinceps laborant in Schiſmate tollendo.

1396 Miro Regnorum plauſu Gallus Angluſque arctiore jam fœdere junguntur, confirmante & laudante Bonifacio ſummo Pontifice.

A. C.

1397. Egregiè ſe commendat Rom. Eccleſiæ Carolus VI. Rex Galliarum, multoſq; ſumptus facit pro ſchiſmate tollendo, invitans ea de cauſa Cæſarem in Gallias, & fruſtra ignaviſſimum excitare conatus.

1398. Efficacius ut ageret Galliarum Rex Concilium in ſuo Regno celebrari impetrat, quo Benedictus de Luna convenitur per viam abdicationis conſulere Reip. quod abnuens â Gallis rejicitur & Avenione obſidetur.

1399. Iterum Concilium in Gallia cogitur pro pace Eccleſiæ, pactiſq; de ceſſione multum queſtus ac reluctans, cogitur Benedictus ſubſcribere.

1400. Henricus Leceſtriæ Comes extorris in Gallia commoratus,inde contra Richardum Regem evocatur, Rex ſalutatur & ille incarceratur.

1401. Anxius de pace Eccleſiæ reddenda Rex Galliæ Benedictum Pſeudo-Pontificem ſollicite cuſtodiri jubet, hic tamen nihilominus diverſis illudens Regibus Schiſma protrahit.

1402. Claret meritiſſima illa Virago Blanca de Harcour Galliarum Regis cognata, Abbatiſſa Fontis Everardi Abbatiſſa ſub qua mirifice floret ſanctiſſima illa congregatio, paradyſus liliorum verè aureorum Galliarum.

1403. Virtute & eruditione plurimum ſe commendat Joannes Canardi S. Dionyſi Monachus, inde Philippi Burgundionū Ducis Cançellarius demum creatus Atrebatenſi

. C.

batensis Episcopus, Benedictus è custodia evadit.

404. Carolus Galliarum Rex graviter offensus, scelere Benedictum è custodia educentium, omnem movet lapidem ad bestiæ illius eversionem.

405. Joannes Bellencurtius Rotomagensis, novam mira arte & felicitate navigationem aggressus primus invenit insulas Canarias, vulgo Fortunatas. Extinguitur B. Jacobus Cist. Ord. Gener. splendidior sole celebratus.

406. Laborat strenuè in Schismate tollendo, & plurimum potest, B. Bonifacius Ferrerius, S. Vincentij germanus Magnus Carthus. Prior Generalis.

407. Ludovicus Aurelianensis cum Joanne Burgundiæ Duce de præfectura Parisiensi contendens, in ipsa Vrbe Parisiorum mactatur.

408. Civilibus discordijs tota exardescit Gallia, haud multum dissimili â Guelphorum & Gibellinorum factione, illis Burgundi causæ, alijs Aurelianensis faventibus.

409. Ludovicus Andium Dux â Gregorio Papa contra Ladislaum Regem evocatus, Romam expugnat, hostium aliquot millia trucidat.

410. Pergit præliari contra Ladislaum Dux Andium. Carolus & Philippus Valesij Joannem Burgundum, ob patrem interfectum, gravi bello premunt.

411. Continuatur bellum Burgundicum filijs interfecti patris necem graviter ulciscen-

A. C.

tibus, incendijſque & multa ſanguine litantibus.

1412. Waldenſium necdum extinctæ Hæreſi Cluniacenſes ac Ciſtercienſes ſtrenuè obnituntur. claret Joannes ex mon. Barbellenſi Engoliſmenſis Epiſcopus, & multi alij ex prædictis congregationibus evecti.

1413. Ulturus damna accepta Burgundus Pariſijs magnam ſeditionem excitat Aurelianenſes, ipſumq; Regem ac Reginam capit, quos Ludovicus Borbonius eripit, multis utrinque millibus cæſis. Claret S. Petrus de Bono mon. Cluniacenſis.

1414. Burgundus Anglorum opem implorat, ſed cum hi Comitem Engoliſmenſem captum in Angliam raperent, contra illorum voluntatem cũ Bureliano paciſcitur.

1415. Anglus pro filio exambiens Galli filiam, repulſa offenſus magno cum exercitu Normanniam vaſtat, Gallorum copias cæſis 14. millibus profligat.

1416. Mirè illuſtrat Gallias inter offuſam tantam caliginem B. Ludovicus ex Abbate Tornuſij, Maclovienſi dein Epiſcopo Archiepiſcopus Arelatenſis, effulget item Wilhelmus ex Abbate Gimontij Vabrenſis Epiſcopus.

1417. Normanniam denuo invadit Anglus & Cadomum occupat. Orbi Chriſtiano pax redditur Schiſmate Conſtantiæ eliſo & Martino V. electo.

1418 Henricus Angliæ Rex ſubjecta ferè omni Normannia Rotomagum obſidet. Burgun-

A. C.

gundus & Armeniaci Comes per impotentiam Regis de adminiſtratione Reip. contendunt. re tamen compoſita cum Armeniacus pacem rumperet, â furente plebe cum ijs qui ipſi faverant Principibus, & 4000. trucidatur.

1419. Joannes Burgundus occiditur, cujus filius Philippus patrem ulturus Anglo ſe jungit Pariſios Regemque ac Reginam capit & Anglo tradit, hic pro Rege ſe habens Carolum Delphinum exauctorat, & triumphos in Angliam revehitur.

1420. Ludovicus III. Andium Dux ad coronam Regni contra Ioannam Reginam â Neapolitanis vocatur. Pergunt plura per Galliam occupare loca Angli.

1421. Henricus aliquamdiu in Gallia rem ſuam ipſe promovens relicto fratre Humfredo in Angliam redit, illo paulo poſt â Delphino prope Andes cæſo. Moritur Guilielmus Bituricenſis Archiepiſcopus vir doctiſſimus.

1422. Moriuntur hoc anno Gallus atque Anglus, illi ſuccedit Carolus filius Sapiens appellatus, Anglo Henricus VI bimulus, qui Galliæ Regis titulum uſurpabat, Anglis Gallum ex contemptu Biturigum Regulum appellantibus.

1423. Incerta nunc alea, magno licet conatu Angli Gallos, varijs prælijs vexant & fatigant. Carolo Regi Ludovicus XI. naſcitur.

1424. Scoti auxiliares Gallo veniunt, utrique

A. C.

ab Anglo victi, cæsis ferè quinque mil libus, & Duce Alenconio capto.

1425. Burgundus denuo auxiliaris adest Angli contra Gallos, multaque cum ijsden loca occupat, donec ope Scotorum Gallis profligantur, aliquot millibu cæsis, exuti etiam ijs quæ occupave rant.

1426. Claret admirabili vitæ sanctitate B. Toussa nus Prior Monasterij Cluniacensis co gnatus B. Colettæ, in cujus morte mul ta prodigiosa visa sunt.

1427. Effulget in Gallijs B. Guillernus de Mota Carthusianorum Generalis, de quo mo nimentum pervetus: Auspice me anti quæ pacis nova jura resurgunt. Claren alij multi ex diversis Ord. viri illustres.

1428. Iterum Angli infestis armis vexant Gallias & multas urbes expugnant.

1429. Joan. Gerson Cælestinis fine ætatis adscri ptus religiosissimè moritur relictis inge nij monimentis immortalis. Joanna 18 annorum puella Aurelianum defendit multas urbes expugnat. nunc primum Rex Galliæ coronatur.

1430. Joanna puella ab Anglis capitur & velut venefica exuritur, quam judices à Papa designati injustè damnatam pronunciant.

1431. Hoc anno Academia Cadomensis conditur, Carolus Regiam Parisiorum urbem expugnat multis Anglorum millibus illic trucidatis.

Reci-

A. C.

1432. Recipiunt Parisios Angli, eoque evocatum Regem suum duodennem coronant, Gallis interea Carnutum capientibus & Anglos ad Cadomum profligantibus, obiit Wilhelmus ex Abbate S. Germani Senonensis Archiepisc. meritissimus.

1433. Exornant Gallias Bernardus Aquensis Archiepisc. S.R.E. Cardinalis, & Franciscus Gebennensis Episc. pluresque ex Ord. Monach. assumpti.

1434. Margarita Mommorantiâ extinctâ succedit Maria de Harcour Fontis Eberardi Abbatissæ regij generis immortalia ornamenta, Virtutis exempla.

1435. Joannes Navarræus dum Alphonso Arragoni adest, uterq; â Duce Mediolan. capitur, paulo post dimittitur. Gallus & Burgundus reconciliantur.

1436. Carolus Rex Parisios denuo occupat, multa Anglorum millia mactat, inde plures urbes expugnat, Calesium obsidens repellitur.

1437. Joannes de Norry ex Archiepiscopo Viennensi creatus Vesuntinensis dum solemnem ingressum parat moritur. Delphino Scoti Regis filia jungitur.

1438. Sanctio Pragmatica in Concilio Basileensi constituta, â Carolo Rege approbatur & publicatur. Rex tamen postea Papæ sententiam sequutus est. Moritur Jacobus Borbonius ex Rege Siciliæ Franciscanus monachus.

1439. Magni fit in Ecclesia Joannes VII. eo nomine

A. C.

mine Cifterciensium Generalis Judex in caufis Fidei à PP. Concilij defignatus.

14 40. Carolus Aurelianenfis, litro foluto ex Anglia revertitur, & ducta Burgundionis filia, odia finiuntur.

1441. Bernardus Aquenfis Archiepifcop. pro eximijs vitæ meritis S.R.E. Cardinalis creatur. Eugenius novi fæderis jure Galliarum Regem fedi Apoftolicæ obligat.

14 42. Renatus Siciliæ Rex defperatis rebus in Galliam fe recipit. Alphonfo facile reliqua loca occupante. Quintinus ex Monacho Flavigniaci ad Archiepifcopatum Vefontinum evectus magnis fe meritis prodit.

1443. Obijt Amedeus de Talaru vir magnus, Archiepifcopus Lugdunenfis, & S. R. E. Cardin. cujus extant Epift. ad Concilium Bafileenfe.

1444. Anglis cum denuo & Gallis convenire non poffet, turbatis alias Reipubl. Chriftianæ rebus, induciæ ad quinquennium prolatatæ.

1445. Admirabili vitæ fanctitate Gallias illuftrat B. Joannes Baffandus Cæleftini Ord. verè cæleftis per Galliam & Europam Reformator.

1446. Moritur Henricus de Avangourd Bituricenfis Archiepifc. cum pius in Monafterium Nigri lacus DEO foli vacaturus fe recepiffet, Princeps meritiffimus, qui penè infinitas lites dicitur feliciter compofuiffe.

Mor-

A. C.

1447. Mortuo Philippo Mediolani Duce Galli & Ludovicus Aurelianensis inprimis Regis patruus, jus suum in Principatum armis quærunt. Ingens meritum B. Joan. Bassandi, Schisma tollentis, & Felicem Antipapam ad abdicandum persuadentis.

1448. Exardescit vehementius bellum Gallorum Mediolanense, quod hoc anno varia fortuna gerunt, sæpe victi sæpe victores.

1449. Infelix hic annus Gallis in Italia, Sforzia pluries de illis triumphante, Mediolanum expugnante & Ludovicum Aurel. in Gallias repellente.

1450. Carolus Rex Anglis in Normannia 8. Urbes adimit, in prælio 5000 cædit. Inde Wilhelmus Archiepisc. Parisiensis Processiones celebrat, quarum in unica puerorum 12. millia numerata, annis 12. minorum. Obijt B. Lud. Aul.

1451. Pergit prosequi victorias Gall. Rex, iterumque congressus 4700. in acie trucidat, plurimas Urbes occupat, Navarræum Anglis renunciare cogit.

1452. Angli â fortuna desertissimi â facie Gallorum ceu fulmine ejiciuntur. Guilielmus Archiep. Rotomag. reformat Universitatem Parisiensem.

1453. Naboth Generalis Angli meliore successu aliquot urbes recipit Gallorum præsidio trucidato. Moritur Petrus Burdegal. Episcop. vir verè sanctus

1454. Acerrimo in Petrocorijs prælio 13. Julij, Galli cum Anglis confligunt, & hoc deniq;

A. C.

toto *Regno* ejiciunt, ſolo ipſis remanen te Calitio.

1455. B Ottho de Pereria Abbas Cluniacenſis, e juſdemque ſanctiſſima Congregatio magnis ſplendoribus Gallias exornat, preci bus juvat.

1456. Guilielmus de Toutaville Archiepiſc. Rotomagenſis, iterum magnis ſe meritis commendat. Moritur Philippus de Vienne Epiſcopus Lingonenſis,&c.

1457. In Gallijs claret Maria de Britannia, mirabilis illius & Sanctiſſimi Virginum cætus Fontis Everardi Antiſtita. Rex Galliarum totus eſt in reſtituendis, quæ Anglorum furor vaſtaverat.

1458. Genuenſes variè vexati opem Gallorum implorant dantque ſe in fidem Caroli *Regis*, â quo miſſus Joannes Renati filius urbem munit.

1459. Illuſtrat Gallias Joannes Juvenalis de Urſinis *Remenſis* ex Cancellario Regis Archiepiſcopus Author Hiſtoriæ Francicæ.

1460. Joannes Renati filius cum Gallorum exercitu Ferdinandum Aragonum Regem bello aggreditur,& varia fortuna prælia-tur.

1461. In Gallijs mortuo Carolo cogn. Victore *Rege* ſuccedit Ludovicus filius â Joanne Rhemenſi Archiepiſcopo 11. Auguſti conſecratus.

1462. Ludovicus Gall. *Rex* Rom. Pontifici per Legatos obedientiam & Pragmaticæ Sanctionis abrogationem pollicetur.

Idem

A. C.

Idem Aragonum & Caſtiliæ Reges acriter ſemet impugnantes reconciliat.

1463. B. Margarita Sabaudiæ Princeps Theodori Palæologi vidua, Divo Benedicto dans nomen, mira exſplendeſcit vitæ ſanctitate.

1464. In Regem Gall. conſpirant Britanniæ, Burgundiæ & Borbonius Principes perſuaſo Carolo Biturigum Duce, ut belli Princeps eſſet.

1465. Urgent & perurgent Regem conjurati, multis locis expugnatis dum nec Pax Confluentina à loco dicta componeretur.

1466. Meretur optimè de poſteritate Joannes Chartier S. Dionyſij Monachus Wilhelmi Archiepiſc. Pariſienſis frater ſcriptis Chronicorum libris qui Dionyſianum Chronicon appellantur.

1467. Ulciſcitur modo rebellionem fratrum & Principum Rex Gall. & disjunctos bello aggreditur, quibus, invocatus Carolus Burgundus opitulatur.

1468. Ludovicus Rex Burgundum pro Leodienſibus oraturus ab eo per vim detinetur, & auxilia in hoſtilitatem contra Leodienſes vertere cogitur.

1469. Reverſus in Galliam Ludovicus, fratrem ut à Burgundo disjungeret, Aquitaniam ipſi concedit, Campania ſibi reſervata. Idem Ordinem S. Michaelis, & Senatum Gratianopolitanum inſtituit, Divionenſem reſtituit.

1470. In Gallia Burgundo, Britanno & Aquitano Duce res denuo turbantibus, felicior Rex

A. C.

Ambiano & Fano S. Quintini potitur, cui Delphinus nascitur.

1741 Rebelles fratrem cognatosque Ludovicus Rex provincijs exuit, contra quem denuo Carolus Burgundus ingentem exercitum adducit.

1472. Sixtus Papa conciliare Principes conatur, & Gallum ad sacrum bellum accendere, hic mortuo fratre Aquitaniam recipit.

1473. Dum cum Burgundo præliatur Gallus, nova intervenit contentio cum Aragone de Perpiniano, pro quo acrius disceptatur.

1474. Galli deniq; Superiores Aragonijs Perpinianum recuperant, ususq; occasione Rex Burgundo contra Geldros occupato, Helvetios & Lotharingos contra eumdem concitat Julianus de Ruvere primus Avenion. Archiepisc. eligitur.

1475. Grandi rursum bello intenti Gallus & Burgundus, præter omnium expectationem novennij inducias paciscuntur, hoc in Lotharingum movento.

1476. Burgundus Lotharingo victo dum in Helvetios movet & sævit ad Murtam vincitur 30000 amissis, interim Lotharingo sua recipiente.

1477. Carolus Burgundus ad Nanceium occumbit, Burgundia certis conditionibus Ludovico Regi fidem dante, B. Joannes Cælestinus miraculis refulget.

1478. Guilielmus de Estonteville S. R. E. Cardin. Regij generis Princeps, monachus Sanct. Mar-

A. C.

Martini de Campis Galliæ & Rom. Ecclesiæ insigne decus claret.

1479. Hoc primùm anno Helvetij â Christianissimo Rege stipendium accipere cœperunt. Idem Rex cum Papa graviter colliditur.

1480. Godefridus ex monacho Virdunensi Andegavensis Episcopus, & S R.E. Cardin sed & Joannes de Circeio Cistercij Abbas mirè effulgent.

1481. Renatus Andium & Provinciæ Comes, nuncupatus Siciliæ & Neapolis *R*ex moritur, Provincia ad Reges Galliarum devoluta & hucusque retenta.

1482. Ludovicus *R*ex Flandriam invadit, quod tamen bellum paulo post consopitur, data Carolo Delphino in conjugem Margarita Flandrica.

1483. Supremus hoc annus Ludovico Gall Regi, litterarum osori, miri tamen & felicis ingenij, qui filium vetuit Latinè scire, nisi: qui nescit dissimulare nescit regnare. Carolus 13. annorum puer succedit eo nomine octavus.

1484. Ingens in Gallia, de administrando *R*egno, dum Rex adolesceret, contentio. Moritur B. Elias Turonensis Archiep. Cardin. miraculis clarus.

1485. Carolus *R*ex coronatur. Major Domus Joan. Borbon. contra Aureliani Ducem eligitur, hic dum multa turbet, â suis Aureliano excluditur.

1486. Joan de Circeio Cistercij Abbas, mirè meretur, contra Simoniacam Hæresim &

A. C.

Commendatarios verbo & opere potens, Aremorica tumultuatur.

1487. Crescunt motus Britannici, subditis contra Ducem arma arripientibus, Petrum ejus Consiliarium cum exercitu obviam, hoc cæso, captum suspendentibus.

1488. Memorabilis ad Fanum Albani pugna 5. Cal. Aug. contigit sub Tremollio Regis præfecto Britannis victis, captisq; Aurelianensi & Aurasiensi.

1489. Grave bellum inter Carolum Regem & Maximilianum Imp. oritur, illo filiam hujus repudiante, & Annam Britannicam ducente Cæsari promissam.

1490. Fervet bellum Cæsarem inter & Regem. Ille Atrebates subjugat, & paulum aberat, quin & Ambiano potiretur.

1491. Inter plures contemptu sæculi illustres celebratur nunc Anna Ludovici XII. Regis Gall. soror Fonteverallianæ S.mæ Congreg. Abbatissa Cæsar cum Anglo contra Gallum confæderatur, hic Galliam Belgicam invadit.

1492. Moritur Petrus Cadovetus Archiep. Bituricensis summus litium & munerum osor, verus pauperum pater, mirè laudatus.

1493. Carolus Galliarum Rex jure Neapol. Regni sibi â Renato relicto, ad illud recipiendum expeditionem suscipit, cura Regni Carolo Borb. relicto.

1494. Carolus in Italia benigne passim excipitur, cui cum Petrus Medicæus Reip. arces tradidisset Urbe petitur. Rex plurima loca occupat.

Caro-

A. C.

1495. Carolus Neapoli potitur, reversus Fornovij ad Tarrum de confœderatis triumphat. Ordo puellarum pœnitentium Parisijs instituitur.

1496. Neapolitani vix digresso Rege ad Ferdinandum Arragonem deficiunt, Alphonsi, qui metu adventantis Caroli obierat, filium.

1497. Carolus Rex audita Neapolitanorum defectione, dum in urbe Ambosia proceres pilæ lusu se exercentes spectat, repentina morte obijt.

1498. Ludovicus XII. Valesius Aureliorum Dux, Carolo defuncto sanguine proximus, ejusdemq; Regni successor, Mediolanum repetere cogitat.

1499. Ludovicus Rex in Italia rem feliciter gerit, multisque occupatis urbibus, Mediolano potitus, Victor regreditur, & multo Regni sui commodo, Rotomagensem, Aquensem & Burdegalensem Senatus instituit.

1500. Vix regresso Gallo, deficiunt Mediolanenses & Sfortiam exulem revocant, inde Rex reversus Mediolano denuo expugnato Sfortiam capit.

1501. B. Joanna Francica Gallias admiratione & meritis implet Institutrix Ordinis Annunciationis. Ludovicus Rex ex Senatu Aquensi Parlamentum instituit. Galli sacra in expeditione ad Mitilenen cæduntur.

1502. Iterum pro Regno Neapolitano cum Gallis, & Regis Vicario Albigniaco Hispani dimi-

A. C.

dimicant, fortuna primùm Gallis favente.

1503. Stephanus de Poncher eligitur Parisiensis Archiepiscopus â Joanne Raulino insigniter laudatus. Gallorum in Italia res periculosæ.

1504. Minus prospere Gallis succedit res in Regno Neapolitano, cum voto concepto Gonsalvus Magnus mirè triumphans ipsos Regno ejiceret. Moritur B Henricus Tonnelanus Cælestinus Prophetiæ dono insignis.

1505. Wilhelmus de Cambraij Bituricensis Archiepiscopus extinguitur patriæ flos & gemma appellatus, pauperes hæredes instituens.

1506. Genuenses â Gallis deficiunt non tam data occasione, quam quæsita factionum odio, Rege ægritudine impedito.

1507. Mox ut convaluit Ludovicus Rex expeditione in Ligures suscepta his devictis & Genua expugnata triumphans urbem invehitur.

1508. Cameracensi Conventu Gallus Cæsari confæderatur, eidemque auxiliares copias contra Venetos adjungit.

1509. Galli Maximiliani Imp. auxiliares 14. Maij insigni contra Venetos victoria potiuntur decem millibus cæsis cum ipsi vix 500. amisissent.

1510. Georgius de Ambœsia Archiepisc. Rotomagensis obiit, populi pater dictus, vir laudatissimus, cujus exequijs Rex ipse interfuit.

Galli

A.C.

1511. Galli profpere præliantur in Italia, Bononia & multis locis potiuntur. Moritur Michael Archiepifc. Bituricenfis.

1512. *M*emorabili ad Ravennam pugna Pontificios & Hifpanos profligat Ludovicus Gall. Rex. verum concitato â confæderatis Anglo in Gallias properat.

1513. Venetis nunc Gallo faventibus hic Mediolanum tentat, fed cum ftrage 10000. repellitur. Anglus Gallo Tornacum eripit, hic Papæ reconciliatur.

1514. Extinguitur magnum Galliæ Sydus Guilielmus Remenfis dein Narbonenfis Epifcopus, oraculum Regis, Regni columna appellatus. Gallus cum Anglo reconciliatur, & ille hujus fororem ducit.

1515. *M*oritur Cal. Jan. Ludovicus Rex fine liberis fuccedente Francifco I. qui mox Mediolanum repetens cæfo Helvet. magno exercitu, eodem potitur. Idem pragmaticam fanctionem tollit, ideo â Papa nominationem facerdotum indeptus.

1516. Claret Petrus Goffier, frater Arturi Magni Franciæ Magiftri Abbas S. Dionyfij. Galli cum Venetis conciliati, Veronam ipfis tradunt.

1517. Ob infignia Vitæ merita Antonius Boherius ex Gemmeticenfi monacho Bituricenfis Archiep. facra purpura ornatur, & magnis meritis fe commendat.

1518. *R*enatus de Brefcia & ipfe clarum Galliarum lumen è S. Benigni ad Conftantienfem Epi-

A. C.	
	Episcopalem Cathedram evocatur,& su per Candelabrum ponitur.
1519.	Extinguitur magnum ſanè luminare Galliarum Antonius Boherius Cardin. Archiepiſc. Bituric. de Eccleſia ſua & Regno optimè meritus.
1520.	Franciſcus Rex Regem Navarræ ab Hiſpanis ejectum reſtituere laborat multas Urbes occupat, Hiſpanis eas denuo occupantibus.
1521.	Maximilianus Imp. contra Gallum arm ſumit, Mediolanum, & plures Gallorun per Italiam urbes occupat.
1522.	Minus proſperè in Italia Gallis res ſucce dunt fruſtra Mediolanum obſidentibus proſpere in Navarra cujus Regem reſti tuunt, Hiſpanos acriter premunt, Pampi lonam, Fontarabiam & plura alia loc expugnant.
1523.	Borbonius Carolus â Rege deficit, hic Me diolanum iterum fruſtra tentat, in quen Anglus & tota pene Europa conjurat, ill Picardiam invadit.
1524.	Borbonius Maſſiliam obſidet, ſed occurren te Rege inde ſe proripit, quem inſequu tus Rex Lombardiæ maxima parte & i pſo potitur Mediolano.
1525.	Franciſcus Rex â fortuna repente deſtitutu â Ducibus Caroli V. ad Ticinum cæſi 8000. profligatur, ipſe capitur, hoc ipſ tamen anno libertati redditur.
1526.	Queritur contra Cæſarem Rex Franciſcus cum Rom. Pont. & Anglo confœdera tur

A. C.

tur, confæderatorum exercitus â Freundtspergio cæditur.

1527. Borbonius Dux cum exercitu Cæsaris Romam invadit, & dum primus muros conscendit interimitur. Gallus iterum cum Anglo paciscitur.

1528. Mittit exercitum Gallus ad captivum â Cæsareanis & Hispanis Pontificem liberandum, verum eo jam dimisso Neapolim obsidet, peste utriusque partis conatus intercipiente. Moritur Aymardus Gaussier Abbas. Sanct. Dionysij laudatissimus.

1529. Pax Cameraci inter Franciscum Regem & Cæsarem facta, redditis obsidibus Francisci filijs & litro persoluto.

1530. Philippus de Cosse è Cluniacensi Monacho Constantiensis in Normannia Episcopus inter illustriores Galliæ viros celebratur.

1531. Magno Gallorum & Germanorum plausu Eleonora Caroli V. Imp. soror Francisco Galliarum Regi desponsatur.

1532. Reflorescunt mirè in Gallijs litteræ. Clarent Dionysius Lambinus, Vincentius Laurens, Augerius Ferrerius, Robertus Cœnalis, Petrus Danesius, Guilelmus Rondeletus, & alij.

1533. Romanus Pont & Rex Gall. Massiliæ conveniunt, actum de Hæresi profligenda, qua ipsa occasione Catharina Medicæa neptis Pont. Regis filio despondetur.

1534. Insigni Zelo ut & merito, Rex Franciscus acerrimis Legibus Hæreses â Gallia-

rum

A. C.

rum Regno avertit, & plurimum profi cit.

1535. In cælum è Gallijs inſigne ſydus rapitur I Petrus Bartius Cæleſtinus monachu de Regno & Regibus optimè meritus contemptis Epiſcopalibus infulis glo rioſiſſimus.

1536. Colliduntur denuo Gallus & Cæſar,hic Fa num Pauli &Monſtrolium illeHeſdinun occupat. Delphinus Seguſium & Mont calerium expugnat.

1537. De pace tractatum inter eoſdem ſed fruſtra inducias tamen ad decennium pacti ſunt Ipſi Cæſar & Rex ad Foſſas Marianas a micè colloquuntur.

1538. B. Jacobus Callipetus Cæleſtinæ familiæ & Galliæ cæleſte decus cælo infertur,quem Deipara jam pridem in terris coronavit ſerto florigero impoſito.

1539. Carolus Imp. in Belgium tranſiturus acce pta fide per Gallias iter inſtituens, ſplen didiſſimè & amiciſſimè ſumptu Regic paſſim tractatur.

1540. Hugenottas & Waldenſes Hæreticos,ſeve riſſimis pridem legibus proſcriptos,virus nihilominus late ſpargentes,gladio per-ſequitur Rex Franciſcus multis millibus cùm Regno ejectis tùm trucidatis.

1541. Offenſus Legati ſui cæde, Mediolani patra-ta,RexFranciſcus,cumCæſare denuo col-liditur,Tullum Verdunum, multaq; alia loca eidem eripit.

1542. Idem multisHiſpanorum & Cæſareanorum millibus cæſis Navarram recuperat, & per

A. C.

per Aurelianenſem Luzelburgum occupat,& depilat.

1543. Proſequitur Victorias in Navarra & Aquitania Franciſcus & occupata Albretano Regi legitimo reſtituit. Cæſar domito Geldro in Gallum ſe vertit.

1544. Alphonſus Davalus cum 20000. occupata per Belgium â Gallis expugnat, quæ mox Aurelianenſis rurſus extorquet, & congredi auſum ope Vindocinenſis ingenti ſtrage 12. millium profligat. Verum Cæſar occurrens Regem cogit pacem petere.

1545. Æterna commendatione digniſſimo Zelo Franciſc. Rex Waldenſes Hæret. ſacro appetens bello, toto Regno feliciter exterminat, eodemq; anno trecentarum navium claſſe Oceanum Britannicum occupans, cogit Anglum pacem petere.

1546. Idem Rex adhibito Pontificium & Sanctorum virorum conſilio, totus eſt in reliquijs Waldenſ. errorum diſſipandis, & Catholica Relig. ſtabilienda. Sed & in promovendis litteris, Litterarum Reſtitutor appellatus.

1547. Magno bonorum omnium luctu idem glorioſiſs. Rex vita defungitur Rambovilleti Bononiæ maritimæ recuperandæ intentus, cujus exequijs 10. Cardin. 40. cùm Archiepiſcopi tum Epiſcopi interfuere.

1548. Henricus paternarum virtutum non minus hęres quam Regni, bellum in Anglos ſtrenuè proſequitur, Aquitanos ſeditioſos acriter reprimit & caſtigat.

Idem

A. C.

1549. Idem hoc anno Bononiam expugnat, magna deinceps rerum inclinatione apud Anglos ſequente. Waldenſes denuo ſe Regno inſinuantes igne & ferro tollit.

1550. Petrus de Baulme ex mon. S. Claudij Epiſcopus Genevenſis ac dein Archiepiſcopus Biſunt. & S.R.E. Card. effulget, multa ab Hæreticis perpeſſus. Franciſc. Rex pulſis Cæſarianis Senas occupat; idem cum Anglo reconciliatur.

1551. Inter Gallum Cæſaremque recrudeſcit bellum, quo ille Tullum, Metas, & Virdunum, inſignes Aquilæ plumas extrahit.

1552. Pergit premere Imperatorem Galliarum Rex multaſque cùm per Picardiam, tum per Lucemburgenſem ditionem Urbes occupat.

1553. Imperator poſt longam Metarum obſidionem, magna illic accepta clade ſolvere cogitur. Gallus per Arteſiam multis urbibus potitur.

1554. Minus proſperè ſuccedit Gallis in Italia, quæ cauſa Regem permovit, ut jam congreſſurus cum Imp. prope Rentinum, receptui caneret.

1555. Varia fortuna Cæſar & Gallus, & in Italia & in Belgio præliantur, multis millibus utrobiq; cæſis.

1556. Quinquennales inducias ratione Imperij cum Gallo Imperator init. B. Maurontus viſus cælo deſcendere & Duacum liberare.

1557. Proſperè in Italia Gallo ſuccedit. Verum ad

.. C.

ad S. Quintini grandi clade â Philippi Hiſp. Regis Ducibus profligatur.

1558. Gallitium Guiſio Duce expugnat hoc anno Gallus quod ſupra ducentos annos Angli habuerant, ad Grevelingam autem clade afficitur.

1559. Pax deniq; Gallum inter & Hiſpanum componitur, & affinitate firmatur. Verum Henricus Gall. Rex in ludo equeſtri ſecundum oculum læſus paulo poſt extinguitur ſuccedente in Regnum Franciſco II.

1560. Franciſcus II. 17. annorum juvenis ſummæ expectationis, nato circa aurem ulcere, magnis regnandi periculis eripitur & religioſe moritur.

1561. Colloquium Poſſiacum in Gallia Catholicos inter & Novatores inſtituitur nullo tamen fructu. Carolus IX coronatur.

1562. Franciſcus II. Archiepiſcopus Bituricenſ. moritur, Regni oraculum, Principum & Pontificum merum mellitumque delicium, dictus. Condæus Novatorum Dux multa molitur verum non multo poſt â Guiſio victus capitur. Antonius Rex Navarræ occumbit.

1563. Franciſcus Guiſius in obſidione Aureliani ſcelere Bezæ â Belga quodam occiditur.

1564. Pacem cum Angliæ Regina ſancit Rex Carolus, totus in ſectis ejiciendis, quo anno Calvinus horrendis morbis, ipſo Beza teſte, miſere extinguitur.

1565. Galli tertium jam tentatam Floridam ſeptem

A. C.

ptem navium classe occupant, paulo post ab Hispanis ejecti.

1566. Mira audent & tentant in Gallijs Sectarij à Carolo Regi vigilanti oculo observati, mira industria & robore atque auctoritate repressi.

1567. Condæus rebellium caput Regem ipsum ad Metas intercipere parat, effugientemque Lutetias illic obsidet, ubi acriter dimicatum, Rege triumphante.

1568. Condæus dum frustra Carnutum obsidet, de pace tractat, quam tamen paulo post, quasi paratis sibi insidiis, perfide violat.

1569. Nimium presso à Sectarijs Gallo auxilia mittit Rom. Pontifex, pugna apud Xantones miserè perit Condæus, sed & Monconturiano prælio Calviniani profligantur.

1570. Fracti viribus Sectarij pacem ambiunt, quæ interveniente Navarræi Regis. cum sorore Galli conjugio, sancitur.

1571. Insigni sanctioris vitę opinione sacram meretur purpuram Hieronymus Socherius Clarævallensis Abbas, idem de Regibus & Regnis meritissimus,

1572. Gaspar Colignius caput Calvinistarum Parisijs glande sauciatus post biduum cum multis alijs occiditur, & Regio Edicto Calvinistis conventus omnes interdicuntur, Rupellanis bellum denunciatur.

1573. Henricus Andegavensis Rupellas obsidet, inde ad Regnum Poloniæ evocatus, à fratre Rege pacem toto Regno sanciri impetrat.

Ca-

. C.

574. Carolus Gall. *R*ex Sectariorum fulmen extinguitur, cujus morte audita Henricus frater relicta Polonia ad ſceptrum Galliæ advolat.

575. Henricus ex Rege Poloniæ Galliarum Rex coronatur 15. Febr. ſub quo nova auſi Novatores aliquot Urbes occupant, quos Guiſius acriter premit.

576. Franciſcus Alenzonius è cuſtodia evadens Condæo ſe jungit, multas urbes occupat, cum fratre Rege congreſſus triumphat.

577. Comitia celebrat Rex Henricus. Guiſius Rupellas obſidet, poſt multos tamen conatus repellitur.

578. Turbant Regni quietem Hugonottæ & Calviniſtæ, quibuſcum invitus paciſci *R*ex cogitur.

579. Ven Joſephus le Tellier Pariſinus Generalis Majori Carthuſiæ præeſt, inter tot nubila Hæreſum ſanctitatis opinione clarus.

80. Feliciores in Gallia *R*egni contra Novatores ſucceſſus, & pax denuo ſancita, ejus frater Franciſcus Alenzonius â Belgis Gubernator evocatur.

81. *R*ex Gall. Henricus cum fratre & Novatoribus paciſcitur, illi auxiliatur, qui felices in Belgio rerum ſucceſſus habet, Dux Brabantiæ ſalutatus.

82. Admirabili vitæ ſanctitate Gallias mirificè illuſtrat Joannes de la Barriere Fulienſium meritiſſimus Inſtitutor & Abbas.

A. C.

1583. Franciscus Alenzonius Donkerkam aliaqu loca occupat, Antuerpiæ supremum ad periculum, â civibus repulsus cum jar Urbem occupasset.

1584. Idem Franciscus Alenzonius Regis Gallia rum frater, designatus Belgicarum pro vinciarum Princeps, contra Philippur Regem, moritur.

1585. Concilium Remense celebratur. Recens ir stitutus S. Spiritus Ordo efflorescit.

1586. Godefridus de Billy ex monacho S. Dion sij Laudunensis Episcopus, ejusque fr ter Jacobus Abbas S. Michaelis, inte pres operum S. Gregorij Nazianzeni & multi alij eruditione clarissimi effu gent.

1587. Henricus Rex Navarræus pacem Galliaru turbat, obnitentemque Ducem Joiei sium cum 12. millibus profligat, verur Henricus Guisius auxiliarem Navarra exercitum è Germania occurrentem tr umphat.

1588. Invidorum scelere, immerito delatus & su spectus Regi redditus Guisius cum fratr Cardinale interficitur, magnis dein ma lis Regnum fatigantibus.

1589. Fervente tumultibus Gallia, Henricus Re â subornato porrigente litteras cultell transfessus altera die moritur.

1590. Henricus IV. Gall. Rex salutatus, insigr contra confæderatos Victoria apud Ur bem Druidum potitur, â Parisijs retra hitur dum Parmensis confæderatis ade set.

Mors

A. C.

1591. Moratur nonnihil fortunam Henrici IV. Parmensis, Auraico interim P. plurima loca occupante per Belgium. Ladigierius Sabaudum profligat.

1592. Gilbertus Genebrardus Mausacensis Monachus eruditorum Phœbus, creatur pro meritis Aquensis Archiepisc.

1593. Henricus IV. apertè Catholicum se profitetur & Hæresim ejurat, contra quem frustra confæderati novum creare Regem moliuntur.

594. Henricus IV. Carnuti solemnissimè sacro oleo inungitur, fæderatis paulo post sese eidem dedentibus, quem cum Alumnus quidam occidere tentaret innocentissimi Societ. Patres in suspicionem tracti, Regno excedere jussi sunt.

1595. Bellum Hispano indicit Henricus idque in Burgundia & Picardia feliciter aggreditur. Genebrardus totus est in evertendis sectariorum dogmatibus.

1596. Gallus hoc anno Feram munitissimam urbem recipit & Atrebatem, sed agrum vastat. Albertus Archidux Calitium expugnat.

1597. Extinguitur lucidissimum Galliarum sydus Genebrardus, de quo Rob. Claudius.

Abstulit una dies ævi decus, ictaque luctu
Conticuit sacræ tristis facundia linguæ.

Ambianum stratagemate ab Hispan. captum, ijsdem eodem anno ab Henrico IV. eripitur.

A. C.	
1598.	Memorabili totius orbis Chriſtiani plauſu duo potentiſſimi Reges Gallus & Hiſpanus reconciliantur.
1599.	Rebus Regni intendit Henricus IV. multa reformat, magna molitur, ab ingenio & præclarè geſtis Magni nomen haud immerito conſecutus.
1600.	Immortale Regni Gallici decus Beat. mem. Joannes Barrerius Fulienſium meritiſſimus Inſtitutor ad immortalium præmia rapitur, cum Gallias viris Sanctis impleſſet, quos nemo non admirando intueretur.
1601.	Naſcitur Ludovicus XIII. Galliarum Rex Henrici IV. filius, cujus dextræ gladi capulum inſerens pater, precatus eſt, u eo olim ad DEI gloriam uteretur. Colliſus cum Sabaudo idem, ipſi reconciliatur.
1602.	Philippus Emmanuel Mercurij Dux Gallus heros inviĉtiſſimus dum ex Ungaria in patriam revertitur, religioſiſſimè ut vixit ſic obijt.
1603.	Miranda ſanctitatis exempla Galliæ præbent, plurimoſq; Sectariorum Eccleſiæ gremio lucrantur Patres Fulienſes.
1604.	Inter lectiores Galliæ viros claret Joannes Garnier ex Monacho Benedictino Aremarenſi, Magalonenſis Epiſc. pro meritis electus.
1605.	Comes Aluerniæ infidelitatis & conſpirationis in Regem reus capitur, & ad perpetuos carceres damnatur.

Petrus

A. C.

606. Petrus â S Bernardo Sanctissimæ Fuliensium Congregationis Generalis, sanctitatis opinione celeber moritur.

1607. Insigne Galliarum sydus Annas de Escars, Monachus & Abbas S. Benigni Diviouensis sacram purpura summis virtutibus ornat.

1608. Extinguitur hoc anno Alphonsus Delbene ex mon. & Abbate Altæcombæ Albiensis Episcopus relictis ingenij monimentis memorandus.

1609. Contremiscente Europa universa, qualem nemo Regum antecessorum, ingentem legit exercitum Henricus IV. quo fine, nemini unquam constitit.

1610. Tantis in conatibus idem Rex interceptus multos Principes magno liberavit metu, immani scelere â sicario quodam in curru geminato lethali ictu vulneratus, nec multo post, sacris munitus, carne solvitur. Moritur Ven. Placidus Fuliensis mortis præscius & suo agone præcinens.

1611. Iterum illustrissimum Galliæ sydus occumbit. Ven. Natalis *M*ars monachus Majoris Monasterij, qui usque hodie benefacit patriæ, ad cujus tumulum ingens concursus est ob beneficia sanitatum.

1612. Annas de Escars S. R. E. Cardinalis, sacræ Purpuræ & patriæ suæ immortale ornamentum, Monachicæ vita ad mortem usque observantissimus feliciter extinguitur. Reges Gall. & Hispan. sorores invicem ducunt.

A. C.	
1613.	Tumultuatum graviter in Gallia, cum Regina ad ſummas dignitates homines exteros Hiſpanos maximè atque Italos eveheret.
1614.	Ven. Joannes â S. Mauro ſecundus Fulienſium Vicarius Generalis Gallias & Italiam ſplendoribus ſanctitatis illuſtrat. Galli cum Regina expoſtulant ob exteros & maximè Ancreum promotum, quin & arma parant.
1615.	Ludovicus XIII. ſolemni apparatu Philippi IV. ſororem ducit, inde Novatores arma corripiunt, Hiſpanorum veriti promotionem.
1616.	Induciæ armorum, mox pax. Rex ſolemniſſimè Pariſios ingreditur, cujus juſſu Princeps Condæus anteſignanus Novatorum capitur.
1617.	Dux de Ancre Italus, Regni Gall. Mareſcallus, juſſu Regis occiſus è ſepulchro erutus, miſerè laceratur, & tandem crematur. Inde magna Regni conſequuta tranquillitas.
1618.	Summo Regni bono Patribus Societ. denuo Scholæ creditæ. Sanctitatis fama latè innoteſcit B. Margarita de Arbous, & fit Abbatiſſa Vallis Gratiæ. Moritur Ven. Antonia de Orleans Inſtitutrix Congregat. de Monte Calvario.
1619.	Mater Regis ægrius ferens filium, dein majorennem ſolum imperare, â Principibus minus ſorte ſua contentis contra Regem con-

A. C.

concitatur, hic adversum rebelles movet, multaque loca expugnat.

1620. Reconciliatur facile matri Rex mitissimus, ejusque in gratiam etiam belli authoribus indulget. Moritur V. Joan. â S. Hieronymo miraculis clarus.

1621. Bituricenses muri jussu Regis diruuntur. B. Margarita Cænobium Parisios transfert, juxta Tridentinum, Magna Ord. Reformatrix.

1622. Inter sydera Galliæ postrema ætate nostra Gallias mirè illustrat Gabriel â Giffordt ex monacho Benedictino Archiepiscopus Remensis Par Franciæ vir Apostolico Zelo & meritis insignis. Dux de Roan Regi supplex in gratiam recipitur.

1623. Extinguitur mirabile sanctioris vitæ exemplar V. Desiderius â Curia Congregationum SS. Vitoni, Hidulphi, & Mauri institutor, sed & Beatæ mem. Guilelmus â S. Alexio Fuliensis ad coronam vocatur.

1624. Pergunt obscurissima illustrare tempora, multi egregia sanctitate viri V. Franciscus â S. Magdalena, Wilhelm. â Sanct. Genovena, Dionysius Argentier Abb. Cl. Vallis multique alij ex Ord. Monastico.

1625. Conjuratio gravis contra Regem detegitur & punitur, Genuenses â Ladigiario premuntur. Subisius cum classe profligatur.

A. C.

1626. B. Margarita d' Arbous Vallis Gratiæ Abbatiſſa, æternum Galliarum ornamentum, meritiſſima Ord. Reformatrix cælo recipitur in vita & poſt mortem miraculis illuſtriſſima, Virgo planè admiranda.

1627. Collıſus cum Anglo Gallus, ex quo haud minimum detrimenti ob mercaturæ impedimenta, Regnum patitur. Moritur V. Joan. â S. Dionyſio, mirus contempto ſæculi omniumq; deliciarum.

1628. Induciæ primum Gallum inter Anglumque, donec etiam rerum compoſitio ſequeretur. V. Bernardus Aureæ Vallis Abbas verè aureus Epiſcopalium infularum contemptor egregius, ſanctiſſimè defungitur.

1629. Pro Niverſio nihil non tentat Rex, Cæſare illum tanquam Gallo obnoxium adverſante, & Mantuano Ducatu dejectum volente.

1630. Mantua capta & miſerè vaſtata â Cæſarianis Rex Galliarum graviter queritur. Sabaudos premit,& Hiſpanos propeCarignanum cædit.

1631. Magna adverſum Regem conjuratio detecta & oppreſſa, mira rerum mutatione conſequente.

1632. Multı ſumma ſanctitatis opinione clari, è Congregationıbus Fulienſi, Ciſtercienſi & S. Mauri exſplendeſcunt. Placet hic metas ponere, quod pleraque in oculis ſuperſtitum geſta ſint, ne plus ſcire videamur

deamur oculatis verum teſtibus, & conſcijs omnium Conciliorum. Hoc unum adjungimus, quod oculatorum fide teſtium, eorumdemque & ſummæ eruditionis laude, & perfectionis opinione celebrium aſſertione habemus, rem Monaſticam in Gallijs, hoc perditiſſimo cæteroquin tempore, ita eſſe conſtitutam, ut neque ipſiuſmet Magni Monachorum Patriarchæ Benedicti, ejuſdemque lectiſſimi diſcipuli & conſanguinei S. Mauri ætate, primævo inquam vigore & flore viguerit ſeu floruerint magis, ſanctitate non minus quam eruditione, & virorum cùm genere Illuſtriſſimorum, tùm meritis celebrium multitudine, quod plurimum facere videtur ad Regni longe ampliſſimi ſplendorem & commendationem.

DEUS Benedictus!

R

M DC LXIV.

